The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Socity of Canada „Daugavas Vanagi",
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

LATVIJA AMERIKA

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kontoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N. Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20-$6.40 par vienu collas slejas telpu.

SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1960. 73./1002. n-rs. SESTDIEN, 1960. GADA 10. SEPTEMBRĪ 10. gads.

MASKAVA PIEPRASA KOMŪNISTU ĶĪNAS UZŅEMŠANU APVIENOTAJĀS NĀCIJĀS

Chruščevs meklē Āzijas un Afrikas valstu atbalstu savu nodomu īstenošanai Apvienotajās Nācijās.

Apvienotās Nācijās, Ņujorkā. Šī gada 20. septembrī sāksies Apvienoto Nāciju asamblejas rudens sesija, atnesot līdzi gadiem ilgi malto jautājumu par komūnistu Ķīnas uzņemšanu un nacionālistu atstādināšanu no starptautiskās organizācijas. Lai gan uzņemšanas jautājums ir tas pats vecais, klāt nācis kas jauns uu zīmīgs. Un, proti, pēdējos četrus gadus komūnistu Ķīnas uzņemšanu proponēja Indija. Tagad to darā Padomju Savienība. Vēstulē ģenerālsekretāram Hammersīldam Padomju Savienības ārlietu ministrs Gromiko paziņojis, ka viņa valdība vēlas, lai rudens sesijas darba kārtībā starp citu tiktu uzņemts arī jautājums ar virsrakstu "Ķīnas reprezentēšana Apvienotās Nācijās". Līdzšinējie mēģinājumi to panākt komūnistu blokam nav izdevušies. Bet kā būs tagad? Sav. Valstis gan vēl vienmēr var rēķināties ar Dienvidamerikas republiku un Ziemeļatlantijas valstu atbalstu. Pārējās pasaules nostāja šai jautājumā nav tik skaidri redzama un nodeklarējama.

Savu kampaņu par komūnistu Ķīnas uzņemšanu Apvienotās Nācijās Chruščevs jau ir uzsācis, laikus sazinoties ar vairākiem Āzijas un Afrikas valdību vadītājiem, to starpā Indiju. Jāatceras, ka pēdējā, par spīti visiem komūnistu Ķīnas robežpārkāpumiem un territorijas zādzībām, arī vēl pēc šiem notikumiem pastāvēja, ka Pekingai dodama vieta starptautiskās organizācijas valstu saimē. Un jāatceras arī, ka šoreiz par komūnistu Ķīnas uzņemšanu cīnīsies pats Chruščevs un nevis tikai kāds no viņa rokas puišiem.

Ziņa, ka Padomju Savienība šogad pati pieprasīs komūnistu Ķīnas uzņemšanu AN, radījusi visielāko uzmanību brīvajā pasaulē. Iemesli ir vairāki. Vispirms notikumam ir tendence liecināt (vai vismaz komūnistiem izdevies šādu domāšanas tendenci radīt), ka domstarpības Padomju Savienības un Ķīnas starpā vai nu nav bijušas tik nopietnas kā savā laikā izrunāts, vai arī abiem komūnisma milježiem izdevies tās likvidēt. Chruščevs būtu ieguvis daudz, ja viņam izdotos Rietumus pārliecināt, ka tas tā patiesi noticis un ka brīvajai pasaulei tagad stāv pretim vienota komūnistu fronte. To kā notikušu faktu kādā Prāgas komūnistu žurnālā jau paspējis paziņot Bulgārijas komūnistu partijas pirmais sekretārs Živkovs, kas vēl uzsvēr, ka „miera spēku" rīcībā tagad ir viss nepieciešamais, lai piespiestu imperiālistus atteikties no savas kara politikas un uzspiestu viņiem miermīlīgu koeksistenci. Vai tad patiesi Chruščevam būtu izdevies atrunāt Maocetungu no pēdējā „neizbēgama kara" politikas?

Turpat vai pilnsapulces sesijas priekšvakarā ļoti interesanta ir arī Chruščeva kampaņa Āzijas un Afrikas valstīs. Valda doma, ka viņš neriskētu ar savu reputāciju Apvienotās Nācijās, pieprasot komūnistu Ķīnas uzņemšanu, ja nebūtu noteiktu cerību, ka šai jautājumā viņam izdosies iegūt nepieciešamo balsu vairākumu. Šīs cerības katrā ziņā nav bez pamata. Ļoti labi zināms, ka par Padomju Savienību un pret Sav. Vlstīm daudzas valstis balso vienkārši principa pēc. Otrkārt, komūnistu Ķīnas uzņemšanas jautājums Apvienotās Nācijās cilāts tik bieži, ka daudziem tas apnicis līdz kaklam. Apnikušās valstis balsos par Pekingu, lai vienreiz atbrīvotos no šī pilnsapulces Albatrosa. Un tad, protams, par komūnistu Ķīnas uzņemšanu balsos visi Padomju Savienības sabiedrotie un kreisie neitrālie.

Vienā virzienā, liekas, ka Maskava ar savu pirmssesijas kampaņu ir stipri pārsteigusies un, proti, liekot saprast, ka Chruščevs par savas uzstāšanās galveno mērķi izvēlējies Sav. Valstu denuncēšanu visos iespējamos virzienos. Anglijas ministru prezidents Mekmillens ir nodeklarējis, ka, ja Chruščevs grib izmantot Apvienotās Nācijas kā aukstā kara lauku pret Rietumiem, viņš uz Ņujorku nemaz nebrauks. Arī Šen. de Golla parādīšanās ir visai problēmātiska. Apvienoto Nāciju pilnsapulcē ļoti iespējama Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera runa, bet lielo konferenci pat tādā gadījumā, ja visi sabrauc, ir atkal kļuvusi problēmātiska. To panākusi pretrietumnieciskā Maskavas propaganda, kas vienmēr prot laikā iejaukties, lai iznīcinātu visus plānus starptautiskai sadarbībai.

Bez jau sākumā minētās eventuālitātes, ka Chruščevam izdevies sadziedāties ar Maocetungu Chruščeva meldijā, Rietumu diplomātus nodarbina vēl kāda cita, daudz nepatikamāka doma. Tā bazēta uz Padomju Savienības pretrietumniecisko propagandu, tās rīcību pret Apvienoto Nāciju pūliņiem Afrikā un faktu, ka Padomju Savienība pati pieprasīs komūnistu Ķīnas uzņemšanu starptautiskajā organizācijā, un iespējas, ka Chruščevs auksto karu gatavojas pārsviest tieši uz asamblejas sesiju Ņujorkā, koncentrējoties uz uzbrukumiem pret Sav. Valstīm. Un, proti, ka Padomju Savienības un komūnistu Ķīnas strīdā uzvarētājs palicis Maocetugs.

Lai grūti arī būtu iedomēties Padomju Savienības varas virū spēlējam otro vijoli komūnistu pasaulē, šāda varbūtība pastāv. Īstais minēšanas sacensības atrisinājums tomēr nenāks ātrāk kā Apvienoto Nāciju pilnsapulcē.

Ziemeļamerikas latviešu kaŧoļu dienas šogad notika no 3.—5. sept. Toronto. Tās bija izvērtušās par ievērojamu notikumu apmeklētāju skaita un darba kārtības nozīmības ziņā. Attēlā: V. E. bīskaps J. Rancāns teic kaŧoļu dienu atklāšanas runu. (Tuvāka informācija nāk. numurā). J. Kreiļa uzņ.

VAI PAŠNĀVĪBA?

KOMŪNISTU APVAINOTAIS IGAUNIS LAAKS ATRASTS PAKĀRIEŠ.

Vinipegā. Tikai astoņas dienas pēc tam, kad Padomju Savienības ziņu aģentūra Tass viņu bija apvainojusi 3.000 cietumnieku noslepkavošanā Igaunijā vācu okupācijas laikā komūnistu propagandas upuris A. Laaks atrasts mirīs. Laaks komūnistu apvainojumus katēgoriski noraidīja, deklarējot, ka Tassa minēto nozieguma laikā viņš dzīvojis pavisam citā valsts daļā un vadījis kādu kriminālnozieznieku cietumu. Kanadas immigrācijas daļa, Karaliskā jātnieku policija, kā arī karalisko gaisa spēku, kur Laaks bija nodarbināts, igauni aizdomās neturēja. Un tomēr jau pēc astoņām dienām kopš ziņas parādīšanās, Laaku atrada pakārušos. Laaka dzīvesbiedre, kas sākumā akceptēja pašnāvības teoriju, traģiskajā notikumā vaino „stulbos kanadiešus, kas raksta un bazūnē radiofonā visu, ko vien krievi viņiem stāsta". Acumirklī Laaka kundze tomēr vairs nav tik pārliecināta, ka viņas vīrs izdarījis pašnāvību. Policija uzsākusi notikuma izmeklēšanu.

KONGO TURPINĀS POLITISKAIS CHAOSS

IZDOTA PAVĒLE APCIETINĀT MINISTRU PREZIDENTU LUMUMBU

Šīs nedēļas Kongo politiskais chaoss sākās, prezidentam Kasavubam no amata atceļot ministru prezidentu Lumumbu. Pēdējais šo rīkojumu ne tikai kā neievēroja, bet savukārt paziņoja, ka viņš no amata atcēlis republikas prezidentu. Sekoja abpusējas apellācijas Leopoldvilles radiofonā.

Briselē. Ja Kongo republikas notikumi turpina virzīties pēdējo dienu gultnē, tad vismaz šai Afrikas daļā Padomju Savienība savu par daudz vēlu iesākto spēli ir zaudējusi.

Šīs nedēļas Kongo politiskais chaoss sākās, prezidentam Kasavubam no amata atceļot ministru prezidentu Lumumbu. Pēdējai šo rīkojumu ne tikai kā neievēroja, bet savukārt paziņoja, ka viņš no amata atcēlis republikas prezidentu. Sekoja abpusējas apellācijas Leopoldvilles radiofonā.

Visu šo laiku Padomju Savienība turpināja atbalstīt Lumumbas karaspēku Kasai provincē — ar lidmašīnām, smagajām automašīnām un dažādiem tehniķiem, kas krieviem vienmēr tik lielā pārpilnībā. (Situācijai zināmu humoru piešķīra padomju nekaunība un sabiedroto neapķērība — lidojumos uz Kongo Padomju Savienības lidmašīnas uzpildīja degvielas kādā Ziemeļatlantijas organizācijas aviācijas bazē Grieķijā! Un krievi pie tam nepiedalās kā Apvienoto Nāciju sastāvdaļa, bet sav. pārliecībā sniedz ministru prezidentam Lumumbam tiešī.). Bet kā tagad izskatās, Padomju savienība Lumumbam savu palīdzību sniegusi par vēlu un, katrā ziņā, nepietiekamā apmērā. Maskava bija cerējusi, ka Lumumbas varu izdosies nostiprināt ar politisku iefiltrēšanos un beļģu graužiem. Bet vispirms Katangas atdalīšanās no Centrālās valdības, AN iejaukšanās un vēlāk arī Kasai atšķelšanās šo plānu galīgi izjauca. Bez tam kā viena, tā otra province ir nolēmušas cīnīties. Kasai jau to dara tagad; ļoti iespējams, ka pēdējai jau tuvākās dienās pienāk paligspēki no Katangas. Šo visbagātāko un Apvienoto Nāciju armijas apsargāto provinci Lumumba līdz šim nebija uzdrošinājies militāri aizkart.

Kad ministru prezidents Lumumba un prezidents Kasavubu, pretēji Apvienoto Nāciju militārās vadības lēmumam Leopoldvilles radiofonā bija paspējuši apellēt pie tautas un armijas, prasot pēdējo atbalstu, Apvienotās Nācijas raidstaciju slēdza; tika slēgta arī galvaspilsētas lidosta. Bet runas nebija palikušas bez iespaida. Un šī iespaida rezultātā pagaidām uzvaras laurus plūc prezidents Kasavubu. Viņu atbalsta arī Katangas prezidents Tsombe, kā arī Kasai provinces neatkarības tikotāju valdība. Kā Katangas, tā Kasai provinču valdības ir pārliecinātas, ka ar prezidentu Kasavubu būs daudz vieglāk sadarboties nekā bija ar premjēru Lumumbu un ka Kasavubu vadībā izdosies panākt Kongo federāciju. Ministru prezidents Lumumba, kā zināms, stāvēja par Kongo republiku ar noteicošu centrālo valdību, provincēm atstājot tikai visminimālākās lokālttiesības savas politikas veidošanā. Neatkarību alkstošās provinces prasa Kongo federāciju.

Kamēr no Beļģijas un Rietumu sabiedroto viedokļa raugoties, notikumi Kongo sāk pieņemt viņiem labvēlīgu virzienu, tas ir gluži pretēji ar Padomju Savienību. Un pēdējā to nemaz neslēpj. Tikko Lumumbas popularitāte sāka sarukt, vārdu ņēma Maskavas radio, nodeklarējot, ka Apvienotās Nācijas Kongo spēlē pavisam nepiedienīgu lomu un, proti, ka starptautiskās organizācijas karaspēks tīšu prātu traucē un aizkavē miera un kārtības ievešanu jaunajā Āfrikas valstī. Par sevišķiem Apvienoto Nāciju nedarbu piemēriem Padomju Savienība uzskata Leopoldvilles raidstacijas un lidlauka slēgšanu, kas Maskavas acis ir „atklāta iejaukšanās Kongo tautas iekšējās darīšanās". Maskava aizrāda, ka starptautiskais karaspēks nevis atbalsta republikas legālo valdību, tādējādi steidzinot Apvienoto Nāciju Drošības padomes lēmuma īstenošanu, bet gan visiem iespējamiem līdzekļiem traucē miera un kārtības atjaunošanu.

HUSEINS APVAINO NASERU

APVIENOTĀ ARABU REPUBLIKA VAINĪGA ATENTĀTĀ PRET JORDĀNAS MINISTRU PREZIDENTU.

Ammanā. Kopš Arabu līgas valstu konferences noslēguma, Vidējos Austrumos atkal dzirdama parastā rūkoņa. Visu savu dažādo problēmu burzmā arabi spēj vienoties tikai par vienu problēmu — Izraēlas iznīcināšanu. Visos citos jautājumos valda nopietnas domstarpības, un vislielākā dalīšanās jūtama starp Nasera Apvienoto Arabu Republiku un arabu karaļvalstīm. Pēc atentāta pret Jordānas ministru prezidentu Haza Majali, attiekšmes šo valstu starpā pasliktinājušās vēl tālāk. Nevajadzēja paiet ilgam laikam kopš augšminētā atentāta Jordānas galvaspilsētā, kad karalis Huseins paziņoja, ka atentātu izdarījuši aģenti no Apvienotās Arabu Republikas. Prezidentu Naseru Huseins ieskata par personīgi vainīgu. Huseins zināja stāstīt, ka Nasera imperijā valda neapmierinātība un, ka prezidentam vislielākās galvas sāpes sagādā Sirijas province, kurai apnikusi ēģiptiešu virskundzība.

HAMMERŠĪLDS CĪNĪSIES PAR LĪDZEKĻIEM

APVIENOTO NĀCIJU KARASPĒKA UZTURĒŠANA KONGO IZMAKSĀS AP 75.000.000 DOLARU GADĀ

Viens no ģenerālsekretāra Hammeršīlda uzdevumiem gaidāmā pilnsapulces sesijā būs mēģināt izcīnīt pietiekamus līdzekļus, lai varētu atļauties uzturēt starptautisko karaspēku Kongo. Tur stacionēto karavīru skaits jau tagad pārsniedz sākumā aplēsto 6.000 maksimu, un sagaida, ka jau visai drīzi Apv. Nācijām Kongo būs ap 18.000 viru liela armija. Pirmo trīs mēnešu akcija Kongo Apvienotām Nācijām izmaksās ap 40 milj. dolaru. Policijas spēku uzturēšana Vidējos Austrumos starptautiskajai organizācijai maksā 20 milj. dolaru gadā.

PĀRBĒGUŠO AMERIKĀŅU DEBIJA MASKAVĀ

Jūnija mēnesī „pazudušie" amerikāņu matemātiķi uzpeld Maskavā — un jau kā Padomju Savienības pavalstnieki.

Maskavā. Plašā starptautisku žurnālistu bagātīgi apmeklētā preses konferencē Padomju Savienība šīs nedēļas vidū uzstājās ar savu jaunāko atradumu — diviem amerikāņu matemātiķiem no Nacionālās Drošības Aģentūras Vašingtonā. Abi amerikāņi pazuda šī gada jūnija otrā pusē un it kā aizbrauca atvaļinājumā uz Meksiku, vēlāk tika maniti Kubā un tagad sasnieguši sava vairāku gadu plānotā ceļojuma gala mērķi — Padomju Savienību.

Kā parasti tādos gadījumos, abi pārbēdzēji bija preses konferencei pienācīgi sagatavoti un savas bēgšanas iemeslus attēloja laika garā. Matēmatiķi Mārtins un Mičels izšķīrušies atstāt Sav. Valstis, jo bijuši nemierā ar to politiku, sevišķi spiegošanu no gaisa pret Padomju Savienību. Viņi zināja stāstīt, ka drošības aģentūrā, kur viņi strādājuši, darbinieki izspiegojuši viens otru; Sav. Valstis spiegojušas pat pret saviem sabiedrotiem, kā arī gādājušas līdzekļus dažādu Sav. Valstīm nevēlamu režīmu gāšanai.

JĀPĀRTRAUC TIEŠĀ PALĪDZĪBA KONGO REPUBLIKAI

Runājot AN Drošības padomē, ģenerālsekretārs Hammeršīlds uzsvēra, ka Drošības padomei vēlreiz jāmēģina apstādināt palīdzība no ārpasaules, kas tiek sniegta atsevišķiem Kongo republikas novirzieniem. Tikai tad, ja palīdzība nāks caur Apvienotajām Nācijām, var cerēt uz miera un kārtības nodibināšanu jaunajā Āfrikas republikā. Lai gan Hammeršīlds Padomju Savienību vārdā nesauca, nav nekādu šaubu, ka piezīme par palīdzību no ārpuses tieši ministru prezidentam Lumumbam, bija veltīta Maskavai. Padomju Savienība ir vienīgā zināmā lielvalsts, kas palīdzības sniegšanā Kongo republikai nesadarbojas ar AN, bet to dara uz sav vu roku, kas tai izdevīgāk pašas interesēm.

ŠOREIZ AR KUĢI

Padomju Savienības sūtnis Menšikovs paziņojis, ka Chruščevs ieradīsies Ņujorkā 19. septembrī, bet šoreiz pa jūras ceļu. Līdz minētās ziņas saņemšanai domāja, ka Chruščevs uz ASV lidos ar vienu no lielajām padomju turbo vai strūklidmašīnām. Taču braucienam uz Sav. Valstīm šoreiz viņš izvēlējies Padomju Savienības tirdzniecības flotes flagkuģi Baltika, kas ir nepilnu 7.500 to, 429 pēdu garš, būvēts Amsterdamā 1940. gadā un nonācis krievu rokās pēc Otrā pasaules kara beigām. Līdz Vjačeslava Molotova krišanai nežēlastībā, Baltika nesa viņa vārdu.

DAUGAVAS VANAGI!

Lasiet paši savu laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ.

Šo laikrakstu izdod Daugavas Vanagu organizācija.

Karstā, saulainā vasaras svētdienā Toronto Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumā uz kapu svētkiem pulcējās ap 400 tautiešu, pieminot savus aizgājējus. Uzņēmumā pa kr.: māc. A. Lūsis, A. Ģops un A. Briedis.. J. Kreiļa uzņ.

Aicinām tautiešus piedalīties HAMILTONAS DV NODAĻAS

10 gadu darbības svinībās

10. SEPTEMBRĪ, PLKST 6,30 VAK., ROYAL CONNAUGHT HOTEĻA ŠERATONA ZĀLĒ.

SVINĪGAIS AKTS — svētbrīdi vadīs māc. E. Pavasars. Svētku runu teiks DV ASV valdes pr. A. Vanags.
KONCERTS — piedalās Alma Skudra-Kārkliņa, Andis Cers, pie klavierēm komp. Imants Sakss. Vīru dubultkvartets Kalvis.

SAVIESĪGS VAKARS AR DEJU.
DV HAMILTONAS NODAĻA.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
tenaidnieki grib mūs iznīcināt.
Kei mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS

PRIEKŠVĒLĒŠANU LAIKĀ

P. DREIMANIS

Lai kur un ko pilsoņi vēl, viņiem priekšvēlēšanu laikā jāiepazīstas ar kandidātiem. Katram no tiem ir savas raksturīgas īpašības, pēc kurām jāspriež par viņa iespējamo darbu un tā rezultātiem. Bet nav viegli ar šiem kandidātiem iepazīties, atšķirēt viņu spējas un centienus. Bez tam katram pilsonim ir savas vēlēšanās un pieeja citu personu vērtējumā, īpaši to, kas uzņemas atbildīgus amatus, piemēram, ASV dzīves vadību, jo tā ir ļoti sarežģīta un nozīmīga pasaules mērogā. Sakarā ar to, par ASV prezidenta kandidātiem jāinteresējas ne tikai šīs valsts pilsoņiem, bet arī citu zemju iedzīvotājiem, kam gan grūtāk ar viņiem iepazīties.

Ir personas, kas cenšas tikai panākt savu ievēlēšanu, maz domājot par valsts dzīves vadību un iespējām tajā. Ievēlētas, viņas parasti aizmirst savus spīlijumus un darbojas mazākās pretestības virzienā. No tā īpaši grūti izvairīties ASV, kur lielkapitālistu ietekmējumi nekad nav atslābuši un nēģeru verdzības laikmeta rīcība vēl nav aizmirsta. Kandidātam ir ļoti svarīgi visu to pazīt un padomāt par savu nostāju, neapmierināties ar teorētiskiem prātojumiem. Mūsu dienās tikpat liela vajadzība ir pazīt citu valstu centienus un to reālizēšanas paņēmienus. Vēlētāju nostāja šai jautājumā bieži vien ir vienpusīga, izejot no personīgajām interesēm, un necenšoties ieskatīties nākotnē un valsts dzīves stabilitātē vai pat pastāvībā. Tāpēc kandidātam bīstami balstīties uz šo nostāju, lai gan tā var sekmēt viņa ievēlēšanu. Neviens kandidāts nedrīkst aizmirst valsts intereses — tās patstāvību, varenību un pilsoņu dzīves standarta stabilitāti vai celšanu.

Un ir kandidāti, kas galvenokārt izceļ valsts dzīves nepieciešamības, kuras viņi labi pazīst, jau agrāk darbojoties sabiedriskās dzīves vadībā. Viņu norādījumi ir saistīti ar zemes stāvokli un attieksmēm pret citām valstīm, īpaši tām, kas cenšas konkurēt ar kandidāta valsti vai pat pakļaut to savai varai, vismaz ietekmei. Tāpēc šāds kandidāts vispirms informē savas zemes sabiedrību par to, kas ir viņas bīstamākais pretinieks un kādai jābūt nostājai pret to. No tās izriet viņa centieni arī iekšējās dzīves vadībā, tā saskaņojot ārējo un iekšējo politiku, kamēr pastāv priekšvēlēšanu laika situācija.

Priekšvēlēšanu laikā ir piemērots bieži atsaukties uz tautā pazīstamiem visas dzīves apzīmējuma virzieniem; piem., liberālismu, demokratismu u. t. t. Uz tiem vēlētājiem grūti pajauties, jo valsts pamatlikumi parasti jau noteic, kāds virziens ir tās dzīves pamatā, bet grozīt tos nav viegli. Arī valdība savā rīcībā šos likumus nedrīkst brīvi izlikt, jo ir iestādes, kas spēj pat prezidentam norādīt uz viņa rīcības robežām. Tas liecina, ka šādi lozungi dažreiz ir sabiedrības maldinājumi, ja tie nepatbilst valsts pamatlikumiem.

ASV pamatlikumi piešķir prezidentam lielu patstāvību valsts dzīves vadībā. Tāpēc viņam jābūt ar piedzīvojumiem sabiedriski valstiskā dzīvē un nesvārstīgam savā rīcībā, ko varētu viegli ietekmēt dažādi padomdevēji, pie kuriem nav pieskaitāmi speciālisti valstiskās dzīves nozarēs. Ar tiem viņam allaž jāapspriežas, paturot sev tiesības un pienākumu rīkoties pēc savas pārliecības un sirdsapziņas norādījumiem. Personai ar minētām īpašībām jāsagaida vēlētāju atsaucība.

LNAK padomes vēlēšanās tautiešiem Kanadā arī vajadzētu ievērot līdzīgus principus, protams, latviešu saimei atbilstošos apmēros un nozīmē, ikvienam apzinoties savu vietu viesmīlīgās valsts dzīvē un savas tautības trimdinieku vidū. Pienākumiem pret minēto valsti un savu tautu jānoteic viņa rīcību Padomes vēlēšanās un kandidātu izraudzīšanā.

HAMILTONAS LATVIEŠU NAMA IESVĒTĪŠANA

Šāgada pavasarī Hamiltonas Latviešu nama fonds iepirka Hamiltonas latviešu sabiedriskām vajadzībām nekustamu īpašumu, kas atrodas netālu no jaunceļamā Hamiltonas pilsētas valdes nama, 16 Queen St., N. Ar daudzu talcinieku palīdzību un īpašu nama pārvaldnieka V. Rudzīša gādību vasaras mēnešos uzkopta mājas iekšiene un āriene, kā arī iekārtots auto novietošanas laukums.

3. septembrī notika šā pirmā latviešu sabiedriskā īpašuma — Latviešu nama Hamiltonā — iesvētīšana. Svinību aktu ar īsu uzrunu atklāja Hamiltonas Latviešu biedrības valdes priekšsēdis Vilnis Bija, apsolīdams, ka HLB darīs arī turpmāk visu iespējamo Hamiltonas latviešu sabiedriskās un kultūrālās dzīves veicināšanai un kopšanai. Garīgo ceremoniju vadīja un namu iesvētīja mācītājs Ed. Pavasars. Sveicienus nesa no DV Kanadas valdes un DV Hamiltonas nodaļas DV Kanadas valdes loceklis J. B. Breikšs un no Hamiltonas latviešu ev. - lut. Kristus draudzes un latviešu skolas māc. Ed. Pavasars. Pārskatu par Hamiltonas Latviešu nama fonda līdzšinējo darbību un turpmākiem nodomiem sniedza fonda valdes loceklis J. Cipāns. Nama iesvēti bagātināja ļoti vērtīgais un reizē šim gadījumam zīmīgais prof. Dr. P. Ķikaukas referāts „Grieķu mīts par Prometeju". Skaists papildinājums visam tam bija Tālivalža Ķikaukas gleznu skates atklāšana. Gleznu klāsts ar vairāk kā 30 gleznām pieejams publikas apskatei turpat latviešu namā vēl līdz HLB gada svētkiem 5. novembrī, kad arī notiks dāvātās gleznas izloze.

J. B.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
Izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un paliclina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

MEKLĒ MANTINIEKUS

Amerikas latviešu apvienības sekretariātā ienākušas autora honorāra iemaksas par Eduarda Vulfa (miris 1919. g. 14. janvārī) publicētiem darbiem. Mirušā autora likumīgie mantinieki aicināti pieteikt savas tiesības ALA's sekretariātam — American Latvian Association, Inc. — 1727 Kenyon Street, N. W., Washington 10, D. C., U.S.A.

AUGSTAS KVALITĀTES VILNAS AUDUMI (16 unces)
ANGLIJAS RAŽOJUMI.
★ PAR ĻOTI MĒRENAM CENĀM. ×
DAVID'S ECONOMY CENTRE,
231 QUEEN ST., W., (pie University Ave.),
TORONTO.

KO LATVIJĀ DOMĀ PAR MUMS NOPIETNS DARBS SVĒTKU LAIKĀ

PRETESTĪBA TURPINĀS, ZOG VISI, CITĀDI NEVAR IZTIKT

Nesen Ņujorkā pie bērniem ieradusies kāda veca māte no Latvijas. Viņa labprāt pastāsta par dzīvi Latvijā, bet nevēlas, lai avīzē minētu viņas vārdu. Lai dotos lidmašīnā uz Ameriku, viņai bijis vispirms jādodas uz Maskavu. Salīdzinot ar Rīgu, Maskava izskatījusies ļoti netīra.

Par savu personīgo dzīvi Latvijā viņa pastāsta sekojošo:

„Es apdzīvoju savu divu istabu dzīvokliti, kas man bija vēl pirms kara. Tāpēc, ka istabas bija caurstaigājamas, man citus ārniekus nelika klāt. Pēdējā laikā dzīvoju no pensijas — 350 rubļu mēnesī. Protams, ar šo naudu nevar izdzīvot. Varēju iztikt tāpēc, ka saņēmu saimus no bērniem Amerikā. Bez tam vienu istabu izīrēju kādam studentam, kas man maksāja 100 rubļu mēnesī."

— Kā ir ar izpelņu?

„Ja ģimenē ir viens pelnītājs, tad nevar iztikt. Jāstrādā vismaz diviem ģimenes locekļiem. Kvalificēti strādnieki pelna samērā labi. Tie, kas ieņem augstus amatus, pelna lielas algas, un dzīvo kā buržuji. Tomēr visi zog, jo citādi nevar iztikt. Strādnieki zog tik daudz, cik var iebāzt kabatā, bet direktori zog auto kravām."

— Vai ir sajūtams preču trūkums?

„Pēdējos gados stāvoklis uzlabojies. Ir dabūjamas preces, kas ievestas no Čehoslovakijas, Polijas, Ķīnas, Japānas. Komisijas veikali ir pilni ar Amerikas mantām, un tās krītušās cenā. Arvien vēl lielā cieņā ir no Amerikas saņemtās nailona zeķes (Pad. Savienībā ražo tikai kaprona zeķes, kas nav tik labas) un virešu uzvalka drāna. Krievietes ir ļoti kāras pēc apakšveļas, sevišķi, ja tā izšūta ar dažādiem kruzuļiem, un zīda galvas lakatiņiem, ja tie ir spilgti puķaini. Bieži gadās, ka kāda prece aptrūkst, tad visa Rīgā to nevar dabūt un jāgaida, kad to atkal pievedīs. (Sociālistiskā plānsaimniecība!) Tā aptiekās zāles dažreiz var dabūt, dažreiz ne. Lai veikalos ko nopirktu, jāstāv rindās. Samērā viegli var iepirkties no rītiem, darba laikā. Bet kad cilvēki pārnākuši no darba, tad pie veikaliem izveidojas garas rindas."

— Kāds ir latviešu noskaņojums?

„Par politiku nevienam nav ieteicams runāt, kaut arī režīms ir drusku mīkstāks. Staļina laikā pietika ar to, ka kāds aiz atriebības apsūdzēja kādu čeku, un cilvēks pazuda. Tagad apsūdzētājam jāpierāda teiktais. Tomēr ir skaidrs, ka tikai retam patīk komūnisms. Ir novērojams, ka daļa jaunās paaudzes, kas neatceras Latvijas neatkarības laikus, bieži vien notic komūnistu propagandai. Pretestība tomēr izpaužas arī vēl tagad. Pag. gadā Mīrušo piemiņas dienā Brāļu kapos bija uzvilkts latviešu karogs, kas tur nostāvēja vairākas stundas. Cilvēki lika ziedus un svecītes uz Ćakstes un Meierovica kāpiem."

— Kādas ir latviešu attiecības ar krieviem?

„Rīga ir pārpildīta krieviem, un tie izturas kā kungi. Notiek asi strīdi starp latviešiem un krieviem. Rindā stāvot, biju lieciniece sekojošam incidentam: dažas krievietes žēlojās, ka jāstāvot rindā, Maskavā gan varot iepirkties bez rindām. Latvietes tad atcirta: „Kāpēc tad jūs nepalikāt Maskavā, kāpēc braucāt uz mūsu zemi? Mēs uz jūsu zemi nebraucam."

Tamlīdzīgas vārdu maiņas notiek bieži. Runāja, ka krievi esot iesnieguši Chruščevam, kad tas iebraucis Rīgā, daudzas sūdzības pret latviešiem. Chruščevs tad palicis Rīgā divas dienas ilgāk un izkārtojis visu pēc sava prāta, atcēlis latviešu komūnistus, kas nedarījuši viņam pa prātam.

Ir tomēr daži krievi, kas grib saprasties ar latviešiem. Tie mācās latviešu valodu, dzied latviešu tautas dziesmas un draudzējas ar latviešiem."

— Ko latvieši saka par trimdiniekiem?

„Latvieši Latvijā jūtas vilušies, sarūgtināti, zaudējuši cerības. Par trimdiniekiem esmu dzirdējusi šādus izteicienus: „Ja mēs atgūsim brīvību, tad emigranti, kas dzīvojuši pārticībā, lai nedomā uzmesties par vadoņiem mums, kas palikuši uzticīgi dzimtenei un lējuši par to asinis un asaras."

Cilvēki dzimtenē tomēr ir ļoti pateicīgi trimdiniekiem par palīdzību, ko tie saņem no ērzemēm. Dzird arī rūgtus izteicienus pret rietumu valstīm, kā piem.: „Gan tie vēl dabūs krieviem zābakus pucēt. Un to vini arī ir pelnījuši, jo iztirgoja krieviem mūsu zemi."

Lai cilvēkiem, kas atstāj Padomju Savienību, paliktu par to labāks iespaids, krievi izturas pret tiem ļoti solīdi. Arī šīni gadījumā mūsu tautiete saņēmusi uz priekšu izmaksātu pensiju par 6 mēnešiem un tai atmaksāts valsts aizņēmums, uz kuru tā bija spiesta parakstīties viena mēneša algas apmērā. Krievu iestādes arī apsolījušas atsaucību, ja tā gribētu atgriesties.

Ņujorkā latviešu māti visvairāk pārsteidzis lielais auto daudzums. Rīgā dažiem arī esot automašīnas, bet tās liekot tikai izpriecas braucienīem. Uz ielas automobili nedrīkstot atstāt, tas jānovieto garāžā. Atbraucēja vēl pastāsta, ka Rīga saglabājusi savu tīrību un pieklājību. Tramvajos virieši vienmēr piecelties un dodot vietu sievietēm.

Augšā pa kr. — DV ASV valdes pr. A. Vanags uzrunā DV svētku dalībniekus. Pa labi — Vanadžu prezidijs (no kr.) E. Freija (Ņujorka), M. Sīle un H. Kalniņa (Klīvlenda). Vidū — DV organizācijas darbinieku sanāksmē referē V. Hazners. Apakšā — gaŗās darba dienas starplaikos der arī stiprināties pie atspirdzinājumu galda. Sēž. (no kr.): P. Balodis ar meitu Gaidu, V. Mukts, V. Hazners, E. Krūka ar meitu Gaigu, ģen. O. Dankers ar kundzi un Ž. Andersons.

VANAGU UN VANADŽU SANKSMES DV DIENĀS KLĪVLENDĀ

No malas skatoties, var likties, ka lielā mērogā rīkoti sarīkojumi ir tikai svētki, kuŗos notiek vienīgi lustēšanās. Tomēr izrādās, ka tā nav. Koristi un DV organizācijas darbinieki savas darba gaitas svētdien, 4. septembrī, sāka jau agrā rīta stundā. Virsdirigenti: Bruno Skulte un Jānis Cīrulis bija norīkojuši koristus ģenerālmēģinājumam plkst. 7os rītā. Lai kā arī gribējās pagulēt ilgāk, jo iepriekšējā vakarā pēc teātŗa izrādes, kuŗai sekoja saviesīgs vakars, daudzi, sevišķi iebraucēji, bija gājuši „ekskursijā" pa Klīvlendu, taču no gulēšanas daudz nekas neiznāca. Daži bija aizstaigājuši pat līdz Heidelbergai, kur, protams, pakavēdamies vecās, labās atmiņās, sagaidījuši rīta stundu. Bet tas arī nekas. Koristi ģenerālmēģinājumā pierādīja, ka balsis ir labi nostāditas, par ko virsdirigenti varēja tikai priecāties.

Plkst. 9-os rītā DV mītnē Bohemian National Home, 4939 Broadway ielā, pulcējās Vanadzes no ASV, piedaloties pārstāvēm no Kanadas, lai pārrunātu darāmo. Sanāksmi atklāja ASV Vanadžu referente V. Freija. ASV Vanadzes bija tērpušās vienveidīgos tērpos, kas atstāja ļoti labu iespaidu. Pārrunājot Vanadžu darbību, noskaidrojās, ka viņas ar savu aktivitāti ir ļoti atbalstījušas DV organizācijas darbu.

Pēc stundas tai pašā namā notika Vanagu darbinieku sanāksme, ko atklāja DV ASV priekšsēdis A. Vanags. Pēc tam pr-ža v. V. Hazners īsos vārdos referēja par DV organizācijas tapšanu un turpmākiem nodomiem. DV organizācijai vārdu devis majors Ķilītis, bet majors Balodis, pats referents un kpt. Akermanis bijuši vieni no pirmajiem DV organizācijas veidotājiem. Kad 1945. gada novembŗa beigās Zēdelghēmā no Briseles gūstekņu nometnē ieradās pulkvedis V. Janums, viņš sāka aktīvi piedalīties organizēšanās darbā. Kad notika pirmā delegātu sanāksme, kuŗā ievēlēja organizācijas valdi, V. Janumu ievēlēja par DV organizācijas priekšnieku. Vienmēr no jauna ievēlēts, viņš nepārtraukti visus šos tepat 15 gadus organizāciju godam vadījis.

Bez tam referents uzsvēra, ka DV organizācijai ir jāveicina biedru skaita palielināšana, jo brīvajā pasaulē ir ap 40.000 latgaliešu. Tāpat jāpiešķiŗ lielāka vērība jaunatnei, tā atbalstāma un piesaistāma organizācijas darbam. Ļoti vērtīgas organizācijas dzīvē ir Vanadzes, kuŗu darbība atbalstāma visiem līdzekļiem. Daugavas Vanagiem jāstāv arī kultūras sardzē. Pēc referenta domām vīru koŗu koncertos nekad nedrīkstētu iztrūkt dziesma „Pie Baltijas jūras, bet dziesmu svētkos kā vienai no obligātajām dziesmām vajadzētu būt Gaismas pilij vai kantātei Tēvijai, jo tās ir saistītas ar latviešu pagātni. Stiprināmi un atbalstāmi DV organizācijas saimnieciskie pasākumi, kā laikraksts „Latvija Amerikā", DV mēnešraksts un DV spiestuves. Kā zināms, Kanadas DV izdod laikrakstu un iekārtojuši spiestuvi, kuŗā var izdarīt visāda veida iespiedumdarbus.

No Kanadas šai sanāksmē bija ieradušies DVKV priekšnieks V. Mukts, pr-ža v. E. Krūka un sekretārs K. Bencons. No ASV bija pārstāvētas visas apvienības.

DV KV priekšsēdis, uzrunājot sanāksmes dalībniekus, norādīja, ka DV organizācijai aizvien ir jātur acis vaļā, lai būtu gatavi cīnai pret tautas apspiedējiem. Kā ziņas simbolu viņš pasniedza ASV Vanagiem mākslinieka V. Skudras darināto kokgriezumu „Ar kaula zāģi", norādot, ka šī simboliskā ziņas ieroča stobrs vienmēr un visos apstākļos vēršams pret pasaules lielāko ienaidnieku — komūnismu.

Nobeigumā pirmais ASV Vanagu priekšnieks Arvīds Lidacis uzsvēra, ka DV organizācijas darbs nedrīkst apsīkt, bet gan tam ir jābūt saliedētam, pietuvoties pie ķēdes zelta principa, kur visi organizācijas biedri saliedēti vienā lielā kopībā.

KANADĀ

TORONTO

● Toronto latviešu jaunatnes Darba kopas pilnsapulcē ievēlētas jaunas amatpersonas. Pr-ža amatā paliek līdzšin. V. Gulēns. Valdē: Br. Staško (līdzšin.), V. Butāns, Sk. Flauma un M. Aviks, Rev. komisijā: V. Apše, M. Apše un D. Stanga. Sapulces dalībnieki pārrunās pakavējās pie paveiktā un deva ierosinājumus turpmākam darbam. Sapulcē bija ieradies arī Latviešu nama komitejas pr-dis A. Svenne, kas piedalījās pārrunās par latviešu nama jautājumiem. Nāca ierosinājums, ka būtu organizējams seminārs, resp., kursi latviešu valodas un gramatikas zinību papildināšanai, kā arī latviešu vēsturē un ģeografijā. Sapulce bija labi apmeklēta, to vadīja V. Gulēns, protokolēja L. Rode.

● DV Toronto nodaļas rīkoto Sezonas atklāšanas balli jaukajā Palace Pier zālē varēja vēlēties kuplāki apmeklētu. Deju cienītāji varēja priecāties par labajām iespējām izdejoties pie A. Krūmkoka deju orķestra skaņām. Vanadžu rīkotajā loterijā laimīgo lozi ieguva Valdis Bērzs. Bija arī skaisti rožu ziedi un bagātīga bufete.

● Kapu svētki pag. svētdien bija kupli apmeklēti. Skaistais laiks veicināja svētku izdošanos. Daudzas kapu kopiņas bija greznotas ziediem. Kapu svētku liturģiju vadīja māc. A. Lūsis, spredīki teica māc. A. Briedis, bet lūgšanu — māc. A. Cops. Jauki izskanēja kapu svētku dalībnieku dziedātie korāļi E.Slaucītāja vadītā Toronto latviešu tauŗu orķestŗa pavadījumā. Pēc kapu svētkiem piederīgie un draugi vēl labu brīdi pakavējās pie aizgājēju kapu kopiņām.

● Sakarā ar Pekingas operas viesizrādēm Toronto, šejienes nacionāli noskaņoto ķīniešu organizācijas Darba svētku dienas vakarā rīkoja demonstrāciju pie Royal Aleksandŗa teātŗa. Bija 35 plakāti, ar kuŗiem demonstranti pulcējās pie teātŗa ieejas. Lielais vairums plakātu nesēju bija ķīnieši. Abās pusēs Kinga ielā bija novietojušies daži simti demonstrācijas simpatizētāju. Demonstrācijas vadībā aktīvi darbojās parlamenta deputāts Freds Stinsons un latviešu pārstāvis N. Ambers, kas arī deva intervija kanadiešu presei. Zēl, ka latvieši bija maz pārstāvēti. Par šādu demonstrāciju nozīmi mūsu vadošajām organizācijām derētu padomāt vairāk. Demonstrācija noritēja labā kārtībā un bez starpgadījumiem.

● Toronto latviešu sestdienas skolas bērnu vecāku pilnsapulce notiks trešdien, 28. septembrī, pl. 7,45 vakarā, Sv. Andreja baznīcas telpās. Sapulce būs pilntiesīga plkst. 8 vak. pie katŗa ieradušos dalībnieku skaita. Darba kārtībā: Klašu pārstāvju vēlēšanas, telpu jautājums un darbības pārskati par skolas pagājušo un turpmāko gaitu.

● Kanadas latviešu gaidu un skautu jendu vadītāju un vadītāju vietnieku apspriede notiks svētdien, 11. septembrī, plkst. 10 rītā, DV namā, 123 Huron St. Apspriedē piedalīsies arī latviešu gaidu pr-ce vad. E. Laufere.

● Gaidu organizācijas 50 gadu jubilejas atceres sarīkojums notiks svētdien, 18. septembrī, pl. 4 p.p., Lietuviešu namā, 1021 College St. Jubilejas svinības riko kopīgi visas Baltijas tautu gaidas. Svinīgo svētku runu teiks latviešu gaidu pr-ce E. Laufere. Priekšnesumus sniegs latviešu, igauņu un lietuviešu gaidas, būs visu triju tautību gaidu darbu skate, tautiskās dejas un rotaļas. Būs arī atspirdzinājumi. Ieeja pret ziedojumiem, bet formas tērpos skautiem un gaidām ieeja brīva. Visi laipni aicināti.

● Māc. A. Briedis kristījis Jāni Tikiņu, Valda un Mildas dēliņu.

K.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons, C.L.U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO PL 9-0266.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION Limited
izdara visas parastās banku operācijas; pieņem noguldījumus un depozitus, izsniedz aizdevumus, izdara čeku operācijas.
Birojs atvērts divas reizes nedēļā no plkst. 8—10 vakarā.
Pirmdienās Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton & Jarvis stūrī Tel. WA 4-1563 vai HU 3-9283.
Ceturtdienās 231 Roncesvalles Ave., Venus puķu veikalā. Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: P. O. BOX 37, TERMINAL „R", TORONTO, ONTARIO.

LASĪTAJU VĒSTULES

EPITETI NEVIETĀ

Latvijas Amerikā red.:

Līdz šim laikrakstos tika atzīmēti jaunlaulāto akadēmiskie gradi un arodi, bet nu nācis klāt arī fizisko īpašību apzīmējums, kā tas lasāms laikraksta 27. augusta numurā: Čikāgā, sestdien, 27. augusta Guntis P. salaulājies ar daiļo Minjonu M. Šādu epitetu — „tradīcija" būtu turpināma arī turpmāk, piem., Jānis B. salaulājies ar: graciozo, koķeto, apaļīgo, biezlūpaino, frīvolo, kautro, kaulaino etc.

Arī jaunos vīrus nevajadzētu piemirst, minot kā — atletisko, padrukno, šķibacaino, naudīgo, liko, kāršu spēlmani, iemetēju, kausli etc. Vai nebūtu jauki, ka visi būtu titulēti?

-dis, Čikāgā.

ATBILDE K.GRĀMATNIEKAM

Latvijas Amerikā redakcijai:

Recenzējot K. Grāmatnieka memuārus, „Brīvā Vārda" 2. numurā mineju dažas nepareizības un kļūdas, ko autors pielaidis. Viena tāda ir 160. lapp., kur foto attēla parakstā dzejnieks Eriks Raisters nepareizi nosaukts (jeb „pārkrustīts," kā to teicu recenzijā!) par A. Franci.

Pilnīgi pievienojoties K. Grāmatnieka domai, ka „Preses uzdevums taču ir sniegt pareizu informāciju," nespēju saprast, kāmdēļ nākamā rindkopā viņš pats noliedz patiesību?

Laimīgā kārtā šo „problēmu" bija iespējams noskaidrot pie „kvalificētiem ekspertiem." Ņujorkā "Laika" redakcijā strādā E. Raisters, bet Montreālā, Kanadā, mīt boļševiku deportētā dzejnieka un redaktora Alfonsa Franča māsa — Milda Ozola. Uz manu jautājumu viņi abi atbildēja, ka Grāmatnieka grāmatas 160. lapp. attēlā ir redzams E. Raisters, bet ne A. Francis.

Nav iemesla apšaubīt, ka E. Raisters attēlā pazīst pats sevi, un ka Milda Ozola nav aizmirsusi sava brāļa izskatu! Vai kungs Grāmatnieks vēl paliks pie sava ieskata un apgalvojuma, ka „neviens no attēlā redzamiem preses darbiniekiem nav „pārkrustīts?"

R. Čaks.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS,
133 Richmond St., W.,
Toronto 1, Ontario.
EM 6-8996 (darbā)
RO 7-5979 (mājā)

Apkuŗu un ūdensvadu speciālists
Adolfs LAGŪNS
Tel. LE 1-6583. Toronto.

TAUTIEŠI KLAUSAITIES LATVIEŠU RADIO RAIDIJUMUS
LATVIEŠU ATBALSS
(Latvian Echoes)
no Niagaras
CHVC raidītāja
katru otrdienu
no plkst. 7—8 vakarā,
uz viļņu garuma 1600
(ar 5000 vatu jaudu)
Raidījumu vadītāja adrese:
417 DOVERCOURT RD.,
TORONTO 3, ONT.

LATVIEŠU KATOĻU

Mūsu literātūra nav bagāta ar izloksnēs rakstītu dzeju. Tik vien ir ko daudzināt kā Alant Vilja (Frīča Dziesmas) „ventiņu valode rakstīts perš", un Latgales skaistā valoda tās dzejnieku un rakstnieku darbos, kas pārējā Latvijā nebija plaši pazīstami. Vidus izloksnes apvidū, ar rakstu valodu dzimušam latvietim ik katra izloksne ir aizslēgta grāmata. Tikai tādam, kas jau no mazotnes runājis skaisto, īpatno tās vai citas puses izloksni, atklājas arī citu novadu lokālās valodas burvība. Interesanti, literārā nozīmē pamācoši, ir klausities īpatno izlokšņu meldijās, likumībā, saskaņā, cirtin cirstos ritmos, galotņu stiepienos vai nokritienos, manīt pa senam lituānismam, pa rusicismam (kaut vai!). Atkal gribas pieminēt mūsu dzīvā klasiķa, dziļi latviskā prozas meistara J. Jaunsudrabiņa pamāciņu: . . . „ja tu nezini, kā dažu teikumu sastādīt, lūko atcerēties, kā to būtu teikusi tava vecāmāte; vīnai gramatikas likumi vēl galvu nejauca . . ."

Nav mums kā skotiem sava Roberta Bernsa, kuŗa dzeja, vienīgi izloksnē rakstīta, skandēta un dziedāta ir goda vietā Britu salās, kā arī pazīstama visā literārā pasaulē. Nav mums kā Francijai tās provansiešu dzejnieka Frederika Mistrāla, kas, izloksnē rakstījis, 1904. gadā saņēma pat Nobeļa prēmiju, bija tā sauktās „otrās plejādes" dibinātājs un biedrs. Diemžēl, mūsu skaistās izloksnes grāmatās dēvo tikai ar Alant Viļa un Latgales literātu vārdiem, un šos pašus nedaudzos darbus mēs neuzskatām nopietnāk, neklasējam par „tīru" dzeju. Mēs neesam padomājuši, ka pārāk „izravēta un kultivēta" valoda vidus izloksnē var kļūt reizēm gluži sterila un bāla, ja to neiedzīvina kāds sava novada izloksni pazinējs rakstnieks ar seniem simtmiem. Novadu izlokšņu mūžvecā likumībā slēpjas jau tīri vai dainu valodas konkrētā izteiksme, reizē dēkaināmā simbolika.

Tautas māksla un dzeja ir naiva, daže spriedis. Naiva? Bet vai šodienas dusmīgie, rupjie jaunekļi, kas cinās mākslā, nav tikai neveikli savas naivitātes slēpēji? Ik mākslinieks ir naivs savā būtībā. Tāja rokās. mākslu, bet savu vienk pasaulē. No na, neizkop dziļi atspo dvēseli un s

Kā Emils nas melodi kopiem dzie senas izlo rakstīem, s to, bagāto das izloks mēs klausoš Mīkeļa kat rikotajā ra septembŗa

Pēc īsas da uzrunas mitejas prie phil. H. Ti kristīgo lito jusies gads tagadnē, i cittautu ra kus, Dievu - aistētiskū jus.

Kā pirm gas ciemi Dzejnieks, kā Jāņa L pulcēts lito „Sējējs", k džu, Jāņi Franci u. c jas rakstīt grāmatu pants gluds ll. Gaužī j tautsaimni gas univ spalvai jāv

Raks prāv.

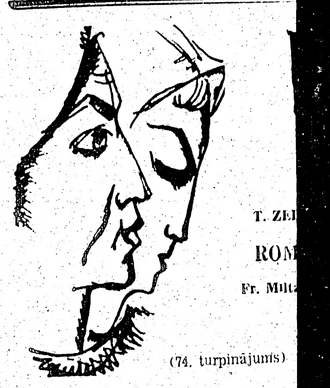

T. ZE

RON

Fr. Mil

(74. turpinājums)

„Mēs tani gan būsim mazākā puse," kā bilda, bet kopā ar citiem pacelto glāziti ton

Glāze pēc glāzes pamazām atmodināja (viens otrs jau uzdūra uz dakšiņas tik lieli postu skumšķus kā vezuma krāvēji sien balsis īstenā pārliecības skaļumā.

Ar taukainu zodu un stipri jau iesārti miem piecēlās kājās kāds pārtikas sadales v noturēt glāziti pirkstos tik stingri, lai dā neizšļankātos laukā, sajaukdamies pasa šķ receklim pārlietu etiķī. „Draugi un kopējā — es domāju — lai butu kā būdams — m suminât tos, kam tauta pati ir uzlikusi g kroņus. Un mūsu vidū viskuplākā šī kroņa r ir viņa — augsti cienītā un godātā Emma kundze. Tādēļ — lai dzīvo sveiks!"

Runātājs gan drusku sagrīļojās, piešļāk glāzītes satura etiķim pasa šķivī, bet iesā dziedāt, ka visi pārējie piecēlās un vilka l

Kopā ar citiem grasījās slieties kājās a sieva, laimīgi piesarkusi, nogrāba viņu pie norāva atpakaļ sēdeklī. „Tūļa, vai tu esi m ziņģi viņi tak uzdzied man. Un tā kā tu milijas, kāds spožuma stariņš no šiten tā uz tevi. Sēdi un protiesi! Tev sieva tagad tāpēc būs jāmācās anstendīgi uzvesties, lai celtu nesmuku blamieri."

Antons nokaunējies nobraucīja cēmata su un pazemīgi atzinās pats sev, ka sievai l niņa: „Piedod: „Piedod, Emmucit, ka to u

g. 10. septembrī, 73. n-rs.

GENERĀLKONSULS
. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
LIS TOMSONS
RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
VICTORIA AVE., APT. 16.

Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
MILLS, ONT. - HI 7-4323.
, uguns, garantiju, publis-
atbildības, dzīvības u. c.
veida apdrošināšana.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
1 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO PL 9-0266.

LATVIEŠU
REDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
REDIT UNION Limited
dara visas parastās ban-
operācijas; pieņem
guldījumus un depozi-
s, izsniedz aizdevumus,
zdara čeku operācijas.
rojs atvērts divas reizes ne-
ā no plkst. 8—10 vakarā.
rmdienās Sv. Andreja baz-
as telpās, Carlton & Jar-
stūrī Tel. WA 4-1563 vai
HU 3-9283.
turtdienās 231 Roncesvalles
e., Venus puķu veikalā.
Tel. LE 4-4645.
asta adrese: P. O. BOX 37,
ERMINAL „R", TORONTO,
ONTARIO.

LASĪTĀJU vēstules

EPITETI NEVIETĀ

tvijas Amerikā red.:
idz šim laikrakstos tika atzi-
ti jaunlaulāto akadēmiskie
ādi un arodi, bet nu nācis
t arī fizisko īpašību apzīmē-
ns, kā tas lasāms laikraksta
augusta numurā: Čikāgā,
tdien, 27. augustā Guntis P.
aulājies ar daiļo Minjonu M.
du epitetu — „tradīcija" būtu
pināma arī turpmāk, piem.,
is B. salaulājies ar: graciozo,
ceto, apaļīgo, biezlūpaino, fri-
o, kautro, kaulaino etc.
Arī jaunos vīrus nevajadzētu
mirst, minot kā — atlētisko,
trukno, šķībacaino, naudīgo,
o, kāršu spēlmani, iemetēju,
isli etc. Vai nebūtu jauki, ka
i būtu titulēti?

·dis, Čikāgā.

BILDE K.GRĀMATNIEKAM

tvijas Amerikā redakcijai:
Recencējot K. Grāmatnieka
muārus, „Brīvā Vārda" 2.
nurā mineju dažas nepareī-
as un kļūdas, ko autors pielai-
: Viena tāda ir 160. lapp., kur
o attēla parakstā dzejnieks
iks Raisters nepareizi nosaukts
b „pārkrustīts," kā to teicu
enzijā!) par A. Franci.
Pilnīgi pievienojoties K. Grā-
tnieka domai, ka „Preses uz-
ums taču ir sniegt pareizu in-
māciju," nespēju saprast,kam-
nākamā rindkopā viņš pats
iedz patiesību?
Laimīgā kārtā šo „problēmu"
a iespējams noskaidrot pie
valificētiem ekspertiem." Nu-
kā „Laika" redakcijā strādā
Raisters, bet Montreālā, Ka-
dā, mīt boļševiku deportētā
ejnieka un redaktora Alfonsa
anča māsa — Milda Ozola. Uz
anu jautājumu viņi abi atbil-
ja, ka Grāmatnieka grāmatas
0. lapp. attēlā ir redzams E.
isters, bet ne A. Francis.
Nav iemesla apšaubīt, ka E.
aisters attēlā pazīst pats sevi,
n ka Milda Ozola nav aizmir-
usi sava brāļa izskatu! Vai
ings Grāmatnieks vēl paliks
e sava ieskata un apgalvojuma,
a „neviens no attēlā redzamiem
reses darbiniekiem nav „pār-
rustīts?"

R. Čaks.

TAUTIEŠI KLAUSAITIES
ATVIEŠU RADIO
RAIDĪJUMUS
LATVIEŠU ATBALSS
(Latvian Echoes)
no Niagaras
CHVC raidītāja
katru otrdienu
no plkst. 7—8 vakarā,
uz viļņu garuma 1600
(ar 5000 vatu jaudu)
Raidījumu vadītāja adrese:
417 DOVERCOURT RD.,
TORONTO 3, ONT.

LATVIEŠU KATOĻU RAKSTNIEKU CĒLIENS

Mūsu literātūra nav bagāta ar izloksnēs rakstītu dzeju. Tik vien ir ko daudzināt kā Alant Viļa (Friča Dziesmas) „ventiņ valode rakstīts peršs", un Latgales skaistā valoda tās dzejnieku un rakstnieku darbos, kas pārējā Latvijā nebija plaši pazīstami. Vidus izloksnes apvidū, ar rakstu valodu dzimušam latvietim ik katra izloksne ir aizslēgta grāmata. Tikai tādam, kas jau no mazotnes runājis skaisto, īpatno tās vai citas puses izloksni, atklājas arī citu novadu lokālās valodas burvība. Interesanti, literārā nozīmē pamācoši, ir klausīties īpatno izlokšņu meldijās, likumībā, saskaņā, cirtin cirstos ritmos, galotņu stiepienos vai nokritienos, manīt pa senam lituānismam, pa rusicismam (kaut vai!). Atkal gribas pieminēt mūsu dzīvā klasiķa, dziļi latviskā prozas meistara J. Jaunsudrabiņa pamācību: . . . „ja tu nezini, kā dažu teikumu sastādīt, lūko atcerēties, kā to būtu teikusi tava vecāmāte; viņai gramatikas likumi vēl galvu nejauca . . ."

Nav mums kā skotiem sava Roberta Bernsa, kura dzeja, vienīgi izloksnē rakstīta, skandēta un dziedāta ir goda vietā Britu salās, kā arī pazīstama visā literārā pasaulē. Nav mums kā Francijai tās provansiešu dzejnieka Frederika Mistrāla, kas, izloksnē rakstījis, 1904. gadā saņēma pat Nobeļa prēmiju, bija tā saukt̄ās „otrās plejādes" dibinātājs un biedrs. Diemžēl, mūsu skaistās izloksnes grāmatās dzīvo tikai ar Alant Viļa un Latgales literātu vārdiem, un šos pašus nedaudzos darbus mēs neuzskatām nopietnāk, neklasējam par „tīru" dzeju. Mēs neesam padomājuši, ka pārāk „izravēta un kultivēta" valoda vidus izloksnē var kļūt reizēm gluži sterila un bāla, ja to neiedzīvina kāds sava novada izloksni pazinējs rakstnieks ar seniem sinonimiem. Novadu izlokšņu mūžvecā likumībā slēpjas jau tīri vai dainu valodas konkrētā izteiksme, reizē dēkainā simbolika.

Tautas māksla un dzeja ir naiva, dažs spriedīs. Naiva? Bet vai šodienas dusmīgie, rupjie jaunekļi, kas cīnās mākslā, nav tikai neveikli savas naivitātes slēpēji? Ik mākslinieks ir naivs savā būtībā, jo tikai rīks Radītāja rokās. Naiva ir ik tautas māksla, bet tā zaro augšup caur savu vienkāršību un ietiecas pasaulē. Novada izloksne ir sena, neizkopta, naiva, bet tā jo dziļi atspoguļo tautas valodas dvēseli un spēku.

Kā Emils Melngailis vāca senas melodijas un sabalsoja tās koriem dziedamās dziesmās, tā senas izloksnes, piepulcinātas rakstiem, saglabātu mūsu skaisto, bagāto valodu. Vienā no šādas izloksnes seniem pūriem mēs klausoties ieskatījāmies Sv. Miķeļa katedrāles zālē KLKA rīkotajā rakstnieku cēlienā, 4. septembra novakarē.

Pēc īsas apsveikuma un ievada uzrunas, ko teica rīcības komitejas priekšsēdis J. Niedra, Dr. phil. H. Tichovskis referēja par kristīgo literātūru, kā tā veidojusies gadsimtu plūsmā, dzīva tagadnē, izceļot ievērojamākos cittautu rakstniekus un dzejniekus, Dieva meklētājus un ētiski - aistētisku vērtību jaunradītājus.

Kā pirmais dzejas lasīja Čikāgas ciemiņš Francis Murāns. Dzejnieks, zaļvārnietis, savā laikā Jāņa Lapiņa „mācekls", piepulcēts literāram mēnešrakstam „Sējējs", kopā ar Albertu Sprūdžu, Jāni Klīdzēju, Alfonsu Franci u. c. Franča Murāna dzejas rakstītas vidus izloksnē jeb grāmatu valodā. Laba forma, pants gluds, vijīgs, skan mūzikāli. Gauži jānožēlo, ka tagadējais tautsaimniecības doktors Čikāgas universitātē ir dzejnieka spalvai jāvis tik ilgus gadus rūsēt. Ja ne turpat 20 gadu pārtraukuma periods, mūsu priekšā stāvētu gatavs dzejnieks, audzis sevī un veidojies līdzi laika skrejai.

Vl. Bojārs, arī ciemiņš, ļoti klusi lasīja savus dzejoļus gan izloksnē, gan „rakstu valodā" — tulkojumā, gan dzejas stils stipri cieta.

Plaši pazīstamās Latgales tautas dzejnieces Marijas Andžānes dzejas nolasīja jauniņā aktrise D. Gribusta, skaisti uzsverot ir liriskās puantes, ir patriotiski drāmatiskos pantus.

Vienīgā KLKA rakstnieku cēliena autore, kas ir kurzemniece, ne Latgales meita, Biruta Senkēviča izteiksmīgi nolasīja stāstu „Uzmanības pārbaude", visai veikli un didaktiski izceļot mūžīgās sievišķības problēmas.

Labi pazīstamais prozas autors K. Strods - Plencinieks asprātīgi lasīja savu psicholoģisko stāstu „Nauda". Prieks bija sekot prasmīgi un grodi vērptai fabulai, baudīt gleznaino tēlojumu, skaisto valodu, kas arī vidus izloksnē nezaudēja nekā no sava latgaliskā suliguma, krāšainības. Jāpiezīmē, ka Strods - Plencinieks ir vairāku stāstu grāmatu, dzeju krājumu un pāris romānu autors.

Vēlreiz jāuzsver, ka „normāls" klausītājs no izloksnes valodas gaida jokus, labi plēstu feļetonu. Savas asprātīgās fabulas lasot, Norberts Neikšānietis dzirdēja sirsnīgu smieklu atbalsis, aplausu nerimšanu. Kas šķirstījis Latgales dziesminiekus, šo nesen

(Nobeigums 4. lapp.)

Rakstnieku cēlienā no Toronto latviešu sabiedrības atvadoties, atvadu vārdus saka Dr. H. Tichovskis. Sēž 1. rindā no kr.: prāv. A. Pekšs, bīskaps B. Rancāns, LNAK valdes pr. V. Upeslācis, N. Trepša, V. Toma, A. Tichovska, B. Senkēviča, D. Gribusta, Dr. F. Murāns, K. Strods un V. Bojārs. J. Kreiļa uzņ.

Veronika Strēlerte

SPOGULIS

Tikai vienu sejas pusi man
Rāda spogulis, ko turi:
Skumjās kapenes, dziestoši
ugunskuri.
Tā otra, tā svešā,
Staros pēc viņsaules rīta —
Nomiršu nepazīta.

LUDIS BĒRZIŅŠ — 90-GADNIEKS

Rakstnieks un literātūrvēsturnieks Ludis Bērziņš 14. septembrī atskatīsies uz 90 mūža gadiem. Viņa godināšana notiks Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes baznīcas apakšējā zālē svētdien, 11. septembrī. Letonijas saime godinās savu filistru 9. septembrī.

Jubilārs dzimis 1870. g. Džūkstē kā lauksaimnieka dēls. 1895. g. viņš beidzis Tērbatas universitātes teoloģijas fakultāti. Līdz 1904. g. viņš ir vācu valodas skolotājs un mācītājs Kijevā. Pēc tam viņš ieņem direktora amatus Jēkabpils tirdzniecības skolā, Dubultu un Limbažu ģimnazijās un Rīgas teoloģijas institūtā. Kopš 1922. g. ir Latvijas universitātes docents. 1933. g. iegūst Dr. phil. h. c. gradu. Kopš 1935. g. ir profesors latviešu literātūras vēsturē. 1950. g. iecelojis ASV. Jubilārs sarakstījis vairākas grāmatas par tautas dzeju un latviešu literātūru.

DZĪVES GAIŠIE UN TUMŠIE „PLANKUMI"

Jāņa Širmaņa romāns Alberta Cilpas piedzīvojumi, Imantas apgāds 1960. g.

Jānis Širmanis kļuva populārs ar mazajiem lasītājiem veltītām grāmatām par Kriksi, vēlāk šai kategorijai pievienojās kaķēna Tinča piedzīvojumus. Ar šīm grāmatām viņš sevi parādīja par labu bērnu pasaules pazinēju un sapratēju. Viņa tēlojumu apdare pilnīgi iekļāvās bērnu domāšanas un izjūtu specifiskā struktūrā, dodot notikumu aprakstus bez sevišķi dzejiskiem stila izrotājumiem. Tēlojumu mākslinieciskais svars svērās uz notikumu bagāto dinamiku īstenības iespēju robežās un situāciju cieši loģiskā virknējumā. Viss tas ļoti tuvs bērna konkrētai domāšanai un var saistīt viņa uzmanību.

Ja Tinča piedzīvojumi bija domāti tiem bērniem, kas sāk jau skolas gaitas, tad tagad, ar Alberta Cilpas piedzīvojumiem, autors ir domājis par pusaudžiem un visiem tiem, kam tikas kavēties pie dēku literātūras. Šo nolūku dēļ autors ir pametis dzīvnieku pasauli un pievienojies cilvēkiem un viņu attieksmēm pret reālo dzīvi. Līdz ar to, jaunajā grāmatā ir kāds faktors,kas var pārsteigt lasītāju. Jādomā, ka darba nolūku un izvēlētās vielas dēļ stipri mainījies arī stils un vielas apdare, tas kļuvis, kā saka, sulīgāks, interesentāks un ierosinošāks. Jaunās stila iezīmes tad arī var saistīt lasītāja interesi varbūt pat vairāk, nekā pati dēka.

Parasti dēku literātūru nepieskaita pie nopietnās mākslas, un tādam uzskatam ir daži pamatoti iemesli. Pirmkārt, dēku aprakstiem apšaubāma saskare ar īstenību arī tur, kur nav dota fantastika, jo bieži vien nepārliecina šķēršļu pārvarēšana. Dēku varoņiem aizvien it kā par daudz laimes, apķērības, izveicības un spēka izkļūt no bīstamām situācijām. Otrkārt, dēku raksturs var būt pretrunā ar ētiskajiem, aistētiskajiem un arī paidagoģiskiem uzskatiem, kas ietekmē darba vērtējumu. Tādam skatījumam daudz taisnības, ja aplūkojam tikai pašu dēku kā izmantoto vielu. Bet ja vērojam šīs vielas apdari — un tas ir svarīgākais faktors, tad tā var arī sevi attaisnot; viss atkarīgs no tēlojuma kvalitātes. Mūsu literātūrā kā spilgtākie šāda žanra darbi minami Anšlāva Eglīša Supersakso, ar tēlojumiem Lavīna, Ziemeļu siena un Dapsaugs. Neviens nav apšaubījis šo darbu māksliniecisko vērtību. Tātad, ne pati dēka noteic kvalitāti, bet veidojums.

Bet dēku tēlojumu kvalitāte var stiepties diezgan plašā skālā, atkarā no autora personības un „formu valodas" spilgtuma un dziļuma, tā kā arī tur, kur dēka aprakstīta šķietami pašas dēkas dēļ, iespējama mākslinieciska nozīmība. Mākslinieciskais iekrāsojums var iztekties kādā psicholoģiskā dziņulī, kas noteica dēkas rašanos. Tas saskatāms cilvēka, sevišķi pusaudžu, tieksmē pēc noslēpumainā un pašā izjūtu noskaidrošanas. Šīm tieksmēm parasti neapzināts segums, kas, kā psichologi domā, nāk līdzi jau no primitīvās dabas cilvēka dvēseles struktūrās. Kulturālā cilvēka domāšanā un izjūtās tas var izpausties meklējoties pa neparastām un nebijušām situācijām. Tādā fantasijas darbībā autors bieži rada neapzinātus simboliskus viedolus, kas dēkas aprakstam jau piešķir zināmu vērtību, protams, ar noteikumu, ja tas ieturēts ētisko normu robežās. Šie darbi tad attaisnojas par tik, par cik veidotās formas var ierosināt lasītāja pārdzīvojumus pozitīvā virzienā, pildot jau mākslas vispārējos nolūkus. Ja tēlojumā tas panākts, tad viegli pārejam pāri situācijām, kas stingrākā kritiskā aptverē varbūt arī nepārliecina, bet pārdzīvojums it kā notušē šīs vietas.

Ja ievērojam, ka jaunieši nasķi tiecas iespiesties noslēpumos, lai vismaz daļēji apmierinātu šo tieksmju neapzināto dziņuli, tad nenoliedzama nozīme ir arī dēkām dēku dēļ. Jaunie lasītāji te, kā saka, noreaģē savas vēlmes un dēkas, nav vairs jāmeklē tiešamībā. Protams, nereti jāparedz gadījumi, kad pusaudži tieši dēku literātūras ietekmē metas dēkās, bet tad gan vairāk vainīga būs audzināšana nekā šī lasāmviela. Tiešie dēku apraksti, kas nav pieblīvēti ar varoņu pārdzīvojumu attēlojumiem, savas konkrētības dēļ jo tuvāki jauniešu psīchiskai struktūrai.

Šai kategorijai pieskaitāmi arī Alberta Cilpas piedzīvojumi, kas varbūt, cita starpā, domāti kā pretspiediens televīzijā skatāmām kovboju filmām rupjajā apdarē. Alberta Cilpas piedzīvojumi ieturēti tieši pasvītrotās ētiskās robežās. Šis faktors ir viens no grāmatas vērtībām. Otrkārt, valoda piebārstīta asprātībām, humoru un citiem poētiskiem atribūtiem un nav tajā žargona. Grāmatas trešā vērtība tā, ka pati dēka ielikta starp varoņa dzīves stāstu pirms un pēc tās. Šī „ieskaņa" un „izskaņa," ja tā varētu teikt, tad arī attaisno pašu dēku un izdzēš dažu negludumu piedzīvojuma gaitā. Grāmatas vērtību ceļ arī tas, ka visai Noslēpumu aizai, kur notiek dēka, piešķirama simboliska nozīme.

Romāna kompizīcija izkārtota tā, ka varonis pats stāsta savu dzīves gaitu. Ieskaņas daļā to skatām tveru stipri koncentrētā veidā, uzmetot, kā pats varonis saka, „savas dzīves gaišos un tumšos plankumus, kā modernajās gleznās." Viņš dzimis Zilā kalna pakājē, dzelzceļnieka — lokomotīves kurinātāja — dēls, agri palicis apaļš bārenis, ko audzinājusi krustmāte. Kā jau parasts tādos gadījumos, dzīves cīņa agri vien nonākusi pašā spēkā un izveicības ziņā. Kā dzinējs vadmotīvs visām viņa rīcībām rodas, kā pats saka, „iedzimta īpašība no tēva": „uzber ogles un brauc tālāk." Stāsta šajā daļā, atjautīgā tēlojumā, garām paslīd Latvijas lauku ainas, Rīgas dzīves epizodi ar tiekšanos pēc izglītības un dzīves pamatu likšanas, ko pārtrauc 2. pasaules kaŗa notikumi. Autors pie tiem daudz nekavējas, paņemdams tikai raksturīgākos un spilgtākos „plankumus." Tādā pašā garā izsekojam nomeņu dzīvei un nokļūšanai Amerikā. Vadoties ar to pašu „ogļu uzbēršanas" motīvu, Alberts Amerikā drīz vien tiek pie solīda konta bankā un, izraugot nopirkšanai jaunu ģimenes mājiņu, jau cerē uz klusu un laimīgu dzīvi. Bet tad nāk negaidīta vilšanās iecerētajā meitenē un — atkal pagrieziens, šoreiz uz Noslēpumu aizu Rokiju kalnos. Tā ir viņa dzīves lielā dēka, kas aprij visu ietaupījumu, atstājot tikai „labu slavu" Čikāgas bankā. Bet šī „slava" viņam palīdz atkal tikt uz ceļa un sākt visu no gala. „Izskaņā" viņš ar labiem panākumiem vingrinās privātdetektīva attapībā un, kā rādās, aizmirstot visas fantastiskās dēkas, iekārtojas stabilai dzīvei.

Dēka sākas ar to, ka pēc notikuma ar iecerēto un zudušo interesi par darbu, izlasījis avīzē sludinājumu par Noslēpumu aizas pārdošanu, Alberts nopērk to, resp. vecu dokumentu, kas stāsta, ka aizā glabājas milzu bagātības. Dokumenta pārdevējs ar septiņiem palīgiem veltīgi izmeklējies ieeju aizā, atstājis to. Ieeja aizā dokumentā aprakstīta tikai ar dažām pazīmēm, kas dabā grūti ieraugāmas. Aizas vietu Albertam parāda lidojumā. Tuvējā pilsētiņā no kāda veča viņš dabū apstiprinājumu, ka dzirdētas tādas runas, un vecais arī atceras, ka divi dēkaiņi viņa jaunībā kā gājuši tur, tā arī vairs neatgriezušies. Pēc tam, lai nekārdinātu ļaudis, alas ieeju, kas ved uz aizu, mācītājs licis ar akmeņiem aizkraut. Tas sakurina Alberta neatlaidību tikt aizā, kas viņam arī izdodas, ņemot palīgos vēl divus brašus puišus. Pārvarot daudzus un dažādus šķēršļus, viņiem izdodas piekļūt arī bagātībām, kuras tur noglabājuši kādi aizvēsturiski cilvēki, atstājot pat plānās zelta loksnēs iegravētus rakstus. Tikai viss tas palicis turpat pazemē. Kādēļ? — to lai lasītājs pats atrod.

K. Upatnieks.

DRUPU REPUBLIKA

T. ZELTIŅA

ROMĀNS

Fr. Milta vinete.

(74. turpinājums)

„Mēs tanī gan būsim mazākā puse," kāds nedroši iebilda, bet kopā ar citiem pacelto glāzīti tomēr izdzēra.

Glāze pēc glāzes pamazām atmodināja vīros apetītu (viens otrs jau uzdūra uz dakšiņas tik lielus sautēto kāpostu skumšķus kā vezuma krāvēji sienu) un pacēla balsis īstenā pārliecības skaļumā.

Ar taukainu zodu un stipri jau iesārtiem acu baltumiem piecēlās kājās kāds pārtikas sadales vīrs un pūlējās noturēt glāzīti pirkstos tik stingri, lai dārgais dzēriens neizšļankātos laukā, sajaukdamies pašā šķīvī ar cūkas receklim pārlietu etiķi. „Draugi un kopējās cīņas biedri — es domāju — lai būtu kā būdams — mums pienākas sumināt tos, kam tauta pati ir uzlikusi galvās uzvaras kroņus. Un mūsu vidū viskuplākā šī kroņa nesēja šovakar ir viņa — augsti cienītā un godātā Emma Puķukāposta kundze. Tādēļ — lai dzīvo sveiks!"

Runātājs gan drusku sagrīļojās, piešļākdams trešdaļu glāzītes satura etiķim pašā šķīvī, bet iesāka tik sparīgi dziedāt, ka visi pārējie piecēlās un vilka līdz.

Kopā ar citiem grasījās slieties kājās arī Antons, bet sieva, laimīgi piesarkusi, nogrāba viņu pie svārkiem un norāva atpakaļ sēdeklī. „Tūļa, vai tu esi muļķis? To goda zinģi viņi tak uzdzied man. Un tā kā tu piederi pie pamīlijas, kāds spožuma stariņš no šiten tā goda krīt arī uz tevi. Sēdi un proties! Tev sieva tagad ir deputāte un tāpēc būs jāmācās anštendīgi uzvesties, lai tu man nesaceltu nesmuku blamieri."

Antons nokaunējies nobraucīja ežmataino galvas virsu un pazemīgi atzinās pats sev, ka sievai laikam būs taisnība: „Piedod: „Piedod, Emmucīt, ka to uzreiz tā nevarēju apķert."

Puķukāpostiene pieliecās vīram pie auss un nepraši čukstēdama pamācīja: „Nesāc nu mani visu priekšā emmucēt, gluži kā kādu govju meitu. Tā pašu pamīlijas būšana, kur citi nedzird. Nometnes sabiedrības acīs es tagad esmu un būšu — padomniece Puķukāposta kundze. To tu neaizmirsti, tūļa!"

Antons samulsis blisināja acis un nespēja apjēgt, kā tagad tas būs, kad paša sievu vajadzēs saukt par kundzi. Kas to būtu kādreiz domājis, ka godiem nāk līdzi tik nepatīkamas klapatas.

„Labi, Puķukāposta kundze, es ņemšu to vērā," viņš teica pats savai sievai un sāka gandrīz vai smieties, cik jocīgi tas izklausījās.

Bet vispārīgā noskaņojuma ledus piepeši bija iesācis kust — cildinātājas uzrunas, glāzīšu pacešanas un dziesmas sekoja viena otrai tik straujā tempā, ka Puķukāposta kudze beidzot sajutās aicināta teikt parādītajam godam piemērotu atbildes runu. Un viņa piecēlās, ar necerētā pagodinājuma un iekšā ieņemtā glāzīšu siltuma rožaini pietvicinātu un viegli apsvīdušu seju.

Pie galda malas ar vienu roku pieturēdamās, jo jocīgā kārtā nejutās vairs diezko stingra uz savām parasti tik spēcīgajām kājām, pacilātā balsī viņa sauca: „Kuš, kungi, kuš! Es arī tagadīt gribu ko sacīt."

Bet kungi tik viegli nebija nokušināmi un apklusa tikai tad, kad vairākas pakalpīgas rokas sāka pret šķīvjiem dauzīt nažus.

Puķukāposta kundze vēlīgi laipna visiem uzsmaidīja un sāka runāt: „Es jau kādu mazumiņu laikam gan būšu pelnījusi, par ko jūs mani tik dikti slavējāt. Neizlaidu nevienu pašu pirms balstiņu nodošanas no bodes laukā tukšām rokām. Nu — tā sacīt — dots devējam ar augļiem ir atdevies. Neko pret smuku runāšanu es nesaku, pretī nekad tai neesmu stāvējusi, bet runāšana paliek runāšana, un darīšana paliek darīšana. Cilvēks paklausās gudros vārdos, paklausās un aiziet, un visa gludā valodiņa nolist kā ūdens zosij no spalvas. Nav tā, kā ar derīgu mantiņu, ko dabūjis katrs aiznesīs mājās un parādīs vēl citiem. Tāpēc — es saku — mēs jauno pašu valdīšanas ēriju nometnē sāksim ar lielāku darīšanu nekā visādi smuku runāšanu."

Kaut dažos klausītājos runātāja bija radījusi aizdomas, ka viņa ir tieši lūko noniecināt Spēlmani, spēcīgu aplausu un atzinīgu saucienu netrūka.

Šī atsaucība pamudināja Puķukāposta kundzi nepiņķēties par velti ar skaistiem vārdiem (tie viņu nevajadzīgi nopūlēja) un ķerties vērsim tūliņ pie ragiem: „Sāksim jau pirmajā padomes sēdē, droši paceldami gaisā prasību, ka mums ir vajadzīgs pašiem savs restaurants."

Vēl spēcīgāki aplausi un īsti gaviļaini bļāvieni pārtrauca runātāju, bet viņa cienīgi (drusku gan sagrīļodamās) pacēla roku, par zīmi, ka vēlētos nepārtraukta turpināt: „Pat tumšajos klaušu laikos mūsu skaistajā dzintara zemītē blakus baznīcai visur ir bijuši krogi. Vai mums tāds ir? Jūs zināt, ka nav. Un tāpēc mēs sīksti maciņā glabātos peniņus un mārciņas nesam un iegrūžam kabatā vācu krogeŗiem. Sakiet, draugi, vai tas ir tautiski — ar savu nabadzības mazumiņu padarīt bagātāku tautu, kas mūsu zemīti ir izplinderējusi un aplaupījusi? Šī naudiņa paliktu mums pašiem, ja nometnē mēs atvērtu savu, smuku un smalku restauranti. Par pāris mārciņām kāds pašu puisis uz ermoņikas tur spēlētu tādas pašas latviešu ziņģes, ka visiem sasprāgtu acīs asaras, un tās tad mīlīgi noslaucītu pašā bāra meitenes, kam tagad, lai tiktu pie naudiņas, šokolādes un zīda zeķēm, ir jādauzās apkārt ar svešiem amerikāņu puikām."

Īsta rēcienu vētra uz brīdi apklusināja dedzīgo runātāju, un Antons Puķukāposts apbrīnas pilnām acīm skatījās sievā. Kā varens miesas tornis blakus gaisā izslējušies, nu lika pašam sajusties pagalam miziņam un niecīgam. Bet Antonu ne mazākā mērā tas neskumdināja, jo skaidri un gaiši viņš saprata, ka Emmucis šitentā runā, domādams taisni par viņu un pašu ģimenes labumu. Kur citur tik ērti un izdevīgi vēl varētu pārdot slepeni iekārtotajā brūzītī tecināto brandavu kā pašā krogā? Tur nebija vārdam vietas — uz pleciem Emmucim tiešām bija gudra galva. Kad viņa ar jauno valdīšanu tiks pie citiem uzklausāmās teikšanas, tad gan iesāksies dzīvīte, un Antons aizkustināts klausījās Emmuča nākotnes plānos.

12. STARP DEBESĪM UN DRUPĀM

Mazā, garenā istaba — ar abām pie sānu sienām noliktajām gultām atgādināja tramvaja vagonu — miglojās zila, cigarešu dūmu piekūpināta. Tāda tā bija vienmēr, kad Ojārs Lubāns rakstīja, pārlīcis pār istabas gala sienas logam piestumto galdiņu, ar muguru pret durvīm. Tādēļ viņš Auriņu pamanīja tikai tad, kad tas pēc paklusas pieklauvēšanas — jau bija ienācis istabā un tīšām paskaļi ieklepojās.

Romānists nospieda pelniem pilnajā pelntraukā cigaretes galu un atgriezās atpakaļ ar visu krēslu: „Ā — tu tas esi. Domāju, ka Ofēlija grabinās gar durvīm."

„Varbūt es traucēju — esi aizrakstījies līdz vietai, kur nebūtu labi pārtraukt, lai neizkristu no noskaņas?" minstinājās Augusts.

„Neāksties," Ojārs uzsauca plānajam ienācējam platā kuļīgā mētelī un pastiepa roku pēc kafijas tases, kas rakstot tam allaž stāvēja uz galda. „Kas noticis ar tevi? Tu izskaties tik nošļucis, it kā jopropām vēl skumtu, ka esi izkritis cauri vēlēšanās. Tev vajadzētu saprast, ka dzejniekus cilvēki neņem par pilnu . . ."

Augusts noraidīgi atmeta ar roku un atsēdās gultā: „Man nenāk ne prātā — skumdināties par tādiem niekiem. Vispār, aiz galīgas vieglprātības atļāvos izsludināt sevi par kandidātu."

„Kas cits tevi varētu ēst? Būtu mājās kāds stiprāks malciņš — ielietu omas uzmundrināšanai."

„Man pašam ir līdzi," Augusts izvilka no platā mēteļa jau pusē nodzertu pudeli.

Ojārs, to paņemdams, samiedza acis šauri smīnīgas: „Tātad — ķirmis gan, un laikam pavisam nelāgs, citādi, cik tevi pazīstu, viens pie blašķes nebūtu ķēries."

Tiešām, varēja manīt ka Augusts laikam ir iereibis, par ko vairs nebija ne mazāko šaubu, kad viņš bez kādiem ievadvārdiem nikni iesaucās: „Kritiķi ir kretīni!"

„Tāda tā lieta. Nu es saprotu. Neesmu šīsnedēļas laikrakstus lasījis. Steidzos pabeigt jaunu stāstu, lai sanāktu godīga grāmata. Tātad — uzminis kāds uz varžacīm?" Lubāns pastūma sāņus ar zilu tinti aprakstītu lapiņu kaudzīti, lai būtu uz galda vieta, kur nolikt pudeli un otru tasīti dzidrajam dzērienam.

„Veseli divi," un Augusts izrāva no svārku kabatas lasot krietni saburzītas avīzes. Kā likās, tur iespiestās recenzijas viņš bija jau vairākas reizes pārlasījis, bez pūlēm atrazdams nepatīkamās rindkopas: „Lūdzu, paklausies, kā tas tev patiktu? Autoram, liekas, nav daudz jālauza galva par ierosinātājas vielas atrašanu. Seši dzejoļumi — seši patstāvīgi temati. Tā ir liecība par vērīgu talantu. Bet arī kāds brīdinājums — svešs paliek svešs, un vajag pavisam ugunīga talanta, lai svešo pārkausētu un izlietu pēc latviešu sejas un līdzības. Piemēram, latviešus nevar interesēt teika par kāda mūka nesekmīgo cīņu ar pagānisko franku jaunavu. Vaina rodama nespējā svešo pārveidot latviešu garam tuvajā. Velns lai parauj, tad jau Kiliāns man būtu bijis jārāda latviešu tautas tērpā ar caunu cepurīti galvā! Tādējādi pēc latviešu sejas un līdzības izlietais mūks tak izskatītos gaužām ērmīgs.

(Turpinājums sekos).

2000 ZIEMASSVĒTKU SAIŅU BEZ PELŅAS

LATVIEŠU NODAĻAS vadība izsaka pateicību latviešiem visās zemēs par lielo atbalstu, kādu viņi mums snieguši pēdējo trīs gadu laikā.

Izsakot pateicību, saskaņā ar mūsu tradicijām mēs atzīstam par savu pienākumu dot visiem latviešiem kā dāvanu mūsu peļņu uz 2000 SPECIĀLIEM ZIEMASSVĒTKU SAIŅIEM.

Pēc rūpīgas izvēles un vadoties ar piedzīvojumiem, esam nolēmuši piedāvāt 2 DAŽĀDA VEIDA BEZPEĻŅAS ZIEMASSVĒTKU SAIŅUS.

ZIEMASSVĒTKU SAINĪ No. 1 ietelp:

1. 3 jardi VILNAS auduma dāmu vai kungu mētelim (tumši zils, melns, gaiši zils vai zaļš);
2. 3¼ jarda VILNAS auduma 1 uzvalkam vai kostīmam (tumši zils, brūns vai tumši pelēks);
3. 3 jardi oderes drēbes (dubultplata);
4. 1 silts adīts puloveris (sauc. „Siberian");
5. 1 pāris sieviešu ziemas zeķu;
6. 1 pāris vīriešu ziemas zeķu.

Šī saiņa parastā cena ir $44.00, bet Ziemassvētku cena par saini No. 1 ir tikai $39.00, ieskaitot visus izdevumus.

ZIEMASSVĒTKU SAINĪ No. 2 ietelp:

1. 6½ jarda VILNAS auduma 2 uzvalkiem (tumši zils brūns vai tumši pelēks);
2. 6½ jarda VILNAS auduma 2 dāmu kostīmiem (tumši zils vai pelēks);
3. 3 jardi VILNAS auduma dāmu vai kungu mētelim (tumši zils, melns, gaiši zils, zaļš vai bēša);
4. 4 jardi smaga rajona auduma 1 dāmu kleitai vai 2 bērnu kleitiņām;
5. 10 jardi oderes drēbes (dubultplata);

Šī saiņa parastā cena ir $85.00, bet Ziemassvētku cena par saini No. 2 ir tikai $75.00, ieskaitot visus izdevumus.

Šo divu ZIEMASSVĒTKU saiņu audumi ir eksportkvalitātes angļu audumi.

Visi uzvalku audumi abos saiņos ir apzīmēti: „MADE IN ENGLAND'.

IEVĒROJOT MŪSU SEKMĪGO TIRDZNIECĪBU 1959./60. gadā, MUMS IR IESPĒJA PIEDĀVĀT ŠĪ GADA BEZPEĻŅAS ZIEMASSVĒTKU SAIŅOS LABĀKĀ IZSKATA UN LABĀKĀS KVALITĀTES AUDUMUS PAR ZEMĀKĀM CENĀM NEKĀ IEPRIEKŠĒJOS GADOS.

Uz vēlēšanos mēs piesūtīsim bezmaksas audumu paraugus pa gaisa pastu.

Mūsu bezpeļņas ZIEMASSVĒTKU saiņus var pasūtināt ikviens latvietis, vai viņš ir mūsu vai kādas citas firmas klients.

BET TĀ KĀ MĒS VĒLAMIES BŪT TAISNĪGI PRET VISIEM, TAD NOLĒMĀM, KA KATRS VAR PASŪTINĀT NEVAIRĀK KĀ 2 SAIŅUS (NO KATRA PA VIENAM).

Mēs pieņemam arī depozītu $1.00 apmērā, kas nodrošinātu jums ZIEMASSVĒTKU saini 10 nedēļu ilgam laika periodam.

Mēs garantējam:

1. Katra saiņa saņemšanu;
2. Ja sainis ietu zudumā, atmaksājam naudu vai nosūtām otru tādu pašu saini bez maksas;
3. Maksājam visus nosūtīšanas izdevumus, tā kā saņēmējam Latvijā, saņemot saini, nekas nav jāmaksā;
4. Nosūtām visus audumus saskaņā ar paraugiem;
5. Nosūtām visas citas preces saskaņā ar aprakstu.

Uz vēlēšanos izsūtām pa gaisa pastu bezmaksas katalogu, kura saturā ir liela preču dažādība, un mūsu standartsaiņu sarakstu 31 dažādiem standartsaiņiem, kuru cenas svārstās no $29.00 līdz $125.00, ieskaitot visus izdevumus.

Paziņojam visiem latviešiem, ka esam pārcēlušies no No. 1 Hunt Street uz lielākām un modernākām telpām.

LATVIAN SECTION, LITHUANIAN TRADING CO., 341, Ladbroke Grove, London, W., 10, England.

CIEMOS PIE VECĀ LATVIJAS MEDNIEKA

Kalamazū latviešu mednieku-makšķernieku kluba pārstāvji: kluba pr-ks prof. V. Ruševics, viņa vietnieks A. Tralmaks, sekretārs A. Strautkalns, kluba biedri J. Melnūdris un Jūlijs Kalniņš līdz ar Ruševica, Strautkalna un Melnūdra kundzēm svētdien, 28. augustā, ieradās pie kluba biedra Artūra Plēsuma viņa dzīes vietā, lai pasniegtu kluba goda diplomu. Plēsums dzīvo savā mājā, Huron ezera krastā. Atbraucējus sagaidīja un apsveica pats goda biedrs Plēsums.

Kaut Plēsums pārkāpis 75. mūža gada slieksni, šinī zemē nodzīvojis nepārtraukti 53 gadi, viņš runā skaidrā latviešu valodā, viņam ir savs latvisks humors un viņš vēl čakls darbā.

Pēc oficiālās ceremonijas — goda diploma pasniegšanas, ko izdarīja kluba pr-ks Ruševics, namamāte, arī latviete, dzimusi Stiebriņa, bij. Latgales Artilerijas pulka kapelmeistara Stiebriņa māsa, visus aicināja pie bagātīgi klāta azaida galda.

Tur tika daudz kas un plaši pārrunāts par Plēsuma atbraukšanu uz šo zemi, dzīvi, sasniegumiem u. t. t. Tad arī noskaidrojās, kā Plēsums un viņa dzīves biedre saglabājuši tik labi latviešu valodu, jo Plēsumam nepārtraukti bijuši sakari ar Latviju; vairākas reizes bijis tur arī pie saviem piederīgiem ciemos, abonējis un cītīgi lasījis žurnālu Mednieks un Makšķernieks. Kā liels medību draugs, bijis arī biedrs Latvijas Mednieku biedrībā; kad aizbraucis ciemos, piedalījies arī biedrības rīkotās medībās. Pēdīgi bijis šīs biedrības goda biedrs. Arī ASV nodibinājis mednieku biedrību un ilgus gadus bijis tās priekšnieks; biedru skaits pirms kara sasniedzis 1500.

Plēsumam ir savs „Real Estate": nopērk dažādus apbūves gabalus pie ezeriem un citur, tos sadala un pārdod. Pašreiz viņš sadala 80 akru lielu zemes platību apbūves gabalos pie lielā Hjūrona ezera. Pašreizējā greznajā mājā Plēsums dzīvojot jau 30 gadu. Tā ir jaukā vietā pašā Hjūrona ezera krastā; tuvu klāt tai jauki lieli bērzi un citi koki. Tā kā Plēsums un arī viņa dzīvesbiedre ir lieli medību sporta cienītāji, viņu dzīvojamās telpas grezno daudz dažādu medību trofeju, kā zvēru, tā putnu. Pēdējais medījums bijis pašas kundzes nošautais stalts buks pagājušajā gadā. Bez vairākiem īpašumiem, kas pieder Plēsumam, vienu meža gabalu 400 akru kopplatībā, kas atrodas uz jaukās Muskigena upes krasta, robežojas ar valsts mežu un ir bagāts dažādiem medījumiem, P. nodevis Kalamazū un apkārtnes latviešu medniekiem medībām par brīvu, apsoloties kādreiz piedalīties arī pašam. Šis objekts no viņa dzīves vietas ir 82 jūdzes, bet no Kalamazū 156 jūdzes.

Kā pats Plēsums paskaidroja, dažādi viņm klājies arī šinī zemē: lielajā krizes laikā daudz pazaudējis. Bet tā kā viņš visu kārtojot pareizi un taisnīgi, ieguvis uzticību un pašreiz esot patstāvīgs un tirgojoties tikai ar savu kapitālu, to plānveidīgi apgrozot. Tā īsā laikā pie Hjūrona ezera pārdevis 100 apbūves gabalus. Arī kundze valsirdīgi stāsta par savām baltām un nebaltām dienām, ko tai nācies te piedzīvot. Viņa nekad un nekur nekautrējoties pateikt, ka esot latviete. Arī lielā izkārtne ceļa malā rakstīta īsti: Arturs Plēsums. Kad jau ārā metās krēsla, mums bija laiks šķirties. Braucot visi vēl pārrunājām un apbrīnojām centīgo latvieti. Lai izturība un spēks šim latviešu pārim turpmākajā dzīvē un darbā.

Kalns.

SKOLU IEVĒRĪBAI

Austras Andersones dziesmu un rotaļu krājums AUGSIM LATVIJAI pasūtināms — 373 Pacific Ave., Toronto 9, Ont., cena $1.50.

TAUTIEŠI.

turpmāk naudu ir iespējams nosūtīt uz LATVIJU ar mūsu Sainīšu nodaļas starpniecību.

NAUDU pārsūtām ar gaisa pastu, un to saņem visātrākā laikā.

IZMAKSĀ par vienu dolaru 10 rubļu — pēc tūristu kursa.

DV SAINĪŠU NODAĻA,
123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, Canada.

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403
(College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, Toronto.

KLAVIEŖU BŪVĒTĀJS

A. KĻAVIŅŠ
skaņo, labo modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieru pircējiem.
90 London St., Toronto. Tel. LE 3-8609.
Pastāvīgi krāj. lietotas klavieres.

IZSTĀDE, DIVI KONCERTI UN TEĀTRA IZRĀDE

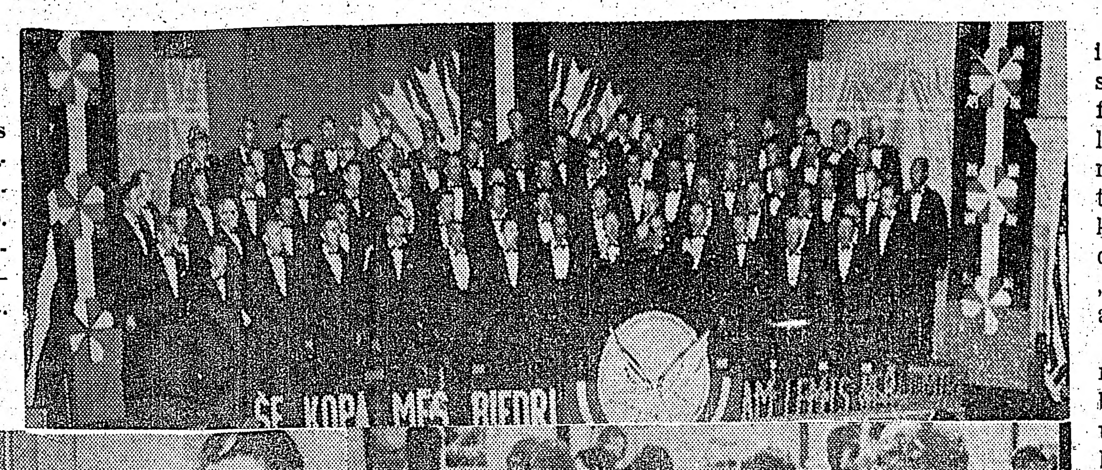

Augšā: vīru koris DV svētkos Klīvlendā atklāj koncertu. Apakšā pa kr.: pēc koncerta draudzīgās pārrunās sastapās komp. J. Cīrulis, V. Hazners, A. Vanags un Br. Skulte. Pa labi — tautieši drūzmējas izstādes telpā.

DV DIENU MĀKSLINIECISKIE SARĪKOJUMI KLĪVLENDĀ

KLĪVLENDĀ (OHIO) — Būtu grūti šeit iedomāties aizvadītās Daugavas Vanagu dienas bez lietišķās mākslas izstādes, teātra izrādes un koncertiem. Mākslas izstādē divās dienās pulcējās ap 400 interesentu. To atklāja ASV DV priekšnieks Augusts Vanags. Nelielā telpa bija „dekorēta" līdz pēdējai iespējai ar latviskiem audumiem, rotas lietām un gleznām. Šoreiz pārsvarā bija tautiskie rokdarbi, kaut netrūka arī gleznu un akvareļu. Izstāde bija ļoti plaša un interesanta. Patīkami bija iepazīties ar R. Āboliņa akvareļiem, K. Ansona, A. Paegles un V. Skrauča gleznām (eļļā). Gandrīz vai visi darbi saistīja ar svaigu izdomu un rūpīgu apstrādājumu. Izstādes apmeklētāji labprāt pakavējās arī pie karavīru gūstekņu nometņi laika izstrādājumiem un laikrakstu izgriezumiem.

ZĪVERTA „RŪDAS" IZRĀDĒ

Jau pēc stundas atstarpes „Bohemian National Home" lielajā zālē Klīvlendas DV apvienības teātra kopa, režisora Artūra Rubeņa vadībā, uzveda M. Zīverta lugu „Rūda", kas zināmā mērā ir groteska 6 ainās. Autors ar šo neparasto darbu daudzus ikdienišķus notikumus tvēris greizā spogulī. Lugas galvenā persona ir profesors Kristofers, slavenākā autoritāte ģeoloģijā, kaislīgs dārgakmeņu kollekcionārs un gara skaidrības meklētājs. Luga sastāv no iekšējo un ārējo piedzīvojumu maiņām, kas bieži parādītas smieklīgā, uzpūtīgā un muļķīgā aspektā uz visa cēlā un cilvēcīgi vienkāršā fona. Vispirms Kristofers saceļas pret Zinātņu akadēmiju un dodas meklēt dārgumus Ziemeļu kalnos; tad viņš nostājas pret valsts varu, organizēdams rūdas izmantošanai akciju sabiedrību. Par šādu rīcību valsts kabinetšefs viņam atriebjas un ievieto to trako namā. No šī brīža sākas Kristofera garīgā pāraugšana.

Trako ķēniņš viņam parāda izdarītās kļūdas, saceļoties pret valsts autoritāti. Kalnu gars — Trollis, kas simbolizē Kristofera sirdsbalsi, atklāj citas, daudz vērtīgākas, daudz dārgākas bagātības par rūdu. Un te mēs nonākam pie lugas glvenās domas: nepieķerties pasaulīgām lietām, bet meklēt visu dievišķo mūsos pašos. Lai šo ideju Kristofera uztverē varētu izcelt vēl vairāk, visi citi raksturi radīti ar kādu smieklīgu īpašību, šim nolūkam kalpo arī neikdienišķas dekorācijas, skaņu un gaismas efekti.

Visiespaidīgāk savu komisko lomu veica pats lugas režisors A. Rubenis kā visu trako ķēniņš. Rakstnieka Emīla Skujenieka kabinetšefs likās pārāk karikēts, bet Bernharda Sniedzes kriminālinspektors dažbrīd vairāk atgādināja neizdevušos sarkanarmijas politruku, kas apbērts no galvas līdz kājām ar dažādiem ordeņiem un goda zīmēm. Brigita Riekstiņa kā līdzcietīgā Karīna bija ļoti tuvu savai nepateicīgajai lomai, bet vietām it kā drusku par lēnu. Ernesta Šteina Trollis bija visai iespaidīgs, vienīgi žēl, ka šī niecīgā loma nedeva šim aktierim lielāku iespēju parādīt savu skatuvisko talantu. Mazākās lomās jo dūšīgi turējās M. Prātiņa (Hannas istabene), J. Zariņš (Zinātņu akadēmijas sekretārs) un E. Ieviņš (asistents). Par dekorācijām bija rūpējies Bernhards Sniedze. Īpaši izteiksmīgas bija pēdējās ainas dekorācijas un skatuviskais izkārtojums. Gaismu un skaņu meistars bija Gunārs Sproģis, bet par skatuves piemērotību šai traģikomēdijai bija rūpējies Juris Salnājs. Izrādes sekmēšanā vēl savi nopelni pierakstāmi režisora palīgiem: M. Prātiņai, E. Šteinam un E. Ieviņam.

Klīvlendas aktieŗu kopa pēc Rūdas izrādes.

VĪRU KOŖU KOPKONCERTS

Viens no visvairāk gaidītajiem sarīkojumiem DV dienu ietvaros bija vīru koru kopkoncerts „Engineers Building" auditorijā, piedaloties 6 koriem un atsevišķiem dziedātājiem no Ņujorkas, Des Moines, Čikāgas, Kalamazū, Milvokiem, Klīvlendas, Niagaras, St. Katarīnas, Hamiltonas un Toronto. Koncerts, kurā piedalījās 83 dziedātāji, pulcināja ap 600 klausītāju. Raiti ritēja 15 izvēlētās dziesmas virsdiriģentu Jāņa Cīruļa un Bruno Skultes vadībā. Pirmās divas dziesmas imponēja ar izteiktu stilu un teicamu ritmisku precizitāti. Lieliskus dināmiskus kāpinājumus koris parādīja J. Vītola „Uguns milnā", bet J. Straumes — „Pie Baltijas jūras izskanēja vietām neprecīzi, īpaši grūtākos balsu iekritienos. Pirmklasīgu intonāciju, saliedētību un mūzikālu ekspresitāti apvienotais vīru koris visteicamāk demonstrēja E. Dārziņa dziesmā „Mirdzi kā zvaigzne" un J. Vītola „Mežezerā". Abas šīs liriski-romantiskās dziesmas diriģēja komponists J. Cīrulis, izpelnoties koncerta pirmās daļas noslēgumā brāzmainus klausītāju aplausus.

Programmas otrā daļā kā pirmo dzirdējām B. Skultes jaundarbu „Vai tu nāksi?" ar Ed. Vulfa tekstu. Jaunā dziesma, kas tikai vienreiz atskaņota, ir ļoti interesanti uzrakstīta. Kad B. Skultes dziesmas bija izskanējušas, sākās mūsu skaisto tautas dziesmu parāde. Nav šaubu, ka tās visvairāk šajā koncertā valdzināja klausītājus, kas izlūdzās vienu piedevu pēc otras.

Tautas dziesmu atskaņojumos bija ielikta svaiga mūzikālā izdoma no aranžētāju puses un daudz entuziasma no koristu puses. Koncerts nobeidzās grandiozā izskaņā ar kopīgi nodziedāto Jēkaba Graubiņa „Daugavas Vanagu Dziesmu", diriģenta B. Skultes vadībā. Bija daudz ziedu un aplausu.

JUNDAS KONCERTĀ

Lielās jundas koncertā programma būtu bijusi neparasti isa, ja rīkotāji pēdējā brīdī nebūtu pieaicinājuši talkā operdziedoni Valdemāru Salnu no Čikāgas. Pēdējais, gan nebūdams īsti formā, pianista V. Treimaņa pavadījumā dziedāja vairākas latviešu autoru dziesmas un vienu tautas dziesmu.

Toronto latviešu vīru dubultkvartets Kalvis, J. Dzeguzes vadībā izpildīja pavisam 8 dziesmas, nerēķinot piedevas. Kalvis jo iespaidīgi interpretēja A. Valles „Dzimteni" un J. Cīruļa „Koklētāju". Savu skanīgo vārdu latviešu mūzikā Kalvja vīri prata aizstāvēt arī ar A. Kalnāja patriotisko darbu „Trauksme 18. novembra naktī", kaut faktiski tā rakstīta vīru korim un simfoniskam orķestrim.

Aleksandrs Kalniņš.

RAKSTNIEKU . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

izdoto krājumu vidus izloksnē, salīdzinās, ka „tulkojumā" šīs fabulas zaudē daudz: nav tās lokālās izteiksmes puantes, ritma atsitienu, vietējo vārdu, izteiku un atteiku. Toties autora kongeniālā priekšnesumā ir „Vacas maitas bādas", ir „Sunc", ir „Guļbs" kļuva par šī cēliena neatņemamu sastāvdaļu.

Ne tikai Latgales izloksnes lirikas izlasē, arī Neikšānieša fabulas būtu izdodamas trimdā, un, tāpat kā reiz dzimtenē — izloksnē. Ja provansas izloksnē Mistrāla dzeja bija Nobeļa prēmijas godalgota, tad labākā latgaļu izloksnē rakstīta dzeja ir ne tikai lasīšanas un izplatīšanas vērta, tā ir paceļama uz tādas pašas pakāpes, cik augstu turam mūsu vidus izloksnē rakstīto latviešu dzeju.

Godam jāpiemin KLKA koris, kas V. Rundāna vadībā dziedāja 3 dziesmas: Imanta Saksa „Pie Staburaga", K. Kažociņa „Kā gulbji" un J. Norviļa „Balsis".

Šo interesanto, īpatnējo rakstnieku cēlienu noslēdza ir priecīga, ir reizē skumja vēsts: jaunā darbā, par krievu un vācu valodas mācības spēku uz Konektikatas universitāti aiziet Dr. phil. H. Tichovskis. Zaudējums — Toronto latviešu saimei stipri vien pietrūks iecienīta sabiedriska darbinieka. Panākums — Dr. phil. H. Tichovskis audzinātāja darbā jau ilgus gadus darbojies Latvijas ģimnazijās, bijis augstāks ierēdnis mūsu Izglītības ministrijā, tagad aiziet atpakaļ savā arodā, kam viņš izglītojies. No KLKA un studentu korporācijas Lacuania sveicināja J. Niedra, novēlot, lai Dr. phil. H. Tichovskis atgriež gaismā „no mūsu karalienes atkritušo aizrobežas zemi". No LNAK runāja V. Upeslācis, cildinot ilggadīgo darbinieku, pateicoties par veikto. No katoļu akadēmiķu apvienības „Dzintars" īsos, sirsnīgos vārdos laimīgu ceļu un panākumus jaunā darbā vēlēja Dr. Ed. Upenieks. No Latviešu preses biedrības Kanadas kopas tās ilggadīgam priekšniekam sveicienus nesa Biruta Senkēviča, pēc sirsnīgiem atvadu vārdiem pasniedzot piemiņas albūmu; Tichovska kundzi ar rozēm sumināja Batņa - Avenājs. Ar atbildes runu pateicās suminātais savā un kundzes vārdā, piezīmējot, ka paliekam vienā kontinentā, un attālumi šodien ir viegli pārvarami.

Pēc jaukā literārā cēliena sirsnīgas atvadas: labu laimi!

Velta Toma.

JĀSŪTA ATPAKAĻ SARAKSTI

Tuvojoties prof. Jāņa Mediņa jubilejai, kad viņam piepildīsies 70 mūža gadi, visos kontinentos, kur vien mīt latvieši, notiek rosīga sagatavošanās šīs jubilejas atzīmēšanai. Šai sakarā Kanadas pārstāvji — komp. J. Cīrulis un B. Senkēviča lūdz visus pārstāvjus sūtīt atpakaļ ziedojumu vākšanas sarakstus, lai varētu laicīgi izkārtot Tautas balvas pasniegšanu komponistam.

NIKSONA MĒRĶIS - KOM

SKATS SAVIENOTO V

Vēsture māca, ka pasaulē notiek nemitīga cīņa divu galveno principu — taisnības un intereses starpā. Ja kāds Austrumeiropas „lietpratējs" mēģina iegalvot, ka Krievijai ir nepieciešama pieeja pie Baltijas jūras un tādēļ Baltijas piekrastes okupācija, ko 1710. g. izdarīja cars Pēteris Lielais un 1940. g. diktators Staļins ir pilnīgi attaisnojama, tad šis ir viens no visrakstūrīgākiem interešu mērauklas piemēriem, kam pretim gan nostājas spilgta taisnības prasība, ka kādas lielvalsts interešu dēļ nav nožņaudzama Baltijas piekrastē dzīvojošo mazo tautu brīvība un patstāvīga eksistence.

Interešu mēraukla vispār ir tik stiepjama, ka tai nav nekādu noteiktu robežu. Tā, piemēram, tagad, kad komūnistu lielvalsts nostiprinājusies Baltijas jūras piekrastē, tās skati jau vēršas tālāk uz Skandināviju un Rietumvāciju, kas Baltijas jūras vārtu atslēgas tur savās rokās. Maskavai rodas jauna „dibināta" prasība — nepieciešama pieeja pie Atlantijas okeāna. Tas pats būtu, ja krievu imperija būtu īstenojusi savu seno sapni — ieguvusi Melnās jūras vārtus — Bosforu un Dardaneļus. Tad „dibināts" iemesls būtu prasīt arī Gibraltāru, jo Melnā un Vidusjūra — abas ir nosprostotas jūras, un nepieciešama arī pieeja pie Atlantijas okeāna . . .

Lielos vilcienos līdzīga interešu politika pasaulē ir dominējusi jau gadu tūkstošus. Ir bijuši gan arī daži „ideālisma uzliesmojumi" — arī taisnības principu deklarēšana, sevišķi noligstot miera līgumus pēc asinainiem kariem, bet tie drīz vien apdzisuši. Tikai 1917. gadā Amerikas Savienoto Valstu prezidents prof. Vudro Vilsons ienesa lielo lūzumu pasaules politiskā vēsturē, deklarējot tautu pašnoteikšanās tiesības.

Diemžēl, kāds cits ASV prezidents, kuru demokrāti dēvē par „lielo prezidentu" — Franklins Rūzvelts, jau apm. 28 gadus vēlāk Teherānas un Jaltas konferencēs šo cēlo principu ne vien pilnīgi apraka, bet vienas lielas, jau sakautas totālitāras varas vietā radīja Austrumeiropā un Āzijā uz „interešu bazes" kādu citu varmācīgu spēku sablīvējumu, kas pasaules mieru apdraud nepārtraukti jau 15 gadus.

Tīri dabiski, ka visu pasaules tautu, kā brīvo, tā arī apspiesto, skati atkal vēršas uz Amerikas Savienotajām Valstīm, kā vienīgo brīvās pasaules valoni. Šo valstu prezidentam Eizenhaueram daudzi pārmet, ka viņš, atrazdamies pie varas jau gandrīz 8 gadi, ir ļoti maz darījis apspiesto austrumtautu atbrīvošanai. Turpretim citi, kuņu balsis šajā atomkara histērijas laikā skan daudz skaļāk, šo prezidentu savukārt asi kritizē, ka viņš pārāk maz ko darījis ilgstoša un droša miera nostiprināšanai. Šai kritikai vēl pievienojas sevišķie vēlēšanu gada pārmetumi par ASV prestiža zaudēšanu, piekāpšanos komūnistu priekšā, nenoteiktu rīcību, „spēlēšanos ar uguni" (izlūku lidojumi virs padomju territorijas) un, visbeidzot, arī tādas lietas, kas lielo Savienoto Valstu prezidentu dara atbildīgu pat par komūnistu uzpirkto demonstrantu izdarībām Japānā, nemieriem Korejā un Turcijā, komūnistu iespiešanos Kubā, Afrikā un citur. Ar vienu vārdu sakot — par visu, kas pasaulē notiek ļauns un ko parasti izdara komūnisti, atbildīgs ir ASV prezidents, it kā viņš būtu Vispasaules Savienoto Valstu prezidents, vai arī visu varens pasaules žandarms . . .

No mūsu viedokļa Baltais nams par maz iestājies par apspiesto tautu interesēm. Varbūt varēja atrast piemērotus momentus, kad Kremlim prasīt, ultimāta veidā — atbrīvot okupētās zemes. Bet gandrīz droši varam

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMATNĪCAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.

Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

teikt, ka komūni
bas nebūtu pil
atomkara uzsāk
puses liekas nei
tad rezultātā va
tiešām milzīgs AS
dējums.
Vašingtona ir
citu, lēnu, bet c
auksto karu, kas
du desmitos var
iekšienes. Vēršot
nisma apspiešana
žados veidos, AS
kusi, ka apspiest
skaitot pat kriev
kumā uzlūko AS
vības cīņu vadon
virsotnes šajā pl
šķeltas no tautu
simpatizē Rietum
Kad Niksons 1
jās Krievijā, t
drīkstēja visā pi
vas simpatijas
Varšavā to veic
ja Eizenhauera
domju zemē šog
notikusi, tā būtu
garīgu nāves sp
nismam un Ame
varu „aukstajā
Chruščeva krasa
ņai, Parīzes kon
šanai un Eizenh
celšanai, kā gal
bija tikai šis ba
mās „aukstā k
un lielākās sak
nisma vēsturē.
Viceprezidents
ir lielas izredzes
hauera pēcnācēj
ir vislabāk saga
denta amata ka
uzsvēris, ka visā
tikai viena galv
komūnisma izni
Vispār, ir ārkā
ta veidot ASV ā
drupām, kādās
Rūzvelts un Tr
ar uzvaru nobe
bet visus uzvar
šī kādai citai v
tai, pie tam up
ir taisnības pri
tās Nācijas, ku
ar laiku it kā j
lamentu, visn
tautiskās politi
strumentu, tik
nejēdzīgu uzb
drīz pierādīja s
ju un kļuva p
pagandas centr
Nelaiķis ārlie
less šādos apsā
su ASV ārpolit
mes: „Apturēt
ras gājienu!" I
tas viņam arī li
pēc Dallesa ies
meklēšana", u

(mo) — Kad
sencilvēkam ne
kas atleca no c
izdevies aizded
viņš, īsās skan
rodams lēkāja
siltuma avotu,
viņa dzīvē b
posms. Viņš
uguni katrā v
kā.
Vairākus tūk
1945. g. naktī
kur tukšneša
kā vientuļš rēg
cēlās tērauda t
ļos karājās ja
nepazīstams dz
nāves avots —
sprāgstlādiņš.
un divi zināt
sargu tornī. Vi
izšķirējais lēmu
šas eksplozijas
sekas, neviens
dzēt. Tā varēj
jaunai, svētīga
bai, bet varēja
redzamām sek
ju, kuras rezul
— Zeme izgais
putekļos.
Liktena iron
Jaunmeksikā,
biedinādams,
kona negaiss,
skalojās pāri g
karāvānai, kas
pilsētiņas piev
ācijas pavēli
Bija nojauta,
dzēts kāds sev
par to visās S
ziņāja tikai 8
tēs, kas, rūpīgi
pāris person
skapjos, nen
neša vidū bija
Izejas stāvok
spīti sliktajiem
kurļem meter
bošanos arī n
ātompētniecib
sors Oppenhe

…AS
…E IN ENGLAND'.
…959./60. gadā, MUMS IR IE-
…ĒTKU SAIŅOS LABĀKĀ IZ-
… ZEMĀKĀM CENĀM NEKĀ
…raugus pa gaisa pastu.
…nāt ikviens latvietis, vai viņš
…RET VISIEM, TAD NOLĒ-
… SAIŅUS (NO KATRA PA
…odrošinātu jums ZIEMAS-
…osūtām otru tādu pašu saini
…aņēmējam Latvijā, saņemot
…talogu, kura saturā ir liela
…ažādiem standartsaiņiem, ku-
… izdevumus.
…o No. 1 Hunt Street uz lielā-
…land.

RAKSTNIEKU . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

izdoto krājumu vidus izloksnē, salīdzinās, ka „tulkojumā" šīs fabulas zaudē daudz: nav tās lokālās izteiksmes puantes, ritma atsitienu, vietējo vārdu, izteiku un atteiku. Toties autora koņģeniālā priekšnesumā ir „Vacas maitas bādas", ir „Sunc", ir „Guļbs" kļuva par šī cēliena neatņemamu sastāvdaļu.

Ne tikai Latgales izloksnes lirikas izlasē, arī Neikšānieša fabulas būtu izdodamas trimdā, un, tāpat kā reiz dzimtenē — izloksnē. Ja provansas izloksnē Mistrāla dzeja bija Nobeļa prēmijas godalgota, tad labākā latgaļu izloksnē rakstītā dzeja ir ne tikai lasīšanas un izplatīšanas vērta, tā ir paceļama uz tādas pašas pakāpes, cik augstu turam mūsu vidus izloksnē rakstīto latviešu dzeju.

Godam jāpiemin KLKA koris, kas V. Rundāna vadībā dziedāja 3 dziesmas: Imanta Saksa „Pie Staburaga", K. Kažociņa „Kā gulbji" un J. Norviļa „Balsis".

Šo interesanto, īpatnējo rakstnieku cēlienu noslēdza ir priecīga, ir reizē skumja vēsts: jaunā darbā, par krievu un vācu valodas mācības spēku uz Konektikatas universitāti aiziet Dr. phil. H. Tichovskis. Zaudējums — Toronto latviešu saimei stipri vien pietrūks iecienīta sabiedriska darbinieka. Panākums — Dr. phil. H. Tichovskis audzinātāja darbā jau ilgus gadus darbojies Latvijas ģimnazijās, bijis augstāks ierēdnis mūsu Izglītības ministrijā, tagad aiziet atpakaļ savā arodā, kam viņš izglītojies. No KLKA un studentu korporācijas Lacuania sveicināja J. Niedra, novēlot, lai Dr. phil. H. Tichovskis atgriež gaismā „no mūsu karalienes atkritušo aizrobežas zemi". No LNAK runāja V. Upeslācis, cildinot ilggadīgo darbinieku, pateicoties par veikto. No katoļu akadēmiķu apvienības „Dzintars" īsos, sirsnīgos vārdos laimīgu ceļu un panākumus jaunā darbā vēlēja Dr. Ed. Upenieks. No Latviešu preses biedrības Kanadas kopas tās ilggadīgam priekšniekam sveicienus nesa Biruta Senkēviča, pēc sirsnīgiem atvadu vārdiem pasniedzot piemiņas albūmu; Tichovska kundzi ar rozēm sumināja Batņa - Avenājs. Ar atbildes runu pateicās suminātais savā un kundzes vārdā, piezīmējot, ka paliekam vienā kontinentā, un attālumi šodien ir viegli pārvarami.

Pēc jaukā literārā cēliena sirsnīgas atvadas: labu laimi!

Velta Toma.

—

JĀSŪTA ATPAKAĻ SARAKSTI

Tuvojoties prof. Jāņa Mediņa jubilejai, kad viņam piepildīsies 70 mūža gadi, visos kontinentos, kur vien mīt latvieši, notiek rosīga sagatavošanās šīs jubilejas atzīmēšanai. Šai sakarā Kanadas pārstāvji — komp. J. Cīrulis un B. Senkēviča lūdz visus pārstāvjus sūtīt atpakaļ ziedojumu vākšanas sarakstus, lai varētu laicīgi izkārtot Tautas balvas pasniegšanu komponistam.

NIKSONA MĒRĶIS – KOMŪNISMA IZNĪCINĀŠANA

SKATS SAVIENOTO VALSTU ĀRPOLĪTIKĀ

Vēsture māca, ka pasaulē notiek nemitīga cīņa divu galveno principu — taisnības un interešu starpā. Ja kāds Austrumeiropas „lietpratējs" mēģina iegalvot, ka Krievijai ir nepieciešama pieeja pie Baltijas jūras un tādēļ Baltijas piekrastes okupācija, ko 1710. g. izdarīja cars Pēteris Lielais un 1940. g. diktātors Staļins ir pilnīgi attaisnojama, tad šis ir viens no visrakstūrīgakiem interešu mērauklas piemēriem, kam pretim gan nostājas spilgta taisnības prasība, ka kādas lielvalsts interešu dēļ nav nožņaudzama Baltijas piekrastē dzīvojošo mazo tautu brīvība un patstāvīga eksistence.

Interešu mēraukla vispār ir tik stiepjama, ka tai nav nekādu noteiktu robežu. Tā, piemēram, tagad, kad komūnistu lielvalsts nostiprinājusies Baltijas jūras piekrastē, tās skati jau vēršas tālāk uz Skandināviju un Rietumvāciju, kas Baltijas jūras vārtu atslēgas tur savās rokās. Maskavai rodas jauna „dibināta" prasība — nepieciešama pieeja pie Atlantijas okeana. Tas pats būtu, ja krievu imperija būtu īstenojusi savu seno sapni — ieguvusi Melnās jūras vārtus — Bosforu un Dardaneļus. Tad „dibināts" iemesls būtu prasīt arī Gibraltāru, jo Melnā un Vidusjūra — abas ir nosprostotas jūras, un nepieciešama arī pieeja pie Atlantijas okeana . . . Lielos vilcienos līdzīga interešu politika pasaulē ir dominējusi jau gadu tūkstošus. Ir bijuši gan arī daži „ideālisma uzliesmojumi" — arī taisnības principu deklarēšana, sevišķi noligstot miera līgumus pēc asiņainiem kariem, bet tie drīz vien apdzisuši. Tikai 1917. gadā Amerikas Savienoto Valstu prezidents prof. Vudro Vilsons ienesa lielo lūzumu pasaules politiskā vēsturē, deklarējot tautu pašnoteikšanās tiesības.

Diemžēl, kāds cits ASV prezidents, kuru demokrati dēvē par „lielo prezidentu" — Franklīns Rūzvelts, jau apm. 28 gadus vēlāk Teherānas un Jaltas konferencēs šo cēlo principu ne vien pilnīgi apraka, bet vienas lielas, jau sakautas totālitāras varas vietā radīja Austrumeiropā un Āzijā uz „interešu bazes" kādu citu varmācīgu spēku sablīvējumu, kas pasaules mieru apdraud nepārtraukti jau 15 gadus.

Tīri dabiski, ka visu pasaules tautu, kā brīvo, tā arī apspiesto, skati atkal vēršas uz Amerikas Savienotajām Valstīm, kā vienīgo brīvās pasaules vadoni. Šo valstu prezidentam Eizenhaueram daudzi pārmet, ka viņš, atrazdamies pie varas jau gandrīz 8 gadi, ir ļoti maz darījis apspiesto austrumtautu atbrīvošanai. Turpretim citi, kuru balsis šajā atomkara histērijas laikā skan daudz skaļāk, šo prezidentu savukārt asi kritizē, ka viņš pārāk maz ko darījis ilgstoša un droša miera nostiprināšanai. Šai kritikai vēl pievienojas sevišķie vēlēšanu gada pārmetumi par ASV prestiža zaudēšanu, piekāpšanos komūnistu priekšā, nenoteiktu rīcību, „spēlēšanos ar uguni" (izlūku lidojumi virs padomju territorijas) un, visbeidzot, arī tādas lietas, kas lielo Savienoto Valstu prezidentu dara atbildīgu pat par komūnistu uzpirkto demonstrantu izdarībām Japānā, nemieriem Korejā un Turcijā, komūnistu iespiešanos Kubā, Afrikā un citur. Ar vienu vārdu sakot — par visu, kas pasaulē notiek jauns un ko parasti izdara komūnisti, atbildīgs ir ASV prezidents, it kā viņš būtu Vispasaules Savienoto Valstu prezidents, vai arī visu varens pasaules žandarms . . .

No mūsu viedokļa Baltais nams par maz iestājies par apspiesto tautu interesēm. Varbūt varēja atrast piemērotus momentus, kad Kremlim prasīt, ultimātа veidā — atbrīvot okupētās zemes. Bet gandrīz droši varam teikt, ka komūnisti šādas prasības nebūtu pildījuši, un tā kā atomkara uzsākšana no ASV puses liekas neiespējama lieta, tad rezultātā varētu rasties patiešām milzīgs ASV prestiža zaudējums.

Vašingtona ir izraudzījusies citu, lēnu, bet drošāku ceļu — auksto karu, kas komūnismu gadu desmitos var sadrupināt no iekšienes. Vēršoties pret komūnisma apspiešanas metodēm dažādos veidos, ASV ir jau panākusi, ka apspiestās tautas, ieskaitot pat krievus, savā vairākumā uzlūko ASV par savu brīvības cīņu vadoni. Komūnistu virsotnes šajā plāksnē ir jau atšķeltas no tautu vairākuma, kas simpatizē Rietumiem.

Kad Niksons 1959. gadā viesojās Krievijā, tur tauta vēl nedrīkstēja visā pilnībā izrādīt savas simpatijas, bet toties poļi Varšavā to veica ar uzviju. Un ja Eizenhauera viesošanās padomju zemē šogad tiešām būtu notikusi, tā būtu izvērtusies par garīgu nāves spriedumu komūnismam un Amerikas lielāko uzvaru „aukstajā karā." Tādēļ Chruščeva krasajai politikas maiņai, Parīzes konferences izjaukšanai un Eizenhauera vizītes atcelšanai, kā galvenais iemesls bija tikai šīs bailes no neizbēgamās „aukstā kara" zaudēšanas un lielākās sakāves visā komūnisma vēsturē.

Viceprezidents Niksons, kuram ir lielas izredzes kļūt par Eizenhauera pēcnācēju Baltajā namā, ir vislabāk sagatavotākais prezidenta amata kandidāts. Viņš ir uzsvēris, ka visā ASV politikā ir tikai viena galvenā problēma — komūnisma iznīcināšana.

Vispār, ir ārkārtīgi svarīga lieta veidot ASV ārpolitiku uz tām drupām, kādas to bija pametuši Rūzvelts un Trūmens. Tie bija ar uzvaru nobeiguši lielo karu, bet visus uzvaras augļus atdevuši kādai citai varmācīgai iekārtai, pie tam upurējot ir tiesību, ir taisnības principus. Apvienotās Nācijas, kurām bija jākļūst ar laiku it kā par pasaules parlamentu, vismaz — par starptautiskās politikas galveno instrumentu, tika radītas ar tik nejēdzīgu uzbūvi, ka visai drīz pierādīja savu darba nespēju un kļuva par vienkāršu propagandas centru.

Nelaiķis ārlietu ministrs Dalless šādos apsākļos nostādīja visu ASV ārpolitiku zem sauksmes: „Apturēt komūnisma uzvaras gājienu!" Izņemot Indoķīnu, tas viņam arī lieliski izdevās. Bet pēc Dallesa iestājās „jauno ceļu meklēšana", un uz Mekmillena spiedienu Eizenhauers izdarīja vislielāko kļūdu savā valdīšanas laikā — uzaicināja kādu banditu viesoties amerikāņu zemē . . . Tas bija noteikti risks, un ar rupjā viesa apvainojumiem Baltā nama saimniekam šogad tiešām sagādāja smagu triecienu ASV prestižam.

Amerikāņu tauta tomēr saprot un attaisno arī šo lielo kļūdu: prezidents gribēja darīt visu iespējamo pasaules miera labā, un tā nav viņa vaina, ja partneri ir visu izjaukuši. Opozicija gan ieteic atkal „meklēt jaunus ceļus," izmēģināt jaunas iespējas, „nostiprināt ASV stāvokli," bet ja nu opozicijas līderis Kennedijs solas iet „lielā prezidenta" Rūzvelta pēdās, tad varam gan sagaidīt īstu jucekli vai pat katastrofu Amerikai un visai brīvajai pasaulei . . .

Kennedija ārlietu lietpratēja Stīvensona nodomi ir — „zināmos apstākļos" atzīt sarkano Ķīnu (demokratu platformā tas izteikts — „ja Ķīna uzlabo savu uzvešanos"). Tas nozīmē — padarīt komūnisma spiedienu pasaules lielajā politikā vēl spēcīgāku. Ir arī projekts — pakāpeniski likvidēt ASV militārās bazes padomju kaimiņvalstīs, jo tās ārkārtīgi apgrūtinot brīvas ārpolitikas veidošanu un saprašanos ne vien ar Pad. Savienību, bet pat ar ASV sabiedrotajiem . . .

Militāri tas nozīmē — atomkara gadījumā dot Maskavai iespēju visas raķetes virzīt tikai tieši uz Amerikas kontinentu. Politiskā plāksnē — ārkārtīgas nedrošības un baiļu sajūtas iestāšanos daudzās padomju kaimiņzemēs, kas var novest pie angļu ieteiktās un Maskavas tik sirsnīgi kārotās lielās neitrālās joslas rašanos visapkārt komūnistu zemei.

Šāda opozicijas „jauno ceļu meklēšana" ir bīstama taustīšanās pa miglu un varbūtēja jauna ekspansijas iespēju pavēršana pasaules komūnismam. Daudz drošāka ir Dallesa ieteiktā metode — iet banditam pretīm arvien ar sitienam paceltu dūri, jo tam, kas respektē tikai spēku, labi apbruņota dūre ievēš vislielāko bijību . . . Ja nu šai metodei vēl pievieno Niksona plānoto lielo uzbrukumu „aukstā kara" frontē, tad gribot negribot jāatzīst, ka pašreizējos apstākļos (kas var turpināties vēl gadu desmitiem), abu šo metožu apvienošana un pāriešana ofensīvā pret komūnismu — ir viens no labākiem un drošākiem ASV ārpolitikas virzieniem.

Alberts Kalniņš.

TUKŠI SAUKĻI UN PROPAGANDA

KĀDI PATIESĪBĀ IR PADOMJU LATVIJAS KULTŪRĀLIE SASNIEGUMI 20 GADOS

Saujiņai latviešu komūnistu, kas ar viltu un varu, nerēķinoties ne brīdi ar latviešu tautas plašo masu īstajām interesēm un vajadzībām, pēc 22 neatkarīgās Latvijas brīvvalsts gadiem piepelīdzēja Padomju Savienības sarkanajiem imperiālistiem nolaupīt latviešiem savā laikā tik smagās cīņās izkaroto brīvību, vēsture sākās tikai ar 1940. gadu, un tāpēc šogad tie ar lielu bungu rībināšanu un „kazačoka" dancošanu svinēja Latvijas SPR 20 gadu jubileju, dīvainā kārtā piemirstot, ka no šiem 20 gadiem taču būtu jāatskaita „Vācijas fašistu" okupācijas gadi . . . Tātad 20 gadi vēl nebūt nesanāk!

Tomēr tas tos nav traucējis pasteigties ar jubilejas svinēšanu, izmantojot šo gadījumu, lai izklāstītu, kādus lielus saimnieciskus un kultūrālus labumus latviešu tauta it kā ieguvusi, pateicoties „brālīgai krievu tautai" . . . Minēts arī liels skaits grāmatu, neminot, cik no tām ir komūnistu propagandas pelavu grāmatas, cik tulkojumu no krievu valodas, un cik ir pašu padomju jūgā smokošo latviešu literātu darbi.

Cik mums ir izdevies noskaidrot, tad lielajos grāmatu plūdos tomēr nav un laikam arī nekad nebūs ietilpināta Padomju Latvijas enciklopēdijas vārdnīca. Kā zināms, pat pirms 1. pasaules kara latvieši ar Rīgas latviešu biedrības palīdzību tika pie savas trissējumu „Konversācijas vārdnīcas". Latvijas brīvvalsts laikā gandrīz paveica 24 sējumu lielo prof. A. Švābes rediģēto vārdnīcu, un prof. Švābe, pat trimdā būdams, Zviedrijā izdeva „Latvju enciklopēdiju" trijos sējumos. Saujiņai latviešu komūnistu šāds kapitāldarbs, kā izrādās, tomēr nav bijis pa spēkam, vai arī to Maskava nav atļāvusi darīt. Varbūt, ka arī šīs saujiņas komūnistu darbinieku biogrāfijas un sasniegumi Maskavai izliktos tik niecīgi, ka to publicēšanai tā vienkārši nav atradusi par vajadzīgu atļaut tērēt papīru.

Tā kā latvieši tagad atkal ir tikai zemes strādnieku un rūpniecības strādnieku tauta, tāpat kā vācu baronu un krievu cara valdību laikos, tikai ar to starpību, ka baltā cara vietā ir nācis sarkanais un melno muižnieku vietu ieņēmuši jaunie sarkanie baroni, tad latviešiem vispārīgās enciklopēdijas vietā ir izdots Latvijas brīvvalsts laikā izdotās lauksaimniecības enciklopēdijas pārstrādājums. „Bauņiem" jau cits nekas nav vajadzīgs, bet „kungu tauta" un tās kalpi obligāti mācās krieviski un var lasīt „Lielo Padomju Savienības enciklopēdiju" . . . krievu valodā . . .

Atzinīgus vārdus, varbūt, varētu teikt par „Krievu - latviešu vārdnīcu". Par tās diviem sējumiem arī mūsu laikrakstā jau pirms kāda laika bija garāks apcerējums. Tikai šo darbu ir sakropļojusi Maskavas ietekme. Interesanti arī, ka nav un laikam arī nekad nebūs tikpat plaša latviski - krieviska vārdnīca . . . Jo nevienam krievam, lai kādu vietu tas latviešu zemē ieņemtu, laikam gan latviski nebūs jāmācās . . . Kāpēc tad lai pūlas ap tādu izdevumu? Kā interesants kuriozums šai ziņā būtu minams „mazās" latviešu - krievu un krievu - latviešu vārdnīcas izdevums, jo tanī no 611 lpp. tikai 225 veltītas latviešu - krievu, bet apmēram divas reizes vairāk lappušu ierādītas krievu - latviešu vārdnīcas daļai!

Budzis

KREMLIS TURPINĀS PALĪDZĒT ĒĢIPTEI.

JAUNS AIZDEVUMS ASVANAS ŪDENS AIZSPROSTA BŪVEI NĪLAS UPĒ.

Pagājušās nedēļas nogalē Apvienotā Arabu Republika un Padomju Savienība parakstīja jaunu līgumu, ar kuru ēģiptiešiem piešķir 225 milj. dolaru aizdevumu Ašvanas ūdens aizsprosta būvdarbu turpināšanai. Aizsprosta būve sākās šī gada janvārī. Arī darbu pirmo fazi financēja Padomju Savienība, piešķirot Apvienotai Arabu Republikai 100 milj. dolaru. Angļi un amerikāņi Ašvanas aizsprosta financēšanu gan bija apsolījuši, bet 1956. gada solījumu atsauca. Padomju Savienība nekavējās izmantot lielisko izdevību iefiltrēties Vidējos Austrumos. Arī aizsprosta būvdarbus vada padomju inženieri un technikі, kas lielā skaitā ievesti no Padomju Savienības. Ūdens aizsprosta otra faze sāksies ap 1962. gadu, un lēš, ka darbi ilgs vismaz četri gadi. Ašvanas aizsprosts, kas būs lielākais pasaulē, izmaksās ap vienu miljardu dolaru un dos Ēģiptei nepieciešamo apūdeņošanu un elektrisko jaudu.

Parīze lietū

Jauns lietus rekordu pagājušajā mēnesī piedzīvojusi Parīze. Tikai 8 dienas bijušas bez lietus. Kā zināms, vislielākās lietus gāzes Parīze piedzīvojusi 1931. g.

Norvēģu inženieris Markali patlaban izdara pētīšanas darbus ar jaunu ķimikāliju (kisiju), kas vairāk simtu reižu pārsniedz tērauda izturību.

DZĪVĪBAS DEVĒJU GODINOT

KĀ REPREZENTĒJĀS KATOLISKĀ PASAULE MINCHENĒ

Cilvēks šodien ir kļuvis par lepnu, lai locītu ceļus Dieva priekšā. Viņš domā, ka technikas vārdā var kļūt laimīgāks. Par mūžīgo dzīvi un pestīšanu tas vairs nedomā. Kristietība vienai cilvēces daļai šodien neko nenozīmē, bet lielai daļai tā ir vairs tikai kā ārējais apģērba gabals iekšējā kailuma un tukšuma apsegšanai. Atklāsmes un reliģisko vērtību jēga viņiem neizprotama vai par smagu baudām un izpriecām ievirzītā pasaulē. Citai, lielai pasaules daļai reliģisko dzīvi un pārliecību grib atņemt ar varu, bet tieši tur rodas dedzīgākie lūdzēji un 20. gadsimta svētie mocekļi.

Šogad no 31. jūlija līdz 7. augustam Bavārijas metropolē Minchene bija uzposta lielākajiem svētkiem tās vēsturē — 37. Eucharistiskajam kongresam. No visas pasaules pulcējās augstākā katoļu garīdzniecība un dedzīgākie laji, kuriem materiālie apstākļi to atļāva, lai būtu klāt kopējā pasaules Credo, ko katoliskā pasaule apliecināja savam Radītājam. Šis Minchenes kongress bijis līdzšim iespaidīgākā katolicisma parāde visas pasaules mērogā. Šo kongresu atklāja 31. jūlijā ar svinīgu pontifikālmesu Odeona laukumā, kurā piedalījās ap 50.000 cilvēku. Visa Minchene sakustējās, noliecās un pagodināja zem maizes un vīna zīmēm apslēpto Pestītāju, kas sevi upurē bezasinīgā veidā mūžīgajam Tēvam. Tieši pašreizējā pasaules situācijā cilvēcei jālūdzas par atgriešanos, jo citādi cilvēce atdoras bezdibeņa aizas malā.

Neskaitāmi svinīgi dievkalpojumi visās Minchenes un tuvākās apkārtnes baznīcās un īpaši sarīkojumi ar referātiem, izstādēm un uzvedumiem bija slavas dziesma un pagodinājums Eucharistijā klātesošam Kristum. Visa Minchene bija viens liels izrotājums karogiem un meijām, kā bišu strops, kur viņu aicinātājs — neredzamais Kristus — arvien bija klāt un visus ap sevi pulcināja. Ir jāredz šo kongresa dalībnieku sejas, lai varētu apriest viņu dvēseles dzīvi. Šoreiz nerunāsim par garīdznieku kārtu, kas sevi ziedojuši kalpošanai Kristum, bet, ieskatoties svētceļotāju — laju sejās, kas uz šo kongresu bija ieradušies no visas pasaules, kopskaitā ap 50000 cilvēku, varēja just zināmu svētsvinīgumu un pazemību, kaut gan viņi bija dažādu sociālo šķiru piederīgie. Viņus visus tomēr vienoja kopējā dvēseliskā piederība Kristum.

Kongresa būtisko uz ielas nemanija, jo sarīkojumu lielā daļa notika baznīcās un sarīkojumu zālēs. Taču šo sarīkojumu garīgā strāva izpūda pa visu pilsētu un tālāk uz visām pasaules pusēm. Tikai dažos atsevišķos kopējos sarīkojumos un dievkalpojumos pulcējās kopā visi klātesošie kristīgie. Lielākā katoliskā gara manifestācija bija kongresa nobeiguma dievkalpojums Minchenes Terēzes pļavā, kad ap lielo altāri zem Bavārijas debesīm pulcējās 23 kardināli, ap 500 patriarchu un bīskapu, neskaitāmi citi garīdznieki un ap miljonu ticīgo.

Tas bija iespaidīgākais dievkalpojums uz vācu tautas zemes. Šajā dievkalpojumā piedalījās Vācijas un Austrijas kancleri, daudzu valstu oficiālie pārstāvji un diplomātiskais korpuss. Šajā dievkalpojumā pāvests Jānis XXIII caur skaļruņiem nodeva savu katoliskās pasaules virsgana svētību un lūdza debesu mierinājumu katoļiem aiz dzelzs priekškara, kuri nedrīkstēja šajā kongresā piedalīties. Pāvests aicināja ticīgo pasauli lūgt par pasaules mieru, kas pašreiz tik apdraudēts, ko vienīgi miera karalis Kristus var saglābt pasaulei, dodot valstu vadītājiem īsto miera gribas garu. Pāvests aicināja sapulcējušos, lai tie šajā stundā zem krusta smeltu sev jaunu sajūsmu un raidītu dedzīgu siržu lūgsnu Pestītājam. Savu uzrunu pāvests nobeidza ar vārdiem: „Kaut debesis dotu, ka visi, kuri sevi par kristiešiem sauc, pievērstos patiesai un pilnīgai svētā Bonifācija sludinātai ticībai un piederētu vienai un svētai baznīcai." Sekoja apustuliskā svētība.

Pāvesta personīgais pārstāvis kardinālelegāts Testa, kurš celebrēja šo dievkalpojumu kā Statio Orbis (staciju mese visas pasaules nodomā), starp citu teica: „Mēs, kristieši, neesam utopisti par zemes paradīzi, bet gan krusta reālisti. Bet mēs esam arī cerību un prieka reālisti. Nevis mūsu krusts ir tas pēdējais, bet gan mūsu kronis nākošā dzīvē. Tā mēs nesam mūsu krustu priecīgi un apmierināti. Vienīgi Dievs to zina, kurā pasaules vēstures stunda pašreiz ir situsi. Šis mūsu stundas nopietnībā mēs skatāmies uz mūžības kungu." Visu Minchenes baznīcu zvaniem skanot kardinālelegāts Testa monstrancē nesa Euchristijā klātesošo Pestītāju pa sarīkojuma laukuma galvenajām ielām. Visa ticīgā pasaule, ko pārstāvēja dažādo rašu un tautību piederīgie, noslīga ceļos, lai godinātu dzīvības Devēju un Uzturētāju.

Pasaules katolicisms Minchenē parādīja savu upuru gatavību un stingro nostāju, ko nespēj apspiest nekāda laicīgā vara. Pāvesta uzdevumā kardināls Mimi upurēja svēto misu par cietējām tautām aiz dzelzs aizkara. Atsevišķo tautu piederīgie ar dziesmām savā valodā kuplināja šo dievkalpojumu, kas izvērtās par ilgu saucienu pēc brīvības.

Pasaules vienotība Kristū izpaudās vēl nejustā vienprātībā, kad visu tautu piederīgie vienojās kopējā liturģijā nēģeru bīskapa vadībā, vai kad svinīgajā bizantiskā rita dievkalpojumā piedalījās pāri par 200.000 ticīgo. Tā šis kongress kļuva arī par kristīgā gara manifestāciju pret cilvēces lielāko ienaidnieku — komūnismu. To juta jau iepriekš komūnisma sfairā, un tāpēc ar dažādiem maldīgiem aizspriedumiem un izdomām viņi neatļāva nevienam braukt uz šo kongresu.

Eucharistiskais kongress pagāja uzticības un padevības zīmē, ko apliecināja katoliskā pasaule Radītājam. Taču reizē viņi lūdzās arī par visas cilvēces nākotni un it īpaši par neticīgajiem, Baznīcas vajātājiem un atsalušajiem. Cilvēks nedrīkst zaudēt cerību labākai pasaules rītdienai, un šis kongress deva pasaulei jaunu cerību labākai pasaules rītdienai.

— ģis.

GAIŠĀKA PAR TŪKSTOŠ SAULĒM

Maza atcere jaunas ēras sākumam zinātnē

(mo) — Kad vārdā nezināmam sencilvēkam nejauši ar dzirksteli, kas atlēca no cieta akmens, bija izdevies aizdedzināt sauso zāli, viņš, īsas skaņas izgrūzdams, aurodams lēkāja ap viegli radīto siltuma avotu, apzinādamies, ka viņa dzīvē bija sācies jauns posms. Viņš varēja pats radīt uguni katrā vietā un katrā laikā.

Vairākus tūkstoš gadus vēlāk, 1945. g. naktī uz 16. jūliju, kaut kur tuksneša vidū Jaunmeksikā kā vientuļš rēgs pret debesīm pacēlās tērauda tornis, kura turekļos karājās jauns, vēl līdz šim nepazīstams dzīvības . . . un arī nāves avots — pirmais urāna sprāgstlādiņš. Viens virsnieks un divi zinātnieki bija tuvējā sargu tornī. Viņu rokās bija likts izšķirējais lēmums — vēl nebijušas eksplozijas izraisīšana, kuras sekas neviens nevarēja pārredzēt. Tā varēja būt pirmsākums jaunai, svētīgai zinātnes attīstībai, bet varēja arī izraisīt neparredzamām sekām ķēdes reakciju, kuras rezultātā mazā planēta — Zeme izgaistu universā sīkos putekļos.

Liktena ironijā šajā naktī visā Jaunmeksikā, kā pārdrošniekus biedinādams, plosījās nikns pērkona negaiss, un lietus straumes skalojās pāri garajai automašīnu karāvānai, kas mazās Karrizozo pilsētiņas pievārtē gaidīja evakuācijas pavēli tās iedzīvotājiem. Bija nojauta, ka tuvumā paredzēts kāds sevišķs notikums, bet par to visās Savienotajās Valstīs zināja tikai 8 personas. Un kartēs, kas, rūpīgi ieslēgtas, glabājās pāris personu ugunsdrošajos skapjos, nenozīmīga vieta tuksneša vidū bija apzīmēta ar nulli. Izejas stāvoklis no nekā. Par spīti sliktajiem laika apstākļiem, kuriem metereologi nesolīja uzlabošanos arī nākamajās dienās, atompētniecības vadītājs profesors Oppenheimers tomēr izšķīrās par eksplozijas izraisīšanu, liekot sagatavotajam lādiņam pievienot degli.

Tieši pl. 5.30 tika dota pēdējā pavēle: tagad. Nākamajā momentā viss tuksnesis atplaiksnījās spilgtā, baltā gaismā, un liela uguns bumba, kā milzīgs degošs akmens cēlās pret debesīm un auga lielumā. Bet pāri tuksnesim, vēl stiprāks par desmit nikņākajiem orkāniem, pārskrēja karsts vēja vilnis, par kuru aculiecinieks saka, ka tas vēl 15 kilometru attālumā esot izjusts kā kvēloša dzelzs.

Eksplozijas gaismai un gaisa spiedienam sekoja milzīgais sprādziena toksnis, kas aculieciniekiem deva aptuvenu priekšstatu par pasaules bojāejas iztēlojumiem. Viens no augstākajiem virsniekiem bija izsaucies: „Ak, debess, nu teorētiķi ir pazaudējuši kontroli!"

Cilvēka prātam neaptveramais bija noticis: atoma skaldīšana lielākos apmēros bija izdevusies un varēja sākties tā izlietošana citām vajadzībām. Ābola lieluma tīrā urāna ķermenis bija izraisījis 55 miljonus Celsija gradu karstumu, kas ir trīskārt lielāks par saules centrā valdošo un 10 tūkstoš kārtīgi spēcīgāks par tās virspuses izstarojumiem.

Eksplozijas gaismu saskatīja vēl 700 kilometru attālumā, un tās troksnis pēc veselām 20 minūtēm sasniedza 400 kilometrus attālumā esošo Gallupas ciemu.

Kad pēc vairākām stundām zinātnieki speciālos tērpos sasniedza eksplozijas centra vietu, tad tur rēgojās vairs tikai 400 metru liels krāteris. Tērauda tornis un citas palīgkonstrukcijas bija iztvaikojušas lielajā karstumā un dzeltenā tuksneša smilts bija pārvērtusies stikla masā. Pusotra kilometra radiusā bija iznīcināta ikviena dzīvība. Punkts nulle bija devis daudzas jaunas atziņas un pieredzi. Vēl nepilnus divi mēnešus vēlāk divi sprādzieni satricināja bieži apdzīvotas pilsētas Japānā, iznīcinot simtiem tūkstošu cilvēku dzīvību.

Cilvēks-zinātnieks savu darbu bija paveicis. To tagad turpināja cilvēks - iznīcinātājs.

Tagad, pēc 15 gadiem, mēs esam apraduši ar apstākli, ka pāri mūsu galvām joņo lidmašīnas ar drausmīgiem iznīcinātājiem sprāgstlādiņiem un jūras dzelmēs kā lielas līdakas gul atomspēka dzītas zemūdenes, nesdamas atomraķetes. Viss tas pieder pie zinātnes un apstākļu attīstības.

TIKAI PAR 1 DOLARU
darba algas technikuma audzēknis izlabo radioaparātus. Lietpratīgs darbs. Zvanīt vakaros, HI 4-8536.

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMATNĪCAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.
Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

Komp. T. Ķeniņa klavieru studijas asistente
AINA ZEMDEGA
māca
KLAVIERSPĒLI.
Iesācēju kurss un TORONTO KARALISKĀS KONSERVATORIJAS programma.
81 SIMPSON AVE (pie Broadview un Gerrard), TORONTO.
TEL.: HO 6-1268.

Savienotās VALSTĪS

BAFALO, N. Y.

Bafalo, N. Y. Tautieši gatavojas Bafalo latviešu kluba rīkotai ceļojošā teātra viesizrādei 25. septembrī ar Adolfa Kaktiņa, Jāņa Šāberta, Ksenijas Brantes un Almas Mačas piedalīšanos. Uzvedīs Anšlava Eglīša jauno lugu: „Pēc kaut kā cēla, nezināma" . . . ar ko Tēvzemes balvas laureāts Ādolfs Kaktiņš atskatās uz 75 mūža gadiem. Par teātra izrādes vietu un laiku ziņosim vēlāk.

◐ Kluba rīkotais izbraukums zaļumos, kas šogad notika Biever Island parkā, bija pulcinājis vēl līdz šim nepieredzētu apmeklētāju skaitu — vairāk kā 50 personu. Garajā dienā zaļumnieki bagātīgi izbaudīja vēju, sauli un silto ūdeni.

◐ 27. augustā dievlūdzēju skaits bija ap 40. Pēc dievkalpojuma, kopā ar māc. J. Vējiņu, visi devās svētceļojumā uz lielo „Forest Lawn" kapsētu, kur latviešu nodalījumā māc. Vējiņš noturēja īsu svētbrīdi. Tur skaistā kalniņā, kas apaudzis lieliem lapu kokiem, atdusas septiņi mūsu draudzes locekļi. Visi kopā apstaigājām atsevišķās kapu kopiņas, kur dāmu komitejas priekšniece M. Vējiņa nolika ziedus. Bija tā kā senās dienās kapu svētkos dzimtenē.

◐ Kā vienmēr vecajai paaudzei prieku sagādā jaunās dažādi sasniegumi un aktīvitātes. Tā Sarmīte Juberta, kas pavasarī beidza skolotāju kolledžu ar B. S. gradu mākslā un vasaru pavadīja Ņujorkas draudzes vasaras bērnu nometnē Katskiļu kalnos, atgriezusies mājās un nākošā nedēļā uzsāks savas skolotājas gaitas Egertsvilles skolā Bafalo. Viņas brālim stud. ing. Mārim Jubertam pēc ļoti sekmīgi nobeigtā pirmā studiju gada $600.- lielu stipendiju nākošajam studiju gadam piešķīrusi Bafalo universitāte.

◐ 12. augustā iesvētīja jauncelto namu „Crippled Childrens Guild," kam psniedza karogu, — kas ir ar 50 zvaigznēm un savā laikā plandījies virs Kapitola Vašingtonā. Svinībās piedalīties bija aicināta arī stud. jur. Dace Epermane, lai atkal vadītu Pledge of Allegiance, ziņo laikraksts Courier-Express, kas ievietojis garāku rakstu ar viņas ģīmetni. Tur teikts, ka Dace ir 150.000 pārvietotā persona, kas ieceļojusi ASV, un ka viņa vadījusi svinīgo zvērestu arī republikāņu kandidāta nominācijas prezidenta amatam Čikāgā. Aktā piedalījās senātors Valters Mahonijs un citas oficiālas personas.

Tā paša laikraksta pārstāvis nesen intervējis vairākas personas no dažādām aprindām un profesijām par tematu: „Kas būtu jādara nākošam ASV prezidentam," starp citu ierēdni Viju Alku jautājot, — kādas būtu viņas domas par šo tematu. Laikraksts ievieto viņas ģīmetni ar aprakstu un pastāsta, kā pēc viņas domām vairāk vērības būtu jāpievērš pasaules miera problēmai un ārpolitikai. Amerikāņi bieži vien, ar savu luksu, lielo dzīves steigu, augsto dzīves standartu nemaz nedomā, kas notiek citās zemēs un citur pasaulē, — paskaidrojusi V. Alka. Tas pēc mūsu domām būtu jāpatur prātā jaunajam prezidentam. Laikraksts bija minējis visus intervētos pilsoņus ar aprakstu par īpatnējiem uzskatiem.

E. G.

CEĻA VĀRDI

Neviens mūs nedzird, jo pasaule pilna notikumiem, kas citiem cilvēkiem pašiem nozīmē dzīvību un nāvi. Mums neatliek nekas cits, kā vienīgi gaidīt, kamēr laiks tik tālu mainīsies, ka atcerēsies atkal mūs, sadzirdēs atkal mūsu balsi . . .

☆

Cilvēkam ar savu sirdi jāpieder pie kādas tautas.

☆

Lai ienīstu, vajadzīgs konkrēts mērķis, kāda būte, dzīvs cilvēks, ko apzināties par savu ienaidnieku.

Valevs Uibopū.

G. BATCHELLER
REAL ESTATE BROKER
22 Fairview Blvd., Toronto. HO 3-6612

V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto. HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW, atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja. Divas modernas virtuves, divas vannas istabas, ūdens - ejļas apkure, garāža. Kopīgā cena $17.500,-. Iemaksa $3.500,-. Atlikums uz vienu atklātu 10-gadīgu obligāciju.

DANFORTH - LOGAN, atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja. Divas modernas virtuves, divas vannas istabas. Moderna ejļas apkure. Garāža. Kopīgā cena $16.500,-. Iemaksa $3.000,-. Atlikums uz jaunām izdevīgām obligācijām.

DANFORTH - BROADVIEW, 9 istabu dubultķieģeļu, divu dzīvokļu māja. Divas vannas istabas, divas virtuves, ūdens - ejļas apkure. Garāža. Kopīgā cena $13.500,-.

UZTICAMIEM MAJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOSO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEI KUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO, WA 1-0432, WA 1-2425

Mūsu uzticamie latviešu klienti mums ir labākā reklāma.

PIEDĀVĀJAM LAIPNĀKO UN ĀTRĀKO APKALPOSANU

MEDIKAMENTI uz LATVIJU no MŪSU VEIKALA. ĀTRA PIEGĀDE

jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. VISI SŪTĪJUMI APDROŠINĀTI.

Jūs varat uzticēties: 13.000 saiņu Latvijā sasnieguši 10-12 dienās.

INFORMĀCIJAI ZVANIET WA 1-0432 vai WA 1-2425 vai pienāciet personīgi. Apkalpojam klientus visur—kā Kanadā, tā ASV. Iesūtiet mums pieteikumu un mēs nosūtīsim zāles uz kuru katru vietu Latvijā tanī pašā dienā, kad saņemsim jūsu pasūtinājumu. Rēķinu piesūtīsim pēc pasūtīn. izpildīšanas.

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . .

SVEICIET AR ZIEDIEM!

802 Bathurst ielā pie Bloor,
tel. LE 3-3884, Toronto.

Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības salons,

LOTUS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU RFIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

A. EGLĪTIS—
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
IERĪKO TV ANTENAS. Atvērts līdz plkst. 9 vakarā 6 dienas.
IZIRE TV par $8.- MĒNESĪ.
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

KALUPE
Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.

MURRY'S DRUG STORE
E. GALDIŅA 3108 Dundas St., W. Toronto, RO 7-8468
Zāļu pagatavošana. Bezmaksas piegāde mājās. Kosmētika
Filmas. Sūtām medikamentus uz Latviju.

KAKTIŅŠ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

KAŽOKU DARBNĪCA UN VEIKALS
(IGAUŅU VADĪBĀ)
LEE FURS
707 Mt. Pleasant Rr. Toonto 7, tel. HU. 3-6851
- Gatavi dāmu kažokādu mēteļi, žaketes, apmetņi u.c.
- Pieņem pasūtinājumus
- Labo un pārveido kažokus
- Augstvērtīgas kvalitātes materiāls
- Ļoti zemes cenas
- Pirmklasīgs darbs
- Kreditēšanās iespējas

Kaimiņtautas latviešu klienti ļoti gaidīti. A. LEE

LATVIEŠU PUĶU SALONS
CALLA
727 Danforth Ave., pie Pape.
tel. HO 6-9911, Toronto.
★ Bagātīgā izvēlē ziedošas podu puķes.
★ Griezti ziedi. ★ Ziedu sakārtojumi.
★ Tautiskie izstrādājumi
Pasūtiniet savlaicīgi.

DV GRĀMATNICA
PIEDĀVĀ
SKAŅU PLATES

1001 DIŽDANCIS, sieviešu kvartets 45 RPM $2.00
Vecpuišu dancis. Jautrais pāris. Brālītis māsas dancinājā. Eņģelītis. Magais dancis. Ķekatu dancis.
1002 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Es zinu. J. Norvilja — Vasara; Noriet saule vakarā. J. Ciruļa — Aun, meitiņa, balti kājas. E. Melngaiļa — Rudenī.
1003 DAINA, jaukts koris 33 RPM $5.00
J. Ciruļa — Maldi. J. Vītola — Upe un cilvēka dzīve; Karajmelta. V. Ozoliņa — Dzērves un ērglis. J. Graubiņa — Aiz krūmiņa, aiz vējiņa. E. Freimanes — Pilna upe baltu ziedu, Sijā auzas. V. Bērzkalna — Tumsa, tumsa, kas par tumsu. E. Melngaiļa — Ciruļa vedības.
1004 B. PIEKALNITIS, bass 45 RPM $2.00
J. Vītola — Mana kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B. Skultes — Sapņu zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam lielķēniņa dēli.
1006 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
J. Norvilja — Balsis. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes; Ganiņš biju. M. Hermann — Tuļjaks.
1007 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vītola — Nakts; Mežezers.
1008* DZIESMU VAIROGS, jaukts koris 33 RPM $6.50
T. Ķeniņa kantāte — Kurzemes kareivis. J. Vītola kantāte — No atzīšanas koka. Ad. Ābeles — Dieva gādība. A. Kalniņa — Nakts dziesma. E. Melngaiļa — Mūsu Tēvs debesīs.
Solisti: A. Rušēvics un J. Kļaviņš. Pie ērģelēm prof. Ād. Ābele.
1009* THE LATVIAN TRIO 33 RPM 6.00
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis. P. Šuberta — Šūpļa dziesma. V. Ziedoņa — 3 latviešu tautas dziesmas. L. van Beethoven — Trio in B flat major.
Uzraksti angļu - latviešu valodā!
1010* V. SALNA, tenors 33 RPM $5.00
H. Berino — Mana dziesma; Tev, zaļais lauks; Sniega pukē. J. Ivanova — Arāja ticība. J. Ķepīša — Bēglis; Liepu tēja. A. Melli — Lauztās priedes. J. Kalniņa — Es iešu. V. Ozoliņa — Aicinājums. A. Kalniņa — Tev.
1013* GARĪGĀS MŪZIKAS KONCERTS 33 RPM $5.00
Latviešu baptistu koŗu Dziesmu diena Čikāgā.
Tiešs koncerta ieskaņojums!
A. Purva — Reiz ausīs rits. V. A. Krūma — Jūra un sirds. K. Lidaka — Ceļinieks uz debess mājām. J. S. Baha — Prelūde D-dur. Ch. Gounod — Debesu miers; Orātorija Nāve un dzīvība (2. un 3. daļa).
1015 TORONTO LATV. TAURU ORĶ. 45 RPM $2.00
Marši: Rīga dimd, Pūt vējiņi, Seši mazi bundzenieki. Tautas valsis.
1018 DUETI — V. SALNA un J. KĻAVIŅŠ 45 RPM $2.00
J. Norvilja — Latvietim. A. Žilinska — Karogs.
1019 TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE, sopr. — 45 RPM $2.00
J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis kumeliņis. V. Dārziņa — Man' māmiņa tā glabāja; Man deviņi rožu dārzi.
1020* THE LATVIAN TRIO 33 RPM $6.00
E. Freimaņa — Menuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. K. Lesiņa — Agitato. J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa — Raibie cimdi. V. Ziedoņa — Svīta „Sena Teika".
1021* KALVIS, vīru dubultkvartets 33 RPM $6.00
E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies irae; H. Pavasara — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Ciruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk, rozes zied. A. Valles — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa — Kaŗš.
1022* LIGO, jaukts koris DAINA 33 RPM $6.00
E. Freimane — 13 līgo dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Švāgera meitiņa. E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' prasa smalku tīklu; Dziedātāja līgaviņa.
TAUTAS DEJAS Skaņu studijas DAINA orķestra izpildījumā 45 RPM 3 $2.80
1023 Plaukstiņpolka.
1024 Andziņš
1024 Andziņš
Mugurdancis.
1025 Litenietis.
Brālītis un māsiņa.
1027 TAUTAS DZIESMAS Nr. 2 — E. KARLSONE - BERZIŅA 45 RPM $2.00
J. Vītola — Lokaities', mežu ģalī; Ozolīti zemzarīti; Aijā Ancīt. J. Ķepīša — Div pļāviņas; Tek saulīte.
1028 V. SALNA, tenors 45 RPM $2.00
Alfr. Matisona — Dzimtene; Pavasars.
1030 KORĀĻI, vīriešu dubultkv. KALVIS 45 RPM $6.00
Dievs Kungs ir mūsu stipra pils. Teici to Kungu. Tuvāk pie Dieva kļūt. Es savus grēkus sūdzos. Ak, galva asiņaina. Pacel savas rokas svētas. Kādā nu mierā. Ak Jeruzāleme, modies! Svētīgs, kas nestāv. To milestības spēku sveicu. Cik varena ir pasaul's telpa. Dievs, sargi mūsu tēvu zemi. Cēli kā dzimtenes dievnami.

RAKSTĀMMAŠĪNAS
ar un bez latviešu tastatūru iekārtas uz izdevīgiem nomaksas noteikumiem un tām piedāvā
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St. Toronto
Iznoma rakstāmmašīnas ar latviešu tastatūru iekārtu

Jūsu DRĒBNIEKS
A. SILAVS
128 CLAIRTON CR.
pie Scarlet Rd.
Tel. RO 2-1370.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., Toronto,
WA 1-3924

„ALTERATIONS & REPAIRS"
PĀRVEIDO un LABO DĀMU un KUNGU APĢĒRBUS.
ŠUVĒJA MODISTE
pieņem pasūtinājumus uz dāmu apģērbiem.
172 PALMERSTON AVE., EM 8-6472, TORONTO.
JULIJA BLUMBERGS.

DEJU STUDIJA
N. SCHWANEBACHS,
985 BROADVIEW AVENUE, Mortimer stūrī.
HO 1-4110 — TORONTO.
Jūs iemācāties ātri un lēti
★ FOKSTROTU
★ LĒNO VALSI
★ VALSI
★ TANGO
JIVE, MAMBO, SAMBA, RUMBA, CHA-CHA-CHA
PRIVĀTSTUNDAS
PIETEIKŠANĀS un IZZIŅA KATRĀ LAIKĀ

F. Kasar
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St., Toronto.
Tel. WA 4-1408.
☆
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

C. G. TODD LTD.
REAL ESTATE
Aizdevumu sagāde. Lielākais nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas birojs Hamiltonā.
418 MAIN ST., E., HAMILTON.
OJĀRS IEVIŅŠ. Tel. JA 8-6336. VALDIS TUKLERS.

L. LĪDUMA
GAĻAS UN DELIKATESU VEIKALS,
363 RONCESVALLES AVE., TORONTO.
SVAIGA UN ZĀVĒTA GAĻA. ● VISAS EIROPĀ PAZĪSTAMĀS DEŠU ŠĶIRNES. ● MĀJPUTNI. ● BAGĀTĪGĀ IZVĒLE DELIKATESES UN UZGRIEŽAMIE.
TEL.: LE 2-8762. Veikaliem parastā atlaide.

KURŠ GAN VĒL ŠODIEN IR VESELS?

Vācu saimnieciskā brīnuma ēnas puses

VĒSTULE NO RIETUMVĀCIJAS BUNDESREPUBLIKAS

Pirms pieci gadiem mana kaimiņiene sameklēja darbu, lai mazliet piepelnītu kopīgiem saimnieciskiem izdevumiem, jo no vīra algas vien iznāca par maz. Viņa bija nodomājusi strādāt tikai dažus mēnešus, kamēr būs samaksātas jaunās mēbeles. Tā arī notika. Kad mēbeles bija samaksātas, kaimiņiene darbu atstāja. Viņai blakus ienākumu vairs nevajadzēja.

Bet gadi gāja, un ar gadiem radās jaunas prasības. Kaimiņiene atkal sameklēja darbu viņai pazīstamajā uzņēmumā: „Mūsu uzņēmums pagājušajos piecos gados ļoti pārvērties. Tanī nav vairs neviena vesela cilvēka. Rakstāmgaldi pilni dažādām tabletēm, dažādu pilienu pudelītēm un citiem medikamentiem. Daudzi šīs tabletes un pilienu pudelītes glabā kabatās, lai vajadzības gadījumā ieņemtu pa ripiņai vai pilienam. Ģenerāldirektors slimo ar sirdi. Ļaudis stāsta, ka viņam šī menedžera slimība piestāvot tāpat kā ģenerālim bruņinieka krusts. Prokūrists, no pastāvīgās praukāšanas ar automobili, saslimis ar hemoroīdiem. Sekretāres tik nervozas, ka ar viņām nemaz nevar runāt. Un tā tālāk, un tā tālāk."

Paužu brīžos Rietumvācijas uzņēmumos ļaudis runā gandrīz vai tikai par slimībām. Savstarpēji pārrunā dažādas kaites. Savstarpēji apspriežas par pretlīdzekļiem, par tabletēm, pilieniem. Ja tā noklausās, tad paliek iespaids, ka rietumvācu bundesrepublikās pilsoņi visi ir slimi.

Arī bundesrepublikāņu avīzes pilnas ar visādiem padomiem veselības saglabāšanai vai atgūšanai. Vācu radio un televīzijas reklāmas dod iedzīvotājiem šinī virzienā bezgala daudz dažādu ieteikumu. Ir jau pat tā, ka pacients ārstam it sirdīgi noprasa: „Jā, doktora kungs, bet kāpēc jūs man neparakstāt šīs zāles? Tās taču, kā paši redzat, avīžu ieteiktas!" Un pacients ārstam pagrūž jaunāko lajkraksta numuru.

„Slaidie dzīvo ilgāk" ir populārs sauklis Rietumvācijas bundesrepublikā. Un kurš gan nevēlētos no liekā svara atbrīvoties?! Bet kā? Parocīgākais ir palasīt avīzi. Tā pastāsta par tabletēm, kas ņemamas, lai nokristos svarā. Tad nu tik ilgi rij šīs jaunās tabletes, kamēr slaiduma iegūta jauna kaite ,vai nu sabojāts kuņģis, vai iegūts bezmiegs. Jāķeras atkal pie jaunām tabletēm. Tīkai retais padomā, ka vislabāk lieko svaru „nodzīt" var, ja mazliet ierobežojas uzturvielu ieņemšanā un izvēlē. Taču ierobežošanās saimniecības brīnuma laikā ir grūta.

Ka tas tā ir, tam labs piemērs jau pieminētā kaimiņiene. Nu viņa vairs negrib strādāt tikai dažus mēnešus, nu viņa grib pelnīt tik ilgi, kamēr sapelnīts būs tik daudz, lai varētu nopirkt visu to, kas redzams kaimiņu dzīvokļos. Lai varētu atļauties to pašu uz galda likt, ko liek kaimiņi. Kas par to, ja pāris desmit mārciņu pieņemas svarā. Tā likvidēšanai zemē ražo milzum daudz tabletiņu.

Nezinu, vai kādā citā Eiropas zemē vēl patērē tik daudz medikamentu, kā tas notiek Rietumvācijā. Sīni zemē dzimusi jauna slimība, kas gan vēl ārstu reģistros nav atzīmēta, bet kas mānāma ik uz soļa. Šī slimība saucas — tableteritis. Visi kliedz pēc tabletēm, tikai retais padomā, ka, piem., galvas sāpes nav remdināmas ar pārspilētu tabletīšu rīšanu, bet šī kaite pamatīgi izmeklējama. Pastāvīgām galvas sāpēm pamatā var būt pavisam cita, pie tam nopietna slimība.

Bet kam gan saimniecības brīnuma laikā vēl atliek laika savlaicīgi uzmeklēt ārstu? Dzīšanās pēc savas mājas, pēc sava auto un visa cita, ko dod šis „brīnums," aizliedz cilvēkiem padomāt par savu veselību. Vai tad arī brīnums, ka Rietumvācijā tik daudzi mirst ar dažādām sirds slimībām. Pārpūlēšanās un nemitīga steiga ir inde sirdij.

Ārsti, veselības kopšanas iestādījumi ik dienas norāda uz šo negatīvo saimniecības brīnuma īpašību, taču viņu balss paliek saucēja balss tuksnesī. Cietā valūta šobrīd nosaka visu. Jo kādam vairāk naudas un mantas, jo tas jūtas laimīgāks. Bet cik ilgi? Arī saimniecības brīnumam var reiz pienākt beigas. Gluži kā cilvēka dzīvei. Mks.

Frizieris
PAULIS STRAZDIŅŠ,
292 DUNDAS ST., W.,
(pie Mc Caul), TORONTO
JOE MAN'S BARBER SHOP,
atvērts ik dienas, izņemot treš. dienas, kad slēgts.

REALTOR
BĒRZIŅŠ
Realty Limited
Nekustami īpašumi pārdošanā - mājas, veikali, farmas, apbūves gabali u. c.
Apdrošināšana — apdrošina auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes, slimības u. c.
Obligācijas — obligāciju un aizdevumu sagāde u. c.
Notārs — līgumi, tulkojumi, notāriāli apstiprinājumi u. c.
LE. 4-8447
316 Harboard St., Toronto

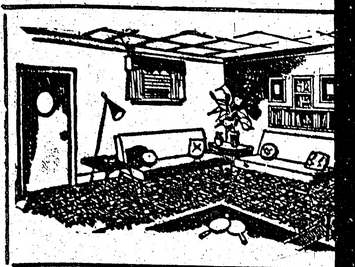

ARMANDS
Pieņem studentus
KLAVIERU STUNDAS
- Konservātorijas kurss
- Praktiskās spēles kurss (mūzika savam priekam)
- Modernā - populārā mūzika
- Pieaugušo kurss

58 ROWOOD AVE., (Yonge & Lawrence)

„LITTLE RIGA" DEL... VE...
343 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel.
MŪSU SPECIALITĀTE
- VIESĪBU GALDI, AUKSTĀS BUFETES.
- AUKSTO UZKOŽAMO PLATES kok...
- DAŽĀDU SALATU IZVĒLE uz pasū... (WALDORF, OLIVJE, SRIMPU — SPA...

VIJA KRA...

Jūs ietaupīsit naudu...

Alfred STIKU... Rea...
...uzticamiem pakalpo... nekustamu īpašu...
HU 1-0431. ...
189 BALLIOL ST., ...

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Iggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā ...
Speciālists iekšķigās, sleviešu un venerišķā...
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-...
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no ...

ZIGFRĪDS ART POTTER...
ZIGFRĪDS JURŠEV...
KERAMIKAS DARBNĪCA - SA...
2425A BLOOR ST., W., TORONTO. TE...
viena tramvaja pietura rietumos no La...
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAM...
LIETIŠĶĀS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJ...
- Turpat dabūjami BILŽU LOGA...

MĀKSLAS S...
CREST FL...
567 Mt. Pleasant ...
kūs Crest teātri...
Piedāvā:
- Visskaistākos u... ziedus — griezt... tojumus un tro...

Pasūtinājumus pieņ...
HU 7-04...
Pāri ziediem lielā i...
LATVJU GLEZNOTĀJU ORIĢ...
nesaistošai apskatei un iegādei

LATVIJAS AMERIKĀ
MOD...
SPIES...
TOR...
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTĪ...
- LAULĪBU un JESVĒTĪBU IELŪGUMU ...
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJAD...
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIN...
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS...
- VESTUĻU VEIDLAPAS, A... u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, T... ONT., CANADA. TEL.: ...
Pasūtinājumus lūdzam nodot laik...

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

K. Ieviņš — MEDULĀJS	4.00
A. Niedra — BULVĀRU ČIGĀNI	3.60
R. Bangerskis — MANA MŪŽA ATMIŅAS IV d.	6.00
F. E. Sīlamuņ — KALPONE SILIJA	3.60
V. Kārkliņš — ZELTA ZVANS	4.50
E. M. Remarks — RIETUMU FRONTE BEZ PĀRMAIŅĀM	3.00
Ad. Silde — VAŽU RĀVEJI	2.80
Ad. fon Chamisso — PĒTERA SLEMĪLA BRĪNUMAIŅAIS STĀSTS	5.20
E. Ādamsons — RAKSTI I—II kompl.	13.80
J. Vītols — 200 LATV. TAUTAS DZIESMAS	12.00
J. Sirmanis — ALBERTA CILPAS PIEDZĪVOJUMI	2.80
Dr. arch. E. R. Laube RAKSTI PAR ARCHITEKTŪRU	6.50
K. Grāmatnieks — DZINTARA KRASTĀ	4.00
E. Birznieks - Upītis — PASTARIŅS DZĪVE	2.80

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, Canada.

AKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW, 9 istabu dubultķieģeļu, divu dzīvokļu māja. Divas vannas istabas, divas virtuves, ūdens - eļļas apkure. Garāža. Kopīgā cena $13.500,-.

ĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ ĪJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ

TODD LTD.

L ESTATE

ekustamu īpašumu pirkšanas un pārrojs Hamiltonā.

T., E., HAMILTON.

A 8-6336. VALDIS TUKLERS.

L. LĪDUMA

ĻAS UN DELIKATEŠU VEIKALS,
RONCESVALLES AVE., TORONTO.

UN ZĀVĒTA GAĻA. ● VISAS EIROPĀ PAZĪSESU ŠĶIRNES. ● MĀJPUTNI. ● BAGĀTĪGĀ IZLĒ DELIKATESES UN UZGRIEŽAMIE.

LE 2-8762. Veikaliem parastā atlaide.

GAN VĒL ŠODIEN IR VESELS?

u saimnieciskā brīnuma ēnas puses

E NO RIETUMVĀCIJAS BUNDESREPUBLIKAS

gadiem mana kaimeklēja darbu, lai pelnītu kopīgiem n izdevumiem, jo s vien iznāca par ja nodomājusi strāus mēnešus, kamēr as jaunās mēbeles. Kad mēbeles bija kaimiņiene darbu ai blakus ienākumu zēja.

a, un ar gadiem rasības. Kaimiņieeklēja darbu viņai uzņēmumā: „Mūsu ģājušajos piecos gavērties. Tani nav vesela cilvēka. pilni dažādām du pilienu pudeliņ medikamentiem. etes un pilienu punkabatās, lai vajaā ieņemtu pa ripim. Ģenerāldireksirdi. Laudis stāšī menedžera slitāpat kā ģenerākrusts. Prokuvīgās braukāšanās saslimis ar hemotāres tik nervoām nemaz nevar tālāk, un tā tālāk." Rietumvācijas uzrunā gandrīz vai pām. Savstarpēji s kaites. Savstarpar pretlidzekēm, pilieniem. Ja kļ paliek iespaids, tundesrepublikās limi.

publikāņu avīzes m padomiem veanai vai atgūšao un televizijas dzīvotājiem šinī daudz dažādu u pat tā, ka pasirdīgi noprasa: gs, bet kāpēc jūs šīs zāles? Tās zat, avīžu ieteikš ārstam pagrūta numuru.

ilgāk" ir popumvācijas bunkurš gan nesvara atbrīvocigākais ir pastāsta par tabmas, lai nokrisu tik ilgi rij šīs kamēr slaiduma e „vai nu sabogūts bezmiegs jaunām tableis padomā, ka ru „nodzīt" var, ojas uzturvielu ilē. Taču ierocības brīnuma

m labs piemērs aimiņiene. Nu b strādāt tikai u viņa grīb pelēr sapelnīts būs ētu nopirkt visu kaimiņu dzīvok-

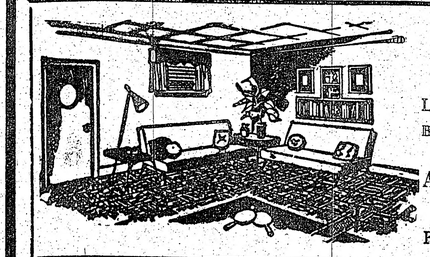

GRĪDU — GRIESTU — SIENU
TILES
LINOLEJI — TEPIĶI — KRĀSAS
Bezmaksas piegāde un aprēķini — Informācija latviešu valodā
ASPHALT SERVICES LTD.,
702 WESTON RD.
RO 9-4734 TORONTO RO 9-4154

ARMANDS KRŪMKOKS

Pieņem studentus rudens semestrim

KLAVIEŖU STUNDAS
- Konservātorijas kurss
- Praktiskās spēles kurss (mūzika savam priekam)
- Modernā - populārā mūzika
- Pieaugušo kurss

AKORDEONA STUNDAS
- Iesācēju kurss (aizdod par brīvu us 8 nedēļām akordeonu)
- Vispārējs kurss
- Modernā - populārā mūzika

58 BOWOOD AVE., (Yonge & Lawrence), TORONTO. INFORMĀCIJA: HU 1-5577.

,LITTLE RIGA' DELIKATEŠU VEIKALS,

343 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 4-8974.

MŪSU SPECIALITĀTE
- VIESĪBU GALDI, AUKSTĀS BUFETES.
- AUKSTO UZKOŽAMO PLĀTES kokteiļu partijām.
- DAŽĀDU SALĀTU IZVĒLE uz pasūtinājumu — (WALDORF, OLIVJE, ŠRIMPU — SPARĢEĻU u. c.)

VIJA KRAUJIŅA.

Jūs ietaupīsit naudu un laiku ar
Alfred STIKUTS Real Estate
uzticamiem pakalpojumiem Jūsu nekustamu īpašumu iegādē.
HU 1-0431. HU 1-7103.
189 BALLIOL ST., TORONTO 7.

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķigās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā

ZIGFRĪDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.

Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMUS.

● Turpat dabūjami BILŽU LOGĀTI. ●

MĀKSLAS SALONS
CREST FLORISTS
567 Mt. Pleasant Rd. — blakus Crest teātrim, Toronto.
Piedāvā:
- Visskaistākos un vissvaigākos ziedus — grieztus, ziedu sakārtojumus un tropiskus stādus.

Pasūtinājumus pieņem pa tālruni
HU 7-0491.
Pāri ziediem lielā izvēlē
LATVJU GLEZNOTĀJU ORIĢINĀLDARBI nesaistošai apskatei un iegādei pēc vēlēšanās.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ
SPIESTUVE TORONTO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792,
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

VAJADZĪGA MEITENE pie mājas darbiem.
Atsevišķa istaba ar vannas istabu, moderna māja.
Zvanīt HU 3-3814, Toronto.

ADĪTĀJA PIEŅEM PASŪTINĀJUMUS.
HO 1-8610, Toronto.

V. KUČĀNS, kungu drēbnieks,
120 FERRIER AVE., TORONTO, (pie Danforth un Pape Ave.).
Tel. HO 1-8691.

Bloor - Runnymede raj.
IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu vieniniecei. Tuvu satiksmei. Zvanīt pēc pl. 5 vakarā, sestdien un svētdien visu dienu.
RO 7-0972, Toronto.

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no
DR. OETKER

Klusā mājā IZDODAMS nemēbelēts DZĪVOKLIS — 2-3 istabas un virtuve, kā arī viena mēbelēta vai nemēbelēta ISTABA par nepilnas stundas pakalpojumiem dienā. Uz vēlēšanos garāža. Tuvu satiksmei, veikaliem, pilsētas centram. Zvanīt pēc pl. 6 vak. HO 6-1481.

Broadview- Danforth raj.
IZĪRĒJAMAS
1—2 nemēbelētas istabas ar virtuvi. Garāža. TV antena.
Zvanīt HO 5-2126, Toronto.

Queen - Coxwell rajonā
IZĪRĒJAMA
MĒBELĒTA ISTABA vieninieķam.
Zvanīt HO 6-1386, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

†

Piepeši un negaidot aizgājis mūžībā mūsu nodaļas biedrs un bijušais valdes loceklis, jaunatnes pulciņa „Dzirkstele" biedrs - veicinātājs, skautu un gaidu vienības vecāku padomes loceklis

KĀRLIS VĪTOLS

dzimis 1909. g. 28. maijā Latvijā, Kursīšu pag. „Subros", miris traģiskā nāvē š. g. 3. septembrī Niagarā.

Par viņu skumst:
DV NIAGARAS NODAĻAS SAIME,
JAUNATNES PULC. „DZIRKSTELE",
SAULKRASTU GAIDU UN
5. JELGAVAS SKAUTU VIENĪBAS.

Augšā aiz zvaigznēm,
Tur tiksies reiz mīļi tie,
Kas šeit pasaulē šķirušies bij.

†

Mūžīgā Dievā aicināti, no mums šķirušies: š. g. 2. septembrī — draudzes revīzijas komisijas priekšsēdis

JĀNIS VEISMANIS,

dzimis 1899. gada 3. martā Biržu pagastā.
Š. g. 3. septembrī — dāmu komitejas locekle
ZELMA FELDMANIS dzim. BĒRZIŅŠ,

dzimusi 1901. gada 20. oktobrī Doles pagastā.

Savus darbiniekus pateicīgā piemiņā paturēs
MONTREĀLAS LATVIEŠU TRĪSVIENĪBAS EV. LUT. DRAUDZE.

Turiet drošu prātu, es pasauli esmu uzvarējis! Jāņa ev. 16, 33.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKA

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Svētdien, 11. septembrī, draudzes rudens darbības sākums. Betlemes baznīcā dievkalpojumi pēcpusdienās parasti plkst. 3. 11. septembrī māc. R. Zariņš, svētdienas skolas piedalīšanās, solo priekšnesumi, dāmu komitejas grāmatu galds;
pl. 9.15 Bronkšā, Sv Toma baznīcā, māc. A. Ozols;
pl. 1 dienā Friportā, Kristus baznīcā, māc. O. Gulbis;
pl. 5.15 Džamaikā, Mūsu Pestītāja baznīcā dievkalpojums.
Visos dievkalpojumos aicināti bērni un skolēni līdz ar vecākiem.
Svētdien, 25. septembrī, Betlemes baznīcā svinīgs dievkalpojums ar prof. Dr. L. Bērziņa piedalīšanos; pēc tam profesora godināšana — 90 gadu jubilejā; dziedās Longailendas sieviešu ansamblis diriģenta Roberta Baloža vadībā, soliste Ilga Muntere, soprāns, aktrise Austra Šteinberga-Nāruna, ērģelnieks Bruno Skulte; kafijas galds.

DETROITA

Mācītājs Valters Liventāls, 12682 Montevista, Detroit 38, Mich.

Detroitas ev. - lut. latv. Kristus draudze.

Detroitas sv.-lut. latv. Kristus dr. dievkalpojums svētdien, 11. sept., pl. 2 p.p. Sv. Marka b-cā. 1045 E. Grand Blvd. Prāv. A. Skrodelis.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand St.

Svētdien, 11. septembrī, pl. 11 rītā dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds. Sākot ar septembra mēnesi, dievkalpojumi sākas pl. 11 rītā.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, plkst. 10,00 rītā, draudzes baznīcā, 1701 N. Richmond ielā. Māc. G. Straumanis.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi ik svētdienas, pl. 10,30 no rīta Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave, Maywood.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave. Belwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katrā svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 44619.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind. reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMVA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St. tel. 4-8255.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E. Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 10 no rīta un 4. svētdienā Trisvienības baznīcā pl. 2 p.p. bērniem pl. 1.15 p.p.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trisvienības baznīcā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Detroitas St. Paula latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek Dievnamā, 3152 S. 24th Ave.

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. Kristus draudzes dievkalpojumi draudzes baznīcā, 1900 W. Washington ielā katru svētdienu, pl. 1.30 dienā. Draudzes svētdienas skola pl. 1.00 dienā. Jaunatnes stunda pl. 3.00 dienā. Māc. J. Meisters.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 427 Van Norman St., Port Arthur, Ont., tel. 40302

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1562.

Svētdien, 11. septembrī, pl. 11 — dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.
Svētdien, 18. septembrī, pl. 3 p.p. dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.
Svētdien, 25. septembrī, pl. 11 dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.

KIČENERĀ

Svētdien, 11. septembrī, pl. 4 p.p., dievkalpojums. Māc. A. Cops.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510

11. septembrī, plkst. 2 p. p. dievkalpojms Sv. Jāņa baznīcā.
18. septembrī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums un Svētdienas skola Trisvienības baznīcā.
25. septembrī, plkst. 2 p. p. dievkalpijums un Svētdienas skola Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

11. septembrī, plkst 2.30 p. p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.
25. septembrī, plkst. 2.30 p. p. Plaujas svētku dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Tūlīt pēc dievkalpojuma, apm. plkst. 3.30 draudzes vakars baznīcas zālē.

Bramptonā Latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums: 18. septembrī, plkst. 1.30 p. p. Grace United baznīcā.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trisvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Svētdien, 11. septembrī, plkst. 5,30 vakarā, apvienots bērnu, jaunatnes un pieaugušo dievkalpojums.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

Māc. J. Praulips, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev.-lut. draudzē dievkalpojums 11. sept. pl. 1.30 Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

Sv. Katarines latviešu ev. - lut. draudzē 18. septembrī, plkst. 3,30 p.p., dievkalpojums, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

EDMONTONA

Māc. Elmārs Caune (10990 - 125 St. Tālr.: HU 8-1693, Edmonton, Alta).

Norandā. Norandas latviešu draudzē dievkalpojums svētdien, 18. septembrī, pl. 4 p.p., United Church baznīcā. Prāv. A. Skrodelis.

Virdžinijtaunā. Virdžinijtaunas latviešu draudzē dievkalpojums svētdien, 18. septembrī, pl. 12 d., vietējā anglikāņu baznīcā. Prāv. A. Skrodelis.

VINIPEGA

Latviešu Sv. Krusta draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Lūkasa baznīcā, Hartford un McGregor ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Ģ. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 8, Ontario. Tel. RE 3-3906

MONTREĀLĀ

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 1-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

Māc. Arturs Voitkus,

Dievkalpojumi notiek Jāņa ev. - lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave., (pie Monkland Ave.). Draudzes nams, kanceleja un māc. dzīvoklis — 3438 Rosedale Ave., tālr. HU 9-3224.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pietura tuvumā. Svētdienu rītos, pl 10.45—11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu; viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs Tel. AM 1-4218.

MOONLITE VILLA

PIE BALSAMA EZERA

ROSEDALE, Ont., Kanadā
Tel.: Burnt River 16, Ring 31

SĀKOT AR 10. SEPTEMBRI atvērta tikai nedēļas nogalēs makšķerniekiem un dabas mīļotājiem.

LABA ATPŪTAS VIETA ● PELDĒŠANAS
SAULOŠANĀS ● LIELISKA MAKŠĶERĒŠANA

Laipni lūdz:
M. VESTFĀLE, E. BALIŅŠ un K. MĀJORS

Cook Funeral Home
721 Bloor St., W., Toronto. LE 6-2245

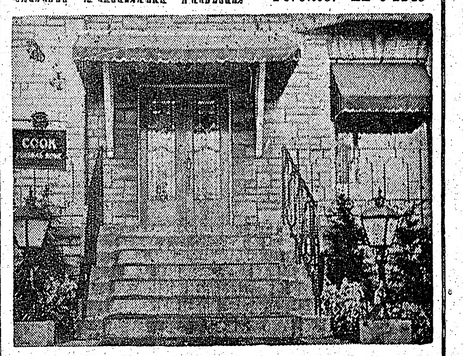

COOK APBEDĪŠANAS BIROJS
721 Bloor St., W. (pie Christie). LE 6-2245
MODERNA KAPLĪCA AR ĒRGEĻU PAVADĪJUMA IESPĒJĀM. IZVADĪŠANAS CEREMONIJAS IZKĀRTO PĒC
F. Cook — vad.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

Frizieris
PAULIS STRAZDIŅŠ,
292 DUNDAS ST., W.,
(pie Mc Caul), TORONTO
JOE MAN'S BARBER SHOP,
atvērts ik dienas, izņemot trešdienas, kad slēgts.

REALTOR
BĒRZIŅŠ
Realty Limited

Nekustami īpašumi pārdošanā: mājas, veikali, farmas, apbūves gabali u. c.

Apdrošināšana — apdrošina auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes, slimības u. c.

Obligācijas — obligāciju un aizdevumu sagāde u. c.

Notārs — līgumi, tulkojumi, notāriāli apstiprinājumi u. c.

LE. 4-8447
316 Harboard St.,
Toronto

A. E. LE PAGE
LIMITED REALTORS
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD
982 DANFORTH AVE., TORONTO, HO 5-7527
Pārstāvis Konst. KĀRKLIŅŠ
Birojā: HO 5-7527 Mājās: HO. 6-5024

ĪPAŠUMI UN VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS

BROADVIEW - GERRARD, 7 istabu dubultķieģeļu māja, ūdens - eļļas apkure. Plaša, moderna virtuve. Viena trīsdaļīga un viena divdaļīga vannas istaba. Māja labi uzturēta. Cena $9.500,-

EGLINTON - MOUNT PLEASANT, 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja. Ūdens - eļļas apkure. Divas modernas virtuves, vannas istaba. Privāts iebraucamais ceļš un garāža. Izdevīga obligācija. Cena $16.900.-.

MORTIMER - COXWELL, 5 istabu atsevišķs moderns bangalovs, eļļas apkure. Moderna virtuve, vannas istaba. Privāts iebraucamais ceļš un garāža. Izbūvēta atpūtas telpa pagrabā. Iemaksa $3.500,-.

Sagādājam izstrūkstošo naudu iemaksām par zemiem procentiem.

ERNAS OŠIŅAS-BĒRZIŅAS
KLASISNĀ BALETA STUDIJA
atsāk dasbību ar 12. septembri.
AUDZĒKŅU PIETEIKŠANĀS PA TĀLRUNI RO 6-7904, vai
Sv. Andreja baznīcas zālē, 117 Carlton St., TORONTO.

ILS ATSĀK DARBĪBU

Kad pirms vairākiem mēnešiem no sava amata pēkšņi atteicās Indiānas latviešu biedrības sporta kopas (ILS) ilggadējais priekšnieks Kārlis Meiers, vietējās DV apvienības paspārnē nodibinot jaunu — Indiānapoles DV sporta kopu, bija sagaidāms, ka ILS pēdējos gados jau stipri sašķobījušies pamati sagrūs pavisam. Tā arī notika — kopas darbība apstājās, pārtrūka visi sakari ar ASV vidējo valstu latviešu sporta pārvaldi, un pārvaldes 1. jūlijā izziņotajā ASV vidējo valstu latviešu sporta kopu sarakstā ILS vairs nebija pieminēta!

Taču nesen, 24. augustā, grupa ILS vēl aktīvo sportistu un interesentu pulcējās Indiānas latviešu biedrības telpās ILS gadskārtējai pilnsapulcei, kuŗā nolēma, ka kopas darbība turpināma. Nākošajam darbības gadam jaunajā valdē ievēlēja Juri Ozolu (kopas priekšnieks), Andreju Sorenu (priekšnieka vietnieks), Rasum Kārkliņu (sekretāre), Juri Dzelzīti (kasieris) un Andreju Rozīti (biedrzinis, mantzinis). Nō kopas iepriekšējās valdes par jaunu ievēlēja R. Kārkliņu un J. Dzelzīti: pārējie trīs locekļi valdē ir pirmoreiz. G. G.

LATVIETE UZVAR OLIMPIĀDĒ.

Romas olimpiādē šķēpa mešanā slevietēm uzvarējusi latviete Elvīra Ozoliņa, kas startēja kā Padomju Savienības sportiste. Viņa aizmeta šķēpu 183 pēdas 8 collas tālu, kas ir Olimpiādes rekords. Vecais rekords arī piederēja latvietei — Inesei Jaunzemei, kas, pārstāvot Pad. Savienību 1956. g. olimpiādē, aizmeta šķēpu 176 pēdas 8½ collas.

KRIEVU AĢENTI KONGO

NO DROŠĀM SLĒPTUVĒM TIE VADA JAUKŠANAS DARBUS

(mo) Kaut arī stāvoklis jaunajā Kongo republikā no dienas dienā kļūst nepārskatāmāks un jaunās republikas galva jau piedzīvojis pirmās politiķa tiešās ugunskristības — pret sevi vērstu atentātu, nav jāšaubās par turienes tālāko politisko attīstību, jo kā no Leopoldvilles saņemtā informācija liecina, jau pirmajā neatkarības dienā Kongo ieradušies krievu aģenti, kuŗi tagad no drošām slēptuvēm vada politiskās situācijas jaukšanas darbu.

Beļģu gaisa sabiedrības „Sabena" direktors jau jūlija sākumā uz Briseli bija nosūtījis savus novērojumus par krievu aģentu ierašanos Kongo, bet divainā kārtā tiem līdz pat pēdējām dienām nav tikusi piešķirta ticamība. Tikai tagad, rūpīgi izvērtējot Kongo notikumus un komplektējot slepenā dienesta ziņojumus, izrādās, ka tieši šim apstākļim bijusi ievērojama loma pašreizējos Kongo nemieros.

Kā ziņotājs vēstī, naktī no 30. jūnija uz 1. jūliju Leopoldvillei tuvumā esošajā lidlaukā esot nolaidusies krievu „Iljušin" tipa lidmašīna. Tā esot palikusi lidlauka malā un apkalpe paskaidrojusi, ka pēc 24 stundām tā lidlauku atkal atstāšot. Mašīnas pasažieri esot palikuši mašīnā un tur arī ieņēmuši maltītes.

Pēc ticamas informācijas pasažieru starpā bijuši 20 kongolēziešī, kas Prāgā absolvējuši divgadīgo aģentu skolu. Drīz pēc nolaišanās lidlaukā ieradušās 11 jaunās Kongo republikas ievērojamas politiskās personas, kas visi pieredējuši pie Lumumbas politiskajām aprindām. Agrā rītā iepraucēji pa maziem blakus vārtiem izvadīti no lidlauka, kur tos sagaidījušas automašīnas nogādāšanai uz Stanleju.

Muitas un pasu kontrolē tiešs iekšlietu ministrijas un policijas šefa pārstāvis raudzījies, lai negadītos nekādi sarežģījumi. Par komūnistu aģentu tālākajām gaitām ziņu trūkst, bet tās apliecina pašreizējā politiskā attīstība un nemieri.

VAI KRIEVU ASTRONAUTI JAU CEĻĀ?

Sav. Valstu zinātnieki domā, ka pirmais padomju astronauts pasaules telpas ceļojumā varētu doties jau pirms 1960. gada beigām.

VAŠINGTONĀ. Trīs dažādas galvas, trīs dažādas domas. Sav. Valstu Tautas pārstāvju nama deputāts Bruks-zina stāstīt, ka pēc viņa informācijas pirmais padomju astronauts pasaules telpā dosies vēl pirms šī gada beigām. Kāds padomju zinātniskā žurnāls saviem lasītājiem uzsver, ka Padomju Savienība cilvēku pasaules telpā sūtīs jau pavisam drīz. Mazliet skeptiskāks par pirmiem diviem ir Padomju Savienības zinātņu akadēmijas profesors Topcevs, kas paskaidro, ka pirms cilvēka nosūtīšanas pasaules telpā padomju zinātniekiem vēl jāpaveic vairāki pārbaudes mēģinājumi, kuŗu nepieciešamība radusies sakarā ar neseno krievu suņu un peļu lidojumu septiņpadsmitkārtējā riņķojumā ap zemes lodi. Lai gan padomju zinātniekiem visus dzīvniekus atkal izdevās atgūt, dzīvus un, acīmredzot pie labas veselības, eksperimenta rezultātā tomēr ir kaut kas tāds, kas profesoram Topcevam liek šaubīties par tūlītēju cilvēka lidojumu pasaules telpā. Lai gan klīst baumas, ka pasaules telpas lidojumos bojā gājuši jau vairāki padomju astronauti, Padomju Savienības oficiālā nostāja pasaules acu priekšā ir, ka padomju zinātnieki neriskēs ar cilvēka dzīvību tikmēr, kamēr nebūs pilnīgi skaidrs, ka viņam pēc sava lidojuma ir drošas cerības atgriezties uz zemes dzīvam.

Savas trīs dienu vizītes laikā Somijas galvaspilsētā Chruščevs kādam somu strādniekam izteicies, ka jau visdrīzākā nākotnē gaisā parādīsies jauns padomju satelits, kas būs tik liels kā vesels vilciens. Chruščevs pastāstīja, ka jaunais satelits būšot vismaz 60 tonnu smags, tātad lielākais un smagākais, ko cilvēks līdz šim ievadījis pasaules telpā.

Zilonis atņēmis medniekam šauteni

Pavisam nelabi Afrikas, Nairobi apkārtnes mežos nesen ir klājies kādam ziloņu medniekam Manuelam Nunesam. Atgriežoties no nesekmīgām medībām, šiš svētdienas mednieks uzdūries vairākiem ziloņiem. Pirms Manuels varējis sākt rīkoties ar iespaidīga kalibra šaujamo, kāds zilonis viņam uzbrucis, nogāzis to zemē un ievainojis. Par tiro brīnumu ziloņi mednieku nav samīdījuši biezputrā, bet uzvarošais zilonis paņēmis snuki mednieka šauteni un līdz ar citiem ziloņiem taurēdams pazudis zaļajā ziloņu valstībā. Šautene vēl nav atrasta . . .

MĀJU ĪPAŠNIEKI, SAGĀDĀJU
1-ās un 2-ās
OBLIGĀCIJAS
Visizdevīgākie maksāšanas noteikumi.
Nesaistoša informācija, ME 3-8305, Toronto.
V. LIEPIŅŠ,
PIRMAIS LATVIEŠU OBLIGĀCIJU BIROJS TORONTO.

SPORTA SACĪKSTES DV SVĒTKOS KLĪVLENDĀ

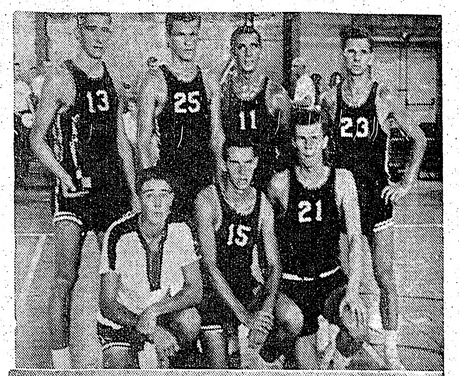

Pa kr. augšā: Hamiltonas DV volejbola komanda Sparta ASV Vanagu volejbolistus uzvarēja divos setos. Pa labi augšā: ASV basketbola komanda uzvarēja ar 79:75. Apakšā: Nujorkas latviešu futbolisti pieveica torontiešus ar 1:0.
A. Kalniņa uzņēmumi.

ILZE UN JĀNIS ROMĀ

Kā bronzas figūra ar spēcīgām rokām, atbalstīta uz spēka pilnām kājām, kuŗu satur slaida vizmojoša muskulatūra, ir pirmais ārējais iespaids, kāds rodas no mūsu Jāņa Konrada. Arī viņa māsa, kautrīgā Ilze, no kādreizējās sīkās meitenes pārvērtusies par atlētisku figūru. Par abiem viņu ceļa somā uz Romas olimpiskām spēlēm atradās 13 pasaules rekordi peldēšanā. Peldēšanas sporta vēsture nevar uzrādīt otrus tik panākumiem bagātus sportistus, raksta pazistamākie sporta žurnālisti. No šiem 13 — 7 pieder pašam Jānim un 6 viņa māsai.

Ilze šogad koncentrējusies distancēm, sākot ar 200 līdz 1.500 metriem, bet brālis — sākot ar 400 līdz 1.500 metriem. Ilzes pasaules rekords 400 metru distancē ir par 18,8 sekundēm labāks par slavenā Veismillera sasniegumu 1924. gada Olimpiādē.

Ilze un Jānis Konradi dodas uz treniņiem.

Pēdējos četros gados abi treniņos nopeldējuši ap 6.000 jūdžu. Šis skaitlis runā pats par sevi, kāda uzņēmība ir vajadzīga, lai sasniegtu pasaules labākos rezultātus. Kad Konradu vārds pārskrēja ASV, drīz pēc tam Sidnejā ieradās amerikāņu antrepreneŗs L. Leavits, kas nekavējoši piedāvāja vilinošus līgumus, bet Konradu ģimene tos noraidīja. Amatieŗu sports bija un palika viņu sirds lieta.

Šādos apstākļos auguši vai visi ievērojamākie Austrālijas atlēti. Arī pati Austrālija ar saviem konservatīviem likumiem ir pateiciga zeme šādai attīstībai. Tā, piemēram, divi miljonu iedzīvotāju Sidnejā ir tikai 3 naktsloki. Tā jaunatne dabīgi pasargāta no „sāņceļiem". Nakstlokālu vietā Sidneja toties pārpilna peldbaseiniem un sporta laukumiem. Tāču ne visiem, kas ar sportu nodarbojas, lemts izveidoties par pasaules ievērojamākiem sportistiem. Par tādiem kļūst tikai tie, kas mērķtiecīgi respektē spartiskus ikdienas treniņus un atteikšanos no blakus apstākļiem un aizraušanos ar visu, kas notiek sporta laukumos. Citiem vārdiem, uzvaras auglus saņem tie, kas speciālizējušies vienā nozarē un nav skrējuši pakaļ diviem zaķiem.

Savās sporta gaitās Konradi ir padisciplīnas labākie paraugi, kas, paliekot pie nospraustā mērķa, varonīgi sasnieguši rezultātus, ko šobrīd apbrīno visa sportiskā pasaule.

Astoņu gadu vecumā, 1950. gadā, Jānis vieglā formā sasirgst ar polio. Lai atgūtu muskuļu darbību, viņš ar Ilzi pirmoreiz sāk vingrināties peldēšanā. Viņu mājas no peldbaseina atrodas pusotras jūdzes. Kādā dienā, kā stāsta treneris Talbots, pie viņa pienāk mazais Jānis un aprasās, vai viņš nevarētu viņus apmācit peldēšonā. Katrs maksā 60 dolaru par sezonas sešiem mēnešiem un uzsāk terniņus, divreiz dienā.

Tai laikā Jānis ir 11 g. v un Ilze — 9 g. v., Zēnam ir izturība un dabiskais peldēšanas ritms roku vēziens, bet nav ātruma. Trauslajai Ilzei nav izturības, bet ir savukārt ātrums. Viņa pat nevar pārpeldēt mazo peldbaseinu. Treneris vispirms panāk viņu svara pieaugumu. Ilze ūdenī bieži apaukstējas un sirgst ar kaulu infekciju. Bet drīz abu ķermeņi norūdās kā tērauds smēdē.

Pēc 8 gadu neatlaidības, Konradi pirmoreiz uzrāda ievērojamu progresu, un divās nedēļās uzstāda astoņus pasalues rekordus. Jaunas sporta zvaigznes bija dzimušas. Viņu sekmēm nav nekādas maģiskas formulas. Ir tikai vienmuļš darbs un vēlreiz darbs. Abu viņu stilos nav nekā sensācionāli jauna. Astoņos gagos ir panākta spēciga roku un kāju darbības kombinācija.

Skolas laikā treniņi sākas jau pl. sešos no rīta. Konradi tad ceļas augšā jau 5.30 un pēc brokastīm ar diviņteniem nokļūst nodarbību vietā. Treniņi ilgst divas stundas, tad mājup, un deviņos viņi ir jau skolā. Pēc skolas viņi atkal trenējas divi stundas, bet pēc tam seko mācības un atpūta. Normālos apstākļos Jānis dienā nopeld sešas jūdzes, bet Ilze četras. Medicīniskās pārbaudēs atklājās, ka Jāņa plaušu tilpums ir trīskārtīgi lielāks nekā viņa caurmēra vecuma zēniem, bet Ilzei sirdsdarbība ir spēcīgāka kā 20 g. v. jaunekļiem. Sasniegušiem šādu fizisku gatavību, vieņiem peldēšana ir nepieciešamība, kā daļa no uztura.

Romas olimpiādē Jāņa cerības bija, ka viņš varētu pretendēt uz trijām zelta medaļām — 400 m, 1.500 m un 800 metru stafetē. Ilzei bija cerības uz divām zelta medaļām — 400 m un 400 metru stafetē. Viņas spējas vairāk izpaužas garākās distancēs, bet tās nav Olimpiādes programmā. Visideālāk Olimpiādes programmą atbilst Jāņa spējām.

Pēc treneŗa iesaktiem, pašreiz pasaulē neesot otras līdzīgas sportistes, kas spētu to, ko Ilze. Uz TV ekrāna 100 m priekšpeldējumā bija redzama piedaloties arī Ilze, bet uzvarēja pašreiz spēcīgākā Austrālijas simtmetriniece D. Frēzere ar jaunu olimpisko rekordu. Ilze izcēlās ar perfektu startu un zibenīgu apgriezienu peldbaseinā. bet kapitulēja ātrākām peldētājām par nedaudz sekundēm.

Kā jau ziņojām, Jānis Konrads 1500 m peldējumā Romā ieguva zelta medaļu.

A. Kalniņš.

OZOLCELMS ŠOGAD NEPELDĒS

Kanadas nacionālās izstādes laikā vajadzēja notikt Tālivalža Ozolcelma maratonpeldējumam pāri Ontario ezeram.

Priekšdarbu uzsākšana 32 jūdžu garās distances veikšanai ielga, jo grūti bija samekļēt kādu saimniecisku uzņēmuma īpašnieku, kas vēlētos peldēšanu finanma. Beidzot sponsoru izdevās atrast — Toronto transportuzņēmuma Baltic Movers īpašnieku S. Vasarāju. Saliga motorkuģi un aiŗu laivu, kas Ozolcelmu pavadītu, noorganizēja apkalpes — airētājus un ēdinātājus, lai Ozolcelms, jeb kā viņu latviešu sportisti sauc — Bums, 20 stundu uzturoties ūdenī, regulāri saņemtu piemērotas un pilnvērtīgas maltītes. Par ēdiena devām un kaloriju daudzumu peldējuma organizētāji konsultējās ar Dr. Šultmani.

Rūpīgi pētot meteoroloģiskās stacijas ziņojumus, piemērotākais laiks startam likās pagājušā svētdiena, jo pirms tam vairākas dienas no vietas pūta 15-17 jūdžu stiprs ziemeļu vējš, kas, pārpeldot ezeru no ASV uz Kanadas krastu, raditu nepārvaramus šķēršļus ne vien peldētājam, bet arī airētājiem, kuriem visu laiku būtu jācīnās ar viļņiem un pretvēju.

Svētdienas rītā pavadoņus iztraucēja tālruņa zvans, kas vēstīja, ka izbraukšana uz ASV krastu notiks plkst. 4 p.p. un starts no turienes sāksies plkst. 8 vakarā, lai Bums Kanadas krastā varētu izkāpt ap plkst. 4 pirmdienas pēcpusdienā, kad izstādes laikā (Strādnieku dienā) šeit laužu saplūdums ir vislielākais. Organizētāji vēlreiz izbrauca pie ezera, lai pārliecinātos par starta iespēju. Ezers bija rāms un ūdens temperatūra 69 gradi F. Likās, izdevīgākā diena ir pienākusi. Bet no meteoroloģiskās stacijas atkal pienāca nelabvēligas vēstis — vējš pieņemas un atkal pūtīs no ziemeļiem. Otra sliktā ziņa pienāca no pavadkuģa kapteiņa: ja svētdien nevar izbraukt, kuģis ilgāk negaidīs, jo tam sarunāti vēl citi braucieni. Tas satrieca arī cerības pārbraukt ezeru un sagaidīt izdevīgākus apstākļus startam otrā krastā.

Meteoroloģiskās stacijas vēstījums tiešām īstenojās — pirmdien ezers bija kļuvis atkal nemierīgs un tā līmenis atgādināja uzartu tīrumu ar baltām putām viļņu galotnēs. Ozolcelms ar noskumušajiem pavadoņiem atkal bija ezerā. Pēc vairāk kā stundas ilga peldējuma, viņš ar spēcīgiem vēzieniem, kā milzu krabis izpeldēja krastā un, nosusinājis savus bronzas krāsas muskuļus, atzina, ka ūdens temperatūra peldēšanai piemērota, bet veikt garo distanci pāri ezeram, visu laiku cīnoties ar sakultajiem viļņiem, gandrīz neiespējami.

No ezermalas Ozolcelms ar peldējuma organizētājiem ierādās pie sponsora S. Vasarāja, lai paziņotu nepatikamo vēsti, ka maratonpeldējums atliekams uz nākamo gadu, kad organizēšanas darbi iesākami daudz agrāk, lai ezeru varētu pārpeldēt jau augusta mēneša otrā pusē, nenogaidot tik vēlu, kā šogad — septembŗa sākumu, jo ar 15. septembri ezeru pārpeldēt nav vairs iespējams nekādos apstākļos. S. Vasarājs tam pievienojās un veltīja mūsu maratonistam dažus sirsnīgus uzmundrinātājus vārdus, beigās vēl piezīmējot, ka viņš jūtoties ļoti pagodināts, ka organizētāji griezušies tieši pie viņa, jo Toronto darbojas vēl daudzi citi, spēcīgāki latviešu saimnieciskie uzņēmumi un vecākas latviešu firmas.

Vasarājs saskaitījis pāri par 100 tālruņa zvanu savā privātā dzīvoklī pagājušās nedēļas nogalē, kad Toronto tautieši apjautājušies un interesējušies par starta sākumu. Latvieši zvanījuši uz Toronto pat no Klīvlendas, kur tanī laikā risinājās lielie Daugavas Vanagu svētki, un apjautājušies, „cik tālu ir Bums?" Daži no Klīvlendas zvanījuši arī uz Bafalo.

APKĀRT ZEMES LODEI

Sienāžu briesmas pieņēmušas tik plašus apmērus, ka AN nodibinājušas īpašu komisiju, paredzot 6-gadīgu darbības plānu un atvēlot 3,8 milj. dolaru.

Dzelzsrūdas atradeni uzgājuši amerikāņu - japāņu komisija 200 jūdžu no jūrmalas Gvinejas kalnājos, pie Nimbas. Lēš, ka atradenēs esot vismaz 25 miljardu tonnu rūdas. Līdz ar to tā ir vislielākā dzelzsrūdas krātuve pasaulē.

Jauna tipa, lētas laika pētīšanas raķetes konstruijuši ASV inženieri un tās serijām izšautas gaisā 60 km augstumā — divreiz tik augstu, kā pecejas gaisa pētīšanas baloni.

Rietumvācijas valdība nolēmusi būvēt 82 tālredzes-radio stacijas, pie kam 20 no tām jābūt līdz gada beigām gatavām.

Karalienes Elizabetes balvu piešķīra 25 g. v. amerikāņu pianistam Malkolmam Frageram pianistu sacensībās Briselē.

Jau vismaz 15 gadu, burtiski pāri bīstamai pulvera mucai(kuŗa tikai par brīnumu nav eksplodējusi) ir noritējusi visdzīvākā satiksme Rietumvācijā pie Bād-Kreucnachas, kur 80 cm zem 41. valsts ceļa segumā tuvu „Prūšu tiltam" nesen atklātas kara laikā iebūvētas spridzekļu kameras ar apm. 150 kg dinamīta un nitroglicerina . . . Īpaša spridzekļu iznīcināšanas komanda bīstamo lādiņu, — ar kuŗu pietiktu, lai uzlaistu gaisā mērenu debesskrāpi — tagad uzmanīgi likvidējusi.